

**Subotica: XVI. razgovor u okviru
Dana biskupa Ivana Antunovića
Žednik: "Zvonik" u posjetu župi**

Katolički list

ZVONIK

GOD. XVI BR. 1 (159) Subotica, siječanj (januar) 2008. • 100,00 din

Sonta: Betlehem uživo

Božić u katedrali (foto: Attila Szabó)

Božićni koncert katedralnog zbora "Albe Vidaković"

Piše: mr. Mirko Štefković

Tragovi slavlja

Veliki blagdani sa sobom donose puno toga. Obično se za njih ozbiljnije i duže spremamo, kako bismo ih mogli što bolje proslaviti, što bolje doživjeti. Za to nam služe i liturgijsko vrijeme pripreve, ali pored toga volimo spremati još toliko toga. Većinom svatko u obitelji tada ima svoju ulogu u tom "velikom spremanju" za predstojeće blagdane. Ne može u tome biti apsolutne ravnopravnosti, ali na to se tada niti ne gleda. Važno je dati sve od sebe, kako bi svima u kući bilo lijepo. Ima onih koji tada nalaze načina kako i drugima uljepšati slavlje. Jedna je gospođa tako došla na ideju da poštom pošalje paketiće na nekoliko adresa, gdje je znala da će time uljepšati skromnija obiteljska slavlja. Sama pomisao da je time obradovala nekoga, te da joj taj nije mogao uzvratiti nego samo Bog, ispunjala ju je velikom radošću. Njezinu radost su i drugi zapazili, jer se ona čitala na njenom licu još dugo poslije blagdana. Ustvari, ta radost bila je poput neizbrisivog traga koji je blagdansko ozračje ostavilo na njoj.

No, veliki blagdani, pored toga što sa sobom donose puno toga, mogu jednako tako puno, pa možda čak i više, sa sobom odnijeti. Neki to nazivaju blagdanskim demonom. Jednostavno se zna pojaviti nešto što nam baš kao za inat zna pokvariti blagdansko raspoloženje, pa se ono iz radosti može pretvoriti ne samo u žalost, nego i u očaj. Tada sva "velika spremanja" postaju mučna i teška, kad nam taj zloglasni demon zasjeni svrhu slavlja na koje se spremamo. No, slavlje dođe i prođe, ali i za sobom tragove ostavlja. Posjetio sam tako ovog Božića jednu stariju gospođu, koja od suza nije ni govoriti mogla. Božić je, a njoj kao da je Veliki petak. Dok je još mogla raditi i spremati one fine kolače, koje jedino bake još znaju napraviti tako dobro, dolazili su joj i djeca i unuci. Sad su je evo nemoćnu svi zaboravili. Za nju su obični dani, mada monotoni i sumorni, već postali svagdanjim kruhom, ali blagdani, oni su joj teret od kojeg jedva disati može. Da barem zaboraviti može, da za radost nije znala, sve bi joj ovo bilo puno lakše, ali kad se tragovi i tih slavlja s ovim nesretnim sadašnjim stalno ukrštaju. Bolje da ih nije ni bilo.

Blagdani su evo prošli. Djeca su se ovaj puta još više radovala, što je sve bilo ukrašeno bijelim pahuljicama. Vjerujem da je za mnoge bilo još puno radosti, jer kako primiti Isusa a ne biti radostan? Kako razmišljati o velikom Božjem daru da radi nas čovjekom postane, a ne osjetiti onu radost koju u srca samo dragi Bog usađuje? Još se više nadam da su tragovi slavlja velike radosti za čitavo čovječanstvo vidljivi na tolikim licima nas koji smo doskora od srca pjevali "svim na zemlji mir veselje". No, ima i onih koji tu pjesmu nisu mogli zapjevati, mada je dobro znaju. I na njihovim licima ostao je vidljiv trag, ali ne radosti i slavlja, već patnje i boli.

Iako je božićno vrijeme već prošlo, još nije kasno nekoga obradovati onim što je od slavlja u našim srcima ostalo. Ne mora to biti paketić, na kojem nema nikakvog traga onoga tko ga je poslao. Neka ono što je dragi Bog ovog Božića ostavio u našim srcima bude "paketić" kojeg ćemo darovati dalje. Za to nam nije potrebna pošta, već samo malo dobre volje da tragovima tog dragog nam Gosta povedemo nekoga tko je možda zalutao. Neka nam svima ovaj broj *Zvonika*, koji o tim tragovima upravo svjedoči, pomogne da ih i sami sve više otkrivamo.

Vaš urednik

Riječ urednika / Meditacija

Piše: vlč. Željko Augustinov

Kušnja u raj

Zmija bijaše lukavija od sve zvjeradi što je stvorio Jahve, Bog. Ona reče ženi: "Zar vam je Bog rekao da ne smijete jesti ni s jednog drveta u vrtu?" Žena odgovori zmiji: "Plodove sa stabala u vrtu smijemo jesti. Samo za plod stabla što je nasred vrta rekao je Bog: 'Da ga niste jeli! I ne dirajte u nj, da ne umrete'" Nato će zmija ženi: "Ne, nećete umrijeti! Nego, zna Bog: onog dana kad budete s njega jeli, otvorit će vam se oči, i vi ćete biti kao bogovi koji razlučuju dobro i zlo." (Post 3,1-5)

Kušnja u raj? Jeli to moguće? Da cijenjeni prijatelju, stoga pogledajmo još jednom kako se to dogodilo.

Đavao se pojavio usred raja i postavio ljudima prostodušno pitanje *o hrani*.

Kad je žena prihvatila *razgovor* i to s neprijateljem, đavao je shvatio da je uspio uloviti dušu i sada joj daje svoj plijen, a to je tumačenje o hrani, ali sasvim suprotno onomu što je rekao Bog.

Bit ćete kao bogovi. Nećete biti Bog, čak niti bogovi. Nego nešto treće *kao*. A što je to sami će uskoro otkriti kad im se *otvore* oči, te spoznaju da su *goli*. Biti gol u Bibliji znači izgubiti mogućnost, milost da radosno i bezbrižno iziđeš pred Božje lice kad god te on pozove ili posjeti.

Grieh *ustvari* počinje onoga trenutka *kada* čovjek umjesto s Bogom zapodijeva razgovor s neprijateljem, tj. đavlom.

Prijatelju! I ti upadaš u isto *stanje* kad god umjesto od Boga tražiš savjet *za svoj život* od đavla.

1 / 2008 ✦ ZVONIK 33

RAZGOVOR INSTITUTA "IVAN ANTUNOVIĆ"

Antunovićeve riječi i za naše vrijeme

- Pitanje vjere i nevjere zapravo pitanje "biti i ne biti". ●
- Problem nastaje u času kada nastupi načelo isključivosti ●
- Nesloga i pomankanje nacionalne svijesti i nekada i danas ●
- zauzimanje za "bunjevački", tj. za ikavicu zauzimanje je za hrvatski jezik ●
- Skup poziva na međusobno poštovanje ● Narodno jedinstvo u najtežim vremenima ●
- Tolerancija, praštanje, podnošenje različitog mišljenja ● Konflikte rješavati razgovorom ●
- Mladi su dio zajednice ●

U organizaciji Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" održan je 14. siječnja 2008. godine tradicionalni "Razgovor". Tema ovogodišnjeg "Razgovora" bilo je geslo biskupa Ivana Antunovića "Sve za

vjeru, narodnost i riječ svoju" u povodu 120. obljetnice njegove smrti. "Razgovor" je održan u HKC "Bunjevačko kolo" u Subotici. Skup je započeo nastupom VIS-a "Proroci" a potom je recitatorica Hrvatske Čitaonice **Ivana Rudić** pročitala pjesmu Alekse Kokića "Bunjevci biskupu Ivanu".

Nakon pozdrava, predsjedavajući Instituta **dr. Andrija Kopilović** je okupljenima protumačio značaj pojmova koje je Antunović stavio u svoje geslo te istaknuo kako je pitanje vjere i nevjere zapravo pitanje "biti i ne biti".

Opasno načelo isključivosti

Tumačeći značaj pripadnosti određenom narodu odnosno zajednici, rekao je kako je Bog svakoga pozvao u određenu zajednicu. To je vrednota koju treba živjeti u cjelini. "Ona se brani i čuva cijenom samoga života. Oni koji su dali život za vjeru su mučenici, a oni koji su dali život za narodnost su heroji. I pred jednima i pred drugima stojimo s poštovanjem", istaknuo je dr. Kopilović. A o značaju "riječi" je naglasio kako je "riječ" dar koji zahtijeva odgovornost. "U vremenu inflacije riječi treba zamišljati o vrednoti riječi kojom komuniciramo

Vjera se brani i čuva cijenom samoga života. Oni koji su dali život za vjeru su mučenici a oni koji su dali život za narodnost su heroji. – dr. Kopilović

i kojom se izgrađujemo... Riječ je poveznica za koju se isplati živjeti."

Smisao i aktualnost teme ovogodišnjeg "Razgovora" objasnio je riječima: "Večeras smo zajedno. Razmišljamo u kontekstu Pavlove riječi o Crkvi kao tijelu te se pitamo – Da li je problem što u našoj zajednici nisu svi ruka, noga ili oko? Ne. Nije to problem. Nije problem što postoje mnoge organizacije i institucije, problem nastaje u času kada nastupi načelo isključivosti, pa 'ruka' govori 'nozi' ne trebam te i tijelo postaje hromo; ili kad 'oko' kaže 'uhu' ne trebam te i zajednica postaje gluha. Dakle, danas bismo željeli govoriti i razmišljati o uzajamnom obogaćivanju različitosti, ali i o bitnoj povezanosti nacionalne zajednice koja nas pred Bogom i svijetom čini jednima, odgovornima za vjeru, narodnost i riječ svoju."

Problem nesloge i pomankanje nacionalne svijesti

Slijedilo je predavanje na temu susreta koje je održao **mr. Andrija Anišić**. U uvodnom dijelu predavanja on je istaknuo: "Otkad sam se dublje počeo baviti bogatom baštinom biskupa Ivana Antunovića sve sam svjesniji koliko ga malo poznajemo i koliko je Antunovićevo djelo zapravo prisutno u temeljima svega onoga što sada kao

Izlazak iz krize na mnogim područjima života i rada našega naroda, osobito na području međuljudskih odnosa, moguć jedino po povratku istinskom kršćanskom životu – mr. Anišić.

Hrvati – Bunjevci i Šokci, imamo na ovim prostorima. Isto sam tako otkrio da su neki problemi koji su sada prisutni u našoj zajednici postojali već i u njegovo vrijeme... Tu prije svega mislim na neslogu i na pomankanje nacionalne svijesti. U tom smislu njegove riječi i njegova djela sadrže u sebi puno aktualnih poruka za naš narod i u ovo naše vrijeme."

Vjera svagdanja potreba

U središnjem dijelu predavanja Antunovićovo geslo potkrijepio je navodima iz njegovih djela. Antunović je prije svega bio svećenik i sve njegovo djelovanje bila je njegova pastirska briga za svoj narod. Mr. Anišić je podsjetio da je za Antunovića vjera zapravo način života a ne tek neki puki običaj. "Vjera nije svečana oprava da se njom kitimo, već je svakdanja potreba" (*Odmetnik*, str. 174); "Vjeru svojih otacah izpovijedamo ne samo riječju već i činom" (*Odmetnik*, str. 228); "Gdje umom ne vlada viera, tamo u srcu ne stanuje ljubav" (*Bariša Kitković*, 360). Tako je govorio Antunović. Situacija u hrvatskoj zajednici što se tiče vjere još je gora situacija zbog teških posljedica bezbožnog komunizma koji je ostavio vidljive tragove i u našem narodu. "Ja kao svećenik moram istaknuti da je izlazak iz krize na mnogim područjima života i rada našega naroda, osobito na području međuljudskih odnosa, moguć jedino po povratku istinskom kršćanskom životu", zaključio je obrazlaganje najvažnijeg dijela Antunovićevog gesla.

Učvršćivati čuvstvo narodnosti

U tumačenju Antunovićevog zauzimanja za svoj narod podsjetio je na njegove riječi: "Veoma bi griješio, tko bi mislio, da kršćaninu nije slobodno svoju narodnost njegovati. Kao što se prva ljubav na najbližnje rodjake izliva, isto tako treba, da se u svakom čovjeku razvija, usavršuje, učvršćuje i razprostranjuje čuvstvo narodnosti" (*Bog s čovjekom*, str. 525). Podsjetio je kako je Antunović u svom istraživačkom radu došao do jasne spoznaje hrvatskog porijekla Bunjevaca i Šokaca što je istaknuo u svom značajnom djelu

"Veoma bi griješio, tko bi mislio, da kršćaninu nije slobodno svoju narodnost njegovati. Kao što se prva ljubav na najbližnje rodjake izliva, isto tako treba, da se u svakom čovjeku razvija, usavršuje, učvršćuje i razprostranjuje čuvstvo narodnosti (I. Antunović, *Bog s čovjekom*, str. 525).

Razprava, o podunavskih i potisanskih Bunjevcih i Šokcih u pogledu narodnom, vjerskom, umnom, građanskom i gospodarskom, Beč 1882. Antunović nam može pomoći u rješenju aktualnih problema odnarođivanja Bunjevaca, odnosno svrstavanjem jednog dijela u tzv. Bunjevce koji nisu Hrvati. "Svatko se, dakako, smije izjasniti kako hoće, ali isti-

na o porijeklu može biti samo jedna, a na temelju cjelokupnog dosadašnjeg istraživanja očito je hrvatsko podrijetlo Bunjevaca i Šokaca. Predavač je na koncu ove teme istaknuo je njegove riječi: "Dok god se prepiremo o

Svatko se, dakako, smije izjasniti kako hoće, ali istina o porijeklu može biti samo jedna, a na temelju cjelokupnog dosadašnjeg istraživanja očito je hrvatsko podrijetlo Bunjevaca i Šokaca. – mr. Anišić

imenu, donle nas obraženi sviet uvijek smatra za diecu koja se mogu lutkama zabaviti. (*Bunjevačke i šokačke novine*, III(1872), br. 52, str. 205-206). To je također izvrsna poruka svima onima koji i 120 godina nakon Antunovićeve smrti još uvijek žele raspravljati o porijeklu Bunjevaca.

Borba za "ikavicu" je zauzimanje za hrvatski jezik

"Sve za riječ svoju" treći je dio Antunovićevog gesla, podsjetio je mr. Anišić i protumačio zbog čega se Antunović u svom spisateljskom radu opredijelio za tadanji hrvatski književni jezik a ne za ikavicu. On je jednostavno shvatio da za hrvatski jezik postoje standardi dok za bunjevačku ikavicu toga standarda nema i ne potrebno je gubiti snagu i vrijeme na pisanje ikavicom. U Predgovoru svog najopsežnijeg djela *Bog s čovjekom na zemlji* Antunović je o tom problemu dao svoje obrazloženje: "U pravopisu nisam mogao izbjeći da ne budem okaran, jel ako bi nariječjem bunjevačkim pisao, koje u celosti ne odobravam: onda bi i tiem stavio na put više no jednu pričagu, onom ujedinjenju književnom, o kojem treba svakom Slavjanu nastojat, ako je prijatelj svom rodu, i neće da bude navieke robljem tudjina, i da ne ostane podnožjem, po kom se drugi narodi penju u svietlost obražena svieta dok on čami, u gustih tmina razuma, i surovosti neoplemenjenih čuvstva..." (*Bog s čovjekom*, str. IV-VI). Glede aktualne rasprave o uvođenju bunjevačkog govora u nastavni program nekih škola u Subotici, predavač je naglasio da su i sami Hrvati Bunjevci, zapostavljanjem ikavice u svom svakidašnjem govoru, osobito u obiteljima, dali prostora onima koji bunjevački jezik smatraju zasebnim jezikom. U "borbi" protiv takvih mišljenja više bi trebalo isticati kako je "bunjevački govor – ikavica" zapravo dijalekt hrvatskog jezika te naglašavati kako zapravo svi koji se zauzimaju za "bunjevački", tj. za ikavicu zauzimaju se u biti za hrvatski govor, odnosno hrvatski jezik, zaključio je mr. Anišić.

Razgovoru je uz članove Instituta i druge zaniteresirane nazočio i konzul savjetnik iz Generalnog konzulata R. Hrvatske u Subotici **Anto Franjić**.

Poziv na obnovu vjere i međusobnu ljubav

U zaključku svog predavanja on je pozvao prisutne kao i sve Hrvate u Vojvodini na obnovu vjere, sloge i ljubavi, jer po Antunovićevim riječima: "Nesloga je braću razdijelila i bogatu kuću u siromaštvo rinula" (*Poučne iskrice*, str. 17). Svijest o toj neslozi i svoju bol zbog toga očitovao je i u pismu Iliji Okrugiću: "Hrvati se među se hrvu i čupaju. Ovo

Zapostavljanjem ikavice u svom svakidašnjem govoru, osobito u obiteljima, dali smo prostora onima koji bunjevački jezik smatraju zasebnim jezikom. – mr. Anišić

mene već odavna bode, riže, peče, žeže i možem reći umara...". Prevladavanje te nesloge želja je njegovog srca koju očituje sav njegov rad.

Neka ovaj skup bude poziv na našu međusobnu ljubav i poštovanje. Poslušajmo Antunovićeve riječi o ljubavi: "Ljubav čuda tvori!" (*Bog s čovikom*, str. 630); "Ljubav je jača i od najvažnijih razlogah" (*Bariša Kitković*, str. 364); "Ljubav je ona silna moć, koja sve svladava i kojoj se nitko, pa ni ista smrt oprieti ne može" (*Razprava*, str. 180).

A neka zaključak ovoga skupa bude i Antunovićeva molitva: "Da ja ikada izkrnjega ne uvridim mišlju, ričmi ili djelom pred Andjeli i svetimi u nebu, niti pred ljudma na zemlji" (*Dulja jutarnja molitva u Čovik s Bogom*, str. 8). "Neka se razpali u meni oganj neizginjive ljubavi prema Bogu i bližnjemu, da se izbavim kriva puta sebičnosti, na kom raste bodljivo trnje mnogih patnja bez utišenja" (*Molitva na Veliku subotu, u Čovik s Bogom*, str. 460).

Na kraju je pozvao da svi usvoje kao njima upućenu poruku koju je biskup Ivan Antunović uputio jednom prigodom Ivanu Evetoviću: "Ako želiš da se prema meni zahvalnim pokažeš, boj se vazda Boga i ljubi roda" (Pismo Ivanu Evetoviću, u: Matija Evetović, *Biskup Ivan Antunović*, str. 180).

Teška vremena stvaraju slogu

Nakon predavanja mr. Anišića, **Dujo Runje** je održao koreferat pod naslovom "Naša zajednica od demokratskih promjena do danas". U koreferatu, u svom stilu – pjesnički, prikazao je put od jedinstva svih Hrvata na ovim prostori-

ma u godinama kad je bilo najteže do dubokih razdijeljenosti koje su danas očite i bolne. Podsjetio je da se upravo u najtežim vremenima lako stvaralo narodno jedinstvo koje se kasnije remetilo zbog osobnih interesa. Nikada za manjinsku zajednicu nije bilo vrijeme bolje ili lošije jer sami stvaramo ta "bolja vremena". Takvo je vrijeme bilo i devedesetih godina prošloga stoljeća kada je stvorena prva politička stranka, slično je bilo u vrijeme početka obrazovanja na hrvatskom jeziku.

Interes zajednice iznad osobnog

Ukazujući na moguće uzroke sadašnjega stanja u hrvatskoj zajednici, predložio je kao moguća rješenja: "Ljudi se ne trebaju previše pouzdavati u svoju pamet, već priznati da

Goli interes ne može biti kriterijem javnog i privatnog vrednovanja. Napredak i jedinstvo jednog naroda ili zajednice ne mogu se graditi na varkama, podmetanju, bratskoj mržnji. Velike aspiracije mogu se graditi samo na trajnim vrijednostima. – Dujo Runje

čovjeku ne dolikuje da zbog tričavih razloga mržnjom opteretiti sebe i druge. Ljudi trebaju opraštati. Kao drugo, istaknuo je: "Nitko ne smije drugome nametati svoja načela, odnosno svatko treba dopustiti obranu tuđeg mišljenja. Potrebna je tolerancija, tj. podnošenje drugoga i drugačijega." A kao treće pozvao je sve da razmisle kako najbolje mogu pomoći i nastojati činiti najbolje. To zahtijeva pomirenje i spajanje mišljenja, težnji i djelovanja. "Riječi mogu biti otrovne strelice i spasonosni lijek... Svoje riječi morali bismo mjeriti na miligrame te paziti što i kome su upućene... Ljudi su osjetljivi. Svatko ima svoju Ahilovu petu." Biti s čovjekom čovjek je nešto i više od toga, istaknuo je Dujo i zaključio: "Goli interes ne može biti kriterijem javnog i privatnog vrednovanja. Napredak i jedinstvo jednog naroda ili zajednice ne mogu se graditi na varkama, podmetanju, bratskoj mržnji. Na žalost, sustav moralnih vrijednosti je poremećen ali treba ponovno podsjetiti da se velike aspiracije mogu graditi samo na trajnim vrijednostima. No ne treba gubiti nadu i klonuti duhom. Ima nešto što bi kod nas koji se zovemo kršćanima moralo biti aktualno i suvremeno a to je evanđeoski humanizam i kršćanski optimizam. To su zasade na kojima počiva Kristova Radosna vijest."

Mladi imaju ideje i žele zajednicu

Ove godine prvi put su se u Razgovor uključili i mladi. Željelo se čuti kako oni vide sadašnjost i budućnost hrvatske zajednice. U ime udruge mladih "KroV" svoj koreferat je iznijela **Tanja Stantić**.

"Kako je većini poznato, udruga mladih ICroV djeluje među mladima tako što organizira programe edukativno-zabavnog sadržaja. Svaki pokret ICroV-a bio je temeljen na željama i potrebama mladih. Problem mladih u našoj zajed-

nici je taj što neke naše ideje i potezi nisu podržani od strane starijih. Pokreću se i podmeću ideje starijih članova koji pri tom daju poruku koja se mladima uopće ne sviđa. Naši mladi su puni ideja i novina kojima se trude održati mlade

Hrvate na okupu, kako bismo djelovali u zajednici. No, ima dosta mladih koji su vođeni lošim primjerom svojih roditelja, te sabotiraju poteze ujedinjenja mladih u zajednici." Tanja Stantić je rekla kako su neki članovi udruge članovi i nekih

Ponekad su mladi vođeni lošim primjerom svojih roditelja. Mladi moraju biti informirani i odgovorni prema sebi i zajednici – Tanja Stantić

političkih i/ili drugih organizacija što ne šteti međusobnoj komunikaciji. Naravno, i kod mladih dolazi do konflikata, ali ih nastoje riješiti razgovorom. Važna je otvorenost mladih za nove ideje, oni vole i zdravu i pozitivnu konkurenciju koja rađa nove pozitivne promjene.

Ona je također primijetila kako mnogi mladi ne žele biti aktivni u politici, možda i zbog lošeg primjera starijih, ali se ne smije "bježati od svog života i onoga što ga okružuje. Ne treba svaki mlad čovjek biti aktivan u politici, ali mora biti informiran. Politikom neka se bave oni mladi koji su to shvatili kao profesionalni poziv sa željom da što više učine za dobrobit zajednice".

Vjera nije samo riječ, već su to ponajviše djela svakodnevnog rada, odgovornosti prema samome sebi, zajednici i prema Bogu .

Ona je na kraju izlaganja izrekla i svojevrstu poruku mladima kojih je bilo više nego inače na sličnim susretima:

Mladi, ne odustajte od zajednice – mi smo dio nje, trebamo biti ponosni na svoje, a ukoliko mislimo kako nešto možemo uraditi bolje, tad ne kritizirajmo, već počnimo djelovati.

Međutim, mladi se ne moraju boriti i natjecati sa starijima jer je i njima potrebna pomoć i iskustvo starijih. Podsjetivši kako je ovo okupljanje na spomen biskupa Ivana Antunovića, Tanja Stantić je zaključila kako se njega upravo stoga i sjećamo što je brinuo o mladima koji su u svako vrijeme budućnost naroda.

Razgovor

Voditeljica večeri **Katarina Čeliković** potom je predložila nastavak Razgovora kroz dijalog, kako je to uobičajeno na ovom skupu. U diskusiji, u kojoj su sudjelovali **Grgo Kujundžić, Josip Ivanković, Bela Ivković, Zvonko Sarić, mr. Ivan Rudinski, Alojzije Stantić, Suzana Marjanović i mr. Mirko Štefković,**

bila je vidljiva potreba dijaloga, potreba razgovora. Ukazano je na potrebu transparentnosti rada institucija i timskog a ne liderskog rada. Također je naglašen nedostatak komunikacije u zajednici i edukacije svih ljudi uključenih u javni život kako bi rad bio profesionalniji i na opću korist, a ne tek za osobni probitak (S. Marjanović). Neki od govornika ukazali su na potrebu razgovora s "drugom stranom" – bunjevačkom

(J. Ivanković, I. Rudinski) na što je odgovoreno kako se i mi ovdje osjećamo Bunjevcima (B. Ivković) te da je ova umjetna podjela bunjevačko-hrvatska posljedica bivšeg režima (Z. Sarić).

Urednik *Zvonika* mr. Štefković je podsjetio kako je *Zvonik* već deset godina prisutan i na internetu te najavio

novi izgled internetske stranice koju rade mladi članovi i suradnici *Zvonika* sa željom da *Zvonik* i na internetu ima lijep i suvremen dizajn te pohvalio napore mladih na čelu sa studentom **Vladimirom Lišićem** koji će o Uskrsu ove godine pokrenuti novi izgled naše stranice. Ovo je bio još jedan prilog tvrdnji kako se mladi svojim znanjem mogu uključiti u rad u zajednici, ovoga puta u Crkvi gdje mogu naći svoje mjesto.

Katolički list ZVONIK

Početna Arhiva Duhovnost O nama Pretplata Linkovi

Novi broj (158)

Riječ urednika
Meditacija
Aktualno
Intervju
Dogadjanja:
- iz Subotičke biskupije
- iz zemlje
- iz svijeta
Zajedno na liturgiji
Svećac mjeseca
Naš kandidat za sveća
Upoznajmo Bibliju
II. vatikanski koncil
Misije
Paulinum

Vijesti

Proslavljen biskupov imendan

U sklopu proslave Božića – 27. prosinca 2007. održan je u 11 sati svečani prijem u Domu biskupije za svećenike i redovnike grada Subotice i okolice povodom Božićnih blagdana i imendana biskupa mons. dr. Ivana Penzeša. Generalni vikar, mons. Slavko Večerin, pozdravio je biskupa ističući kako su slava Bogu i mir ljudima dobre volje znakovi Božića. Čovjek zahvaćen Bogom je čovjek dobre volje. Bez nje

Najave

14.01.2008. u 19.00h
Sveća večeri u HKC "Bunjevačko kolo"
Tema: Sve za vjeru, narodnost i riječ svoju

18.-25.01.2008.
Sveća večeri u 17.00h
Molitvena osmina za jedinstvo kršćana

20.01.2008. u 18.00h
Misa za biskupa Ivana Antunovića u katedrali-bazilici Sv. Terezije u Subotici

20.01.2008. u 19.00h
Tribina mladih u Katoličkom krugu
Tema: Ateizam

Župa Sv. Marka Evanđeliste u Starom Žedniku

Vjernici laici – najveća pomoć župniku

Od kako je naš Katolički mjesečnik *Zvonik* prije skoro četrnaest godina započeo s radom, vijesti iz starožedničke župe Sv. Marka bile su u većem ili manjem obujmu njegov sastavni dio. Upravo ta činjenica svjedoči o aktivnostima ove župne zajednice odnosno o vjerničkom i laičkom životu ove župe, koji se od dolaska novoga župnika **preč. Željka Šipeka** prije nepunih sedam godina uvelike proširio, te daje dobar primjer kako se u zajedničkoj suradnji vjernika i župnika s dobrim prijedlozima i entuzijazmom samih župljana može napredovati.

Upravo iz toga razloga odabrali smo za ovaj broj predstaviti Vam župu Sv. Marka s nakanom da njezin primjer potakne i druge župne zajednice u našoj Biskupiji na aktivnije izvještavanje za naš list kako bismo bili informirani o svemu onomu što se događa u njihovim župama. Želja nam je povremenim reportažama, koje ćemo ubuduće objavljivati u *Zvoniku*, pružiti što realniju sliku o župama u Subotičkoj biskupiji o kojima se do sada malo ili nedovoljno pisalo i čitalo, a osim toga proširiti mrežu dopisnika iz pojedinih župa te približiti naše vizije i zamisli za budućnost svim vjernim čitateljima koji su nam i do sada iskazivali svoje povjerenje. //Ž./

Povijest župe

Budući da je Žednik 1910. godine brojao 7639 vjernika zajedno s Đurđinom, Zobnaticom i Verušićem, bilo je neophodno sagraditi crkvu za potrebe vjernika. Još su 1900. godine na sjednici Poglavarstva grada Subotice bili svjesni ove činjenice te su donijeli odluku da se imaju sagraditi crkve ovim redom: u Tavankutu, Žedniku i Đurđinu. Gradsko vijeće već 24. veljače 1906. godine povjerava gradnju crkve Sigismundu Moravcu. Od graditelja je crkva preuzeta 27. listopada 1909., a posvećena je 3. travnja 1911. godine na blagdan Cvjetnice. Dužina Crkve je 48,1 m, širina 11,63 m a prvotna visina tornja je bila 47,11 (prvotna – jer je 1925. u kolovozu jak vjetar srušio toranj te je visina tornja sada 30 m). Prvim župnikom 24. kolovoza 1913. godine imenovan je **Benjamin Hegedús**.

Župnik preč. Željko Šipek

Rođen je 13. svibnja 1972. u Bođanima. Nakon osnovne škole pohađa klasičnu vjersku gimnaziju Paulinum, a nakon odsluženja redovitoga vojnoga roka nastavlja svoj studij na Jordanovcu kod Isusovaca u Zagrebu. Za svećenika je zaređen 29. lipnja 1999. u Subotici. Za kapelana u župi Sv. Antuna u Bečeju biva imenovan 1. kolovoza 1999. godine, a od 7. siječnja 2001. župnim vikarom župe Sv. Jurja u Molu. Tamo biva sve do rujna. Istoga mjeseca, tj. 2. rujna 2001. preuzima župu Sv. Marka u Starom Žedniku kao župni vikar, a nešto kasnije je imenovan i župnikom.

Orgulje za žedničku crkvu nabavljene su još 1925. godine iz Salzburga, marke "Cecilia". Nažalost, orgulje su sada neispravne. Žedničani se nadaju da će se iznaći dovoljno sredstava da bi orgulje prosvirale za 100. obljetnicu crkve. Crkvu je oslikao **Martin Džavić** 1936. godine. Slike su otкупljivali sami vjernici o čemu svjedoči i spomen ploča u samoj crkvi. Crkva je sagrađena u gotskom stilu ali u njoj ima i tragova romaničkoga stila jer su lukovi na prozorima kružni. U tornju su postavljena četiri zvona od kojih je najveće 530 kg, a najmanje 30 kg. Matice se vode od 1913. godine.

Život župe

Broj župljana ove župe se za nepunih sto godina dvostruko smanjio jer mnogi mladi odlaze sa sela u gradove, a s druge strane od 70-ih godina sve do danas bilježi se veći broj umrlih nego rođenih. Trenutačno župa Sv. Marka ima približno 2000 vjernika zajedno s Novim Žednikom. U župi ima lijep broj duhovnih zvanja. Kako to ističe župnik Željko Šipek, za sada imaju tri sjemeništarca, jednoga bogoslova i jednoga polaznika za časnoga brata kod franjevac. Na župi ima mnogih aktivnosti od župnog do školskog vjeronauka, susreta za mlade, ministrante, mjesečnih tribina za obitelji, Meditacija četvrtkom, raznih pobožnosti kao i zajednica Terezijanske Misije

Kantor

Nikola Ostrogonac (1978.) završio je Poljoprivredni fakultet u Novom Sadu, zaposlen je i radi u struci. Od jeseni 2001. vrši kantorsku službu u župi. Od tada vodi župni zbor i to u više sekcija: hrvatska, mađarska i dječja. Dva-tri puta godišnje zbor nastupa u drugim župama. Posljednji nastup je bio u Vukovaru. Svoju službu u župi doživljava kao obvezu, ali budući da voli glazbu, kojom se ozbiljnije bavi već od svoje desete godine, na ovaj je način pronašao svoje mjesto u župnoj zajednici.

koja moli za svetost svećenika. Na župi je aktivan i župni zbor hrvatskoga i mađarskoga govornoga područja i to zahvaljujući zalaganju mladoga kantora **Nikole Ostrogonca**. Župa izdaje i svoj mjesečni Pastoralni listić "Svjetiljka" u kojemu informira župljane o događanjima u samoj župi. U božićno vrijeme, župnik ima običaj odlaziti u blagoslov žedničkih obitelji, u čemu mu pomažu ministranti, budući da u jednom danu zna obići i preko trideset domova. Po župnikovim riječima, suradnja s vjernicima laicima je veoma plodna te često u šali zna isticati kako je "najbolje biti žednički župnik".

Zajednica "Hosana"

Na teritoriju žedničke župe nalazi se i zajednica "Hosana" za pomoć ovisnicima koja ima svrhu pomoći svima, osobito mladima, koji su iz bilo kojega razloga upali u ovisnost, ali i onih koji su izgubili smisao života. Središte zajed-

nice nalazi se u Starome Žedniku. U spomenutoj zajednici ima Hrvata, Srba, Mađara, kao i drugih nacija, što znači da ima i raznih vjeroispovijesti (katolika, pravoslavaca, muslimana...), pa čak i nevjernika. Bit je spas čovjeka, a ne njegovo životno opredjeljenje! Osnivač ove zajednice je svećenik Subotičke biskupije, vlč. **dr. Marinko Stantić**. Kuća je blagoslovljena 7. srpnja 2007. godine, a Matična kuća ove zajednice je kuća *Milosrdni otac* u Međugorju.

Joško Rašić, član zajednice "Hosana", u razgovoru za naš list istaknuo je kako je vrlo zadovoljan načinom na koji su župljani i mještani prihvatili njihov dolazak u Žednik. Iako zajednica ima svojega duhovnika, oni se osjećaju župljanima ove zajednice i, koliko je do njih, rado pridonose njezinom životu i djelovanju. Kako ističe Joško, najviše su upućeni na darežljivost lokalnih župljana, jer zajednica živi isključivo od Božje providnosti.

Zv

Uredništvo "Zvonika" u Starom Žedniku

Na blagdan Krštenja Isusova, u nedjelju 13. siječnja, gosti župe Sv. Marka u Starom Žedniku bili su glavni i odgovorni urednik *Zvonika* **mr. Mirko Štefković**, zamjenica urednika **Željka Zelić** te fotograf **Vedran Jević**. Misno slavlje predslavio je mr. Štefković zajedno s domaćim župnikom **preč. Željkom Šipekom**. U prigodnoj propovijedi, mr. Štefković zahvalio je svim dosadašnjim suradnicima *Zvonika* iz ove župe, koji su se svojim redovitim priložima trudili na što bolji način prikazati život svoje župne zajednice. U tom smislu, potaknuo ih je da i nadalje budu njegovi aktivni suradnici, naglasivši da je nakana *Zvonika* pronositi Riječ Božju do svakoga čovjeka, osobito onu: "Ti si kćer moja, sin moj Ljubljeni", zaključio je propovjednik.

Na kraju misnoga slavlja, suradnica *Zvonika*, a ujedno i dopisnica iz Staroga Žednika od samoga njegova osnutka, **Kata Ostrogonac**, u znak zahvalnosti i plodne dosadašnje suradnje, darovala je glavnom uredniku našega lista dar, uvezani svezak, tj. uvezane *Zvonike* za 2003. i 2004. godinu, u kojima su objavljene vijesti i prilozi značajni za sam život žedničke župne zajednice ali i za sam *Zvonik*. Osim toga, izvučene su i tri nagrade za djecu koja su do zaključenja ovoga broja poslala odgovor na nagradno pitanje postavljeno u prošlom broju *Zvonika*. Dobitnike nagrade možete pročitati na našoj Dječjoj stranici. Uredništvo *Zvonika* odlučilo je prigodom svojega posjeta žedničkoj župi darovati godišnju pretplatu jednoj obitelji iz Žednika, a ta je posebna nagrada odnosno dar pripao obitelji **Vinka Dožaija** koji sa suprugom **Valerijom** očekuje četvrto dijete.

Nakon misnoga slavlja, članovi Uredništva *Zvonika* bili su zajedno sa župnikom **Željkom** gosti na ručku u obitelji **Mirka** i **Ane Vukov** iz Staroga Žednika koji su i sami svjedočili o ljepoti suradnje sa župnikom. /Z./

Događanja u Subotičkoj biskupiji

Subotica: Proslavljen biskupov imendan

U sklopu proslave Božića 27. prosinca 2007. održan je svečani prijam u Domu biskupije za svećenike i redovnike grada Subotice i okolice u povodu božićnih blagdana i imendana biskupa **mons. dr. Ivana Pénzesa**. Generalni vikar, **mons. Slavko Večerin**, pozdravio je biskupa ističući kako su slava Bogu i mir ljudima dobre volje znakovi Božića. On je nadalje primijetio kako se istodobno, dok se nad Betlehemom čula anđeoska pjesma "Slava na visinama Bogu", Isus rađao izvan Betlehema, jer za njega i njegove nije bilo mjesta u gradu. Čini se da je otada uvijek tako: da za Isusa i njegove ima malo mjesta ondje gdje je lagodnost i bezbolnost. Zasigurno ga nema ni ondje gdje je površnost, samodostatnost i isključivost. Isusu i njegovima mjesto je u srcu života. Ondje gdje je život najzahtjevniji, najneizvjesniji, ali i najblagoslovljeniji. Kršćanin je pozvan prolaziti ovim svijetom obilježen imenom Isusovim i za sebe odabirati povijest njegova života, povijest koja iscrpljuje, ali povijest koja uznosi i preobražava – zaključio je mons. Večerin.

Prijam za predstavnike Crkava i vjerskih zajednica kod gradonačelnika

Krajem godine, 27. prosinca, gradonačelnik Subotice Géza Kucsera, priredio je redoviti susret s predstavnicima Crkava i vjerskih zajednica na kojemu je naveo pozitivne primjere napora lokalne samouprave na poboljšanju uvjeta života građana. On je ukazao na probleme oko financijske pomoći crkvama za intervencije pri sanaciji vjerskih objekata od strane općine, ali i države oko vraćanja oduzete crkvene imovine u nadi da će u ovoj zemlji zavladati zakoni i da će sve doći na svoje.

Subotički biskup **dr. Ivan Pénzés** izrazio je zadovoljstvo i zahvalu što se ovaj "lijepi običaj održava" koji omogućuje da se ovdje mogu naći predstavnici sestrinskih Crkava i popričati o svojim problemima i načinima kako ih rješavati, da stvari idu još bolje i da budu onakve kakve bismo željeli i kako život očekuje da bude od nas.

Mons. dr. Adrija Kopilović podsjetio je na posjete visokih predstavnika Katoličke crkve gradu i njihove pozitivne dojmove o susretima s predstavnicima lokalne samouprave. Zahvalio je na pomoći na izgradnji teološkog fakulteta, koji će sigurno biti na boljitak ovome gradu. On je istaknuo kako će Crkve imati posebnu odgovornost u budućnosti i odgajati "odgovornije" ljude, jer sadašnji postupci ukazuju na neodgovornost, kako onih koji su u službi

U odgovoru je biskup zahvalio na čestitci, kako za Božić, tako i za imendan. Istaknuo je nekoliko važnih trenutaka iz protekle godine, te zahvalio za dobru suradnju sa svećenicima i među njima. Svećeničko zajedništvo najveća je snaga našega poslanja – rekao je biskup. On je nadalje progovorio o svojim radostima, osobito zbog lijepog broja naših bogoslova, a isto tako i zbog napretka izgradnje bogoslovije "Augustinianum".

Nakon osobnoga čestitanja biskupu, svećenici su se zadržali u srdačnom razgovoru i na zajedničkom ručku. /Zv/

zajednice kao što je policija, tako i počinitelaca "ovih djela na grobljima". Također smatra da je zadatak Crkve ostvarenje moralnog preporoda koji je, uz ekonomski, neophodan za napredak društva.

Katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić** rekao je da je ova godina bila prilično uznemirujuća, jer nije šala kada vam netko malo po malo "ruši crkvu" te je ukazao na seriju krađa oluka koja je redovito prijavljivana miliciji. Naveo je primjer kada je skinut čitav krov sa kapele (za što je potrebno nekoliko sati) i da nitko ništa nije vidio. On to naziva građanskom nesigurnošću. Primjer je i provala u kapelu Sv. Roka koja se sada obnavlja, a za čiju bi se sigurnost morao sam pobrinuti. Mons. Beretić je užasnut nad činjenicom da netko za vrijeme katoličkih blagdana oskrnavi pravoslavno groblje jer to unosi veliki nemir u gradu.

U odgovoru na govore i ostalih predstavnika Crkava, gradonačelnik je rekao kako razmišlja o formiranju komunalne milicije koja bi imala baš zadatke nadzora, čuvanja objekata, groblja itd., čime bi se pomoglo miliciji.

Na ovom redovitom prijemu kod gradonačelnika su bili i rektor sjemeništa "Paulinum" **mons. Josip Mjocs**, arhijerejski namjesnik subotički, prezbiter **Miodrag Šipka** i prezbiter **Goran Uvalić**, predsjednik Islamske zajednice **Kurdali Fetiš**, pastoraica Reformatorske crkve **Katalin Suranyi Réti**, u ime Židovske općine **Robert Szabados**. /K. Č./

Zornice u župi Sv. Križa

Došašće je vrijeme pripreve za najljepši kršćanski blagdan Božić. Zato me raduje što je svako jutro na zornicama naša crkva bila puna. Puno je bilo dječice koja su rano i rado skupa s nama dolazila na zornice. Milina je bila tada vidjeti i po sedam-osam ministranata oko oltara.

Od kako nam je došao mladi župnik **vlač. Oskar Čizmar** imamo svetu misu na hrvatskom jeziku svake nedjelje i ponedjeljka. Ponedjeljkom su i zornice bile na hrvatskom. Ovo je za nas novo, jer je u našoj župi samo za Božić i Uskrs bila misa na našem jeziku. Zato sada našoj sreći i radosti nema kraja. Zahvalni smo dragom Bogu što nam je poslao ovog mladog i predanog svećenika. Molimo za njega svaki dan želeći da s nama ostane još dugo, dugo.

Jelena Bošnjak

Božić u Somboru

Na Badnju večer u crkvi Presvetoga Trojstva u Somboru, prije mise polnočke održan je tradicionalni božićni program kojega su pripremili vjeroučenici župe uz pomoć svojih katehista.

Program je vodila **Jelena Ilić**, koja je između pjesama govorila povezni tekst uvodeći tako nazočne u pravi božićni ugođaj kojega najbolje mogu dočarati djeca. Mala **Ivana Lovrić** je otpjevala uvodnu pjesmu "Sutra bit će svečan dan" uz podršku ostale djece, a balerina **Sonja Ilić** (državna prvakinja u gimnastici) imala je samostalnu točku uz pjesmu "Oj, pastiri, čujte novi glas". Kasnije su joj se pridružile i ostale balerine uz pjesmu "Sad pjevajmo". Bila su tu i tri kralja sa svojom kamilom, magarac i vol, a tu su bili i "živi" Isus, Marija i Josip. Maloga Isusa je "odglumio" četveromjesečni **Mario Kaić**, Mariju **Maja Kaić**, a svetoga Josipa **Marko Parčetić**. "Zvijezda večeri" bio je okićen bor oko kojeg su plesale male balerine, a za ove živopisne kostime su se pobrinite vjeroučiteljica **Rozmari Mik** i umjetnik iz Sombora **Jene Višinka**. Program je glazbeno obradio **Josip Marić**.

Nakon božićnog programa slavljena je sveta misa polnočka koju je predvodio **preč. Josip Pekanović**. Misu su glazbeno uzveličali tamburaši župe uz pratnju crkvenoga zбора. Božićnom programu i svetoj misi nazočio je i gradonačelnik Sombora **dr. Jovan Slavković** sa suprugom.

Z. Gorjanac

Radujmo se i pivajmo

U crkvi Sv. Jakova u Plavni, održan je 20. prosinca 2007. godine, sada već tradicionalni Božićni koncert ženskoga zбора kao i dječjega zбора ove župe, za kojega je program priredila i osmislila vjeroučiteljica **Karolina Orčić**.

Po prvi puta nastupio je novi ženski župni zbor, a oba zбора, dječji i ženski, pratio je tamburaški sastav čiji su članovi iako mladi, za kratko vrijeme uspjeli naučiti sve pjesme. *Božić je blagdan radosti. Anđeoski poklik "donosim vam radosnu vijest", koji odjekivaše prije dvadeset stoljeća u otajstvenoj noći, kao da i danas lebdi kroz sva vremena. Još odjekuje u svijetu i u srcima svakoga čovjeka. Bog se utjelovio u svako stvorenje i sišao sudjelovati u životima ljudi*, rekla je među ostalim na početku programa vjeroučiteljica **Karolina**. Riječi pjesama bile su posvećene upravo bogojavljenkom ciklusu: Božiću, majčinstvu Blažene Djevice Marije, blagdanu sveta Tri kralja, Kristovom krštenju i dr.

Nakon ženskoga zбора, dječji zbor izveo je uz glazbenu pratnju orgulja još nekoliko pjesama posvećenih Isusu, Mariji i Josipu. Na samom kraju svi sudionici zajedno su izveli pjesmu "Radujmo se i pivajmo", što je ujedno bilo i geslo ovogodišnjega koncerta.

Zvonimir Pelajić

Sonta: Od Adventa do Božića

Vjernici župe Sv. Lovre iz Sonte, osobito djeca i mladi, radošno su dočekali blagdan Božića. Toj radosti prethodila je priprava kroz mise zornice koje su ove godine u lijepom broju pohađala i djeca i mladi.

Na zornicama su vjeroučenici čitali kratku meditaciju o Djevici Mariji i iščekivanju rođenja djeteta Isusa. Na kraju sv. mise dobili su mali simbol Božića i njime ukrašavali "svoju jelku". Mladi su s nestrpljenjem iščekivali Božić, jer je po prvi puta u njihovoj župi bio "Živi Betlehem" u kojemu su oni sami sudjelovali. Po hladnoći zajedno s vijećnicima pravili su ispred crkve štalicu i kitili crkvu. Njihova je žrtva imala svoj odjek na samoj misi polnočki i na blagdan Božića kada je svaki od njih ponosno predstavljao i "glumio" svoj lik: svetu obitelj, anđele, pastire i seljake Sonte. Ovaj "Živi Betlehem" bio je

na radost Sončana a najviše su mu se radovala djeca.

Prije polnočke održan je Božićni koncert na kojemu su svojim pjesmama i recitacijama nastupili: KPZH "Šokadija", OKUD "Ivo Lola Ribar" i dječji zbor kojega je uvježbala katehista **Kristina Ralbovski**. U crkvi

punoj vjernika, procesija i "Živi Betlehem" uz glazbu "Tiha noć", zaustavila se pred oltarom i simbolično je prikazan dolazak Isusa među nas. Na sam Božić, mladi su prikazali "Živi Betlehem" a dječji zbor je nastupio na kraju sv. mise svojim pjesmama i recitacijama i to na hrvatskom, mađarskom i slovačkom jeziku. Za tako krasan prikaz bili su nagrađeni božićnim darovima.

Kristina Ralbovski

Božićni blagdani u Subotičkom Caritasu

Znamo da je prosinac mjesec u godini koji obiluje mnogim blagdanima i darivanjima svojih najmilijih. Tako je i Subotički Caritas svojim korisnicima uz pomoć djelatnika i volontera organizirao proslave nastupajućih blagdana.

Pojedini korisnici uz pratnju volontera pripremali su se za veliki blagdan Božića odlazeći na zornice gdje su imali prigodu za ispovijed.

U samom klubu u Gajevoj ulici proslavljen je sv. Nikola. Iako je to više za djecu, naši su se stari radovali i prisjećali se svoga djetinjstva. S oduševljenjem i smješkom su pokazivali dobijenu čizmu od sv. Nikole. Djeca i tamburaši župe Svetog Jurja uz božićne pesme i recitacije čestitali su našim korisnicima i starima materice.

Kraćim programom 27. prosinca proslavljen je Božić. Lijepo je bilo gledati dječicu koja su s oduševljenjem i spontanošću izvodila program kao i stare koji su prilazili djeci zahvaliti im na trudu. Program su pripremile časna **Blaženka Rudić**, **Valentina Ivanković** s djecom iz župe Isusa Radnika i gospođa **Marija Lađak** koja svake godine priprema programe.

Po završetku programa pratimo stare i naše korisnike do njihovih kuća. Gledam jednu staricu kako briše suze uz riječi – Bože, kako je lipo, oću li dočekat i drugi Božić? Što odgovoriti starici od 80 godina? Ipak odgovaram – Još ćemo mi puno Božića slaviti ovako – a i meni se grlo steže i suze naviru. Suosjećamo mi koji radimo sa starima i bolesnima i mislimo na one koji nemaju nikog svog, nemaju toplu sobu, granu za Božić, ali zato imaju veliku vjeru, nadu i ljubav u Boga i onog malog Isusa koji je rođen za čovjeka i žrtvovan za njegovo spasenje.

Roza Mikulić

Božićni domjenak u Generalnom konzulatu R. Hrvatske u Subotici

U Generalnom konzulatu Republike Hrvatske u Subotici 19. prosinca održan je domjenak u povodu predstojećih božićnih i novogodišnjih blagdana. Konzulica gerant **Ljerka Alajbeg** čestitala je predstavnicima hrvatske zajednice predstojeće blagdane i svima zaželjela više zajedništva i uspjeha u novoj godini. /Zv/

Predsjednik Srbije bio na polnočki

Svečanoj misi polnočki prošle je godine u katedrali-bazilici Sv. Terezije Avilske u Subotici nazočio i predsjednik Srbije **Boris Tadić** s pratnjom.

U okviru predsjedničke kampanje aktualni predsjednik Srbije, **Boris Tadić** posjetio je Suboticu, a kako su to bili blagdani važni većini žitelja Subotice, on je svojim prisustvom misi počastio vjernike katolike. Katedralni župnik **Stjepan Beretić** pozdravio je ovu gestu i visokog gosta s pratnjom. U njegovoj

Foto: Attila Szabó

pratnji bio je predsjednik Skupštine **Oliver Dulić**, predsjednik Izvršnog vijeća Vojvodine **Bojan Pajtić** i zastupnik u republičkom Parlamentu **Petar Kuntić**, predsjednik DSHV-a. /Zv/

Na Božić oskrnavljeno Pravoslavno groblje u Subotici

U božićnoj noći, nešto poslije ponoći, oskrnavljeno je Pravoslavno groblje u Dudovoj šumi, pripočela je Policijska uprava u Subotici. Nepoznati izvršitelji su sa 69 grobova iščupali drvene križeve i poslagali ih u obliku kupe, okrenuvši ih naopako. Dio iščupanih križeva vandali su izlomili i razbacali po groblju.

O događaju su obaviješteni istražni sudac Općinskog suda u Subotici i zamjenik općinskog javnog tužitelja koji je događaj okvalificirao kao kazneno djelo povrede groba. U tijeku je intenzivan rad na otkrivanju počinitelja, navodi se u izvještaju policije.

Među brojnim reagiranjima i Demokratski savez Hrvata u Vojvodini najoštrije je osudio devastiranje križeva na pravoslavno groblju u Subotici, koje se dogodilo tijekom Božića, najradosnijeg kršćanskog blagdana. "U povodu ovog nemilog događaja treba otvoreno reći da su to učinili vandali kojima čak ni groblje nije sveto mjesto. Ovaj vandalizam uznemirio je sve građane Subotice, bez obzira na vjeru, naciju i jezik", ističu iz DSHV-a. /Prema: www.suboticadanas.info/ LJ. D.

Katedralni zbor "Albe Vidaković" priredio Božićni koncert

Katedrala-bazilika Sv. Terezije Avilske u Subotici, 21. prosinca 2007. godine odzvanjala je koncertnim zvucima katedralnog zbora "Albe Vidaković" koji je priredio svoj tradicionalni Božićni koncert uz pratnju Subotičkog tamburaškog orkestra. Zborom je ravnala s. Mirjam Pandžić a umjetnički voditelj orkestra je Stipan Jaramazović.

Koncert je počeo pjesmom D. Veljkovića "Rodio se Bog i čovjek" a za orguljama je bio **Kornelije Vizin**. Potom je izveden ulomak "Spavaj Sinko" iz "Cithare octochorde", "Dicsöseg mennyben" E. Zsaskovszkog i "O Betleme grade slavni od Boga". Prvi dio programa zaključen je s dvije pjesme iz Bačke, "Diva mati" i "Radujte se anđeli".

Iako su božićni koncerti ovoga zbora i orkestra programski svake godine izvođeni za široku publiku u kojima ima mnogo poznatih pjesama, uvijek je na koncertu i poneka nova glazbena točka. Tako je ove godine izvedena božić-

na pjesma iz Venezuele "La Jornada – din, din, din", dalmatinska "Polnočka, polnočka, badnja večer" u izvedbi vokalne solistice **Antonije Piuković** a uz pratnju Subotičkog tamburaškog orkestra. Uslijedile su pjesme "Tiha noć" F. Grubera i "Transeamus useque Betlehem" J. Schnabela. Velikom zboru pridružio se i dječji zbor "**Zlatni klasovi**" izvevši najprije poznate "Zvončice". Publika je još čula pjesme iz Hrvatske: "Radujete se narodi", "Veselje ti navješćujem", "U to vrijeme godišta", "Djetešce nam se rodilo" i "Narodi nam se kralj nebeski".

Stihovima "Mi želimo sretan Božić" i tradicionalnom pjesmom "Svim ne zemlji mir, veselje" završen je koncert koji je zbor "Albe Vidaković" priredio osamnaesti puta /K. Č./

Božićni koncert dvaju umjetnika

Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost "**Ivan Antunović**" priredio je 3. siječnja 2008. u subotičkoj katedrali-bazilici Sv. Terezije Avilske božićni koncert na kojem su nastupili vrhunski glazbenici Saša Štulić - tenor iz Novog Sada i Alen Kopunović-Legetin - orgulje iz Požege, a naš Subotičanin.

Alen Kopunović-Legetin izveo je na orguljama nekoliko kompozicija (*Pastorale* D. Zipolija, *Voluntary G-dur* J. Stanleya i dr.) dok je Saša Štulić pjevao božićne pjesme raznih europskih zemalja (talijansku božićnu popijevku *Dormi, dormi bel'bambin*, englesku *Coventry Carol*, češku *Pujdem spolu do Betlema* i dr.). Ovi su glazbenici priredili koncert za sve koncertne sladokusce. /K. Čeliković /

Godišnji koncert Tamburaškog orkestra HKC "Bunjevačko kolo"

U Velikoj dvorani Hrvatskoga kulturnog centra "Bunjevačko kolo" u Subotici, 3. siječnja održan je godišnji koncert Tamburaškog orkestra kojega je osnovala i čija je voditeljica prof. Mira Temunović.

Orkestar se u prvom dijelu programa predstavio ozbiljnijim kompozicijama ("Vojvođansko kolo" S. Vukosavljeva, "Šokačka predigra") a zatim su se predstavili nagrađeni solisti instrumentalisti: Nenad Kostić, Vladimir Vuković i Marko Dulić. U drugom su dijelu nastupili i voaklni solisti Marina Dulić i Marko Stipić, izvevši kompozicije sa Festivala bunjevački pisama uz pratnju orkestra. Iznenadne večeri u glazbenom i vizualnom smislu bila je točka u kojoj su članovi orkestra svirali splet narodnih motiva iz Hrvatske i Bačke svirajući tradicijske instrumente, poput gajdi i dvojnica, a članovi folklornog odjela popratili su sviranje kraćim plesovima i upaljenim svijećama. Neočekivano – moglo bi se reći – kraj koncerta bio je uz popularnu Straussovu "Trich-trach" polku i prskalice koje su upalili mladi u narodnim nošnjama.

Bio je ovo nesvakidašnji koncert u koji je sebe uložila prof. Mira Temunović ali i mladi tamburaši koji su tijekom prošle godine imali oko 150 nastupa i zapažene rezultate na festivalima.

K. Čeliković

Koncert tamburaškog ansambla "Ravnica"

U velikoj vijećnici subotičke Gradske kuće, u povodu božićno novogodišnjih blagdana, 19. prosinca 2007. poznati tamburaški ansambl "Ravnica" održao je koncert pred punom dvoranom i oduševio publiku.

Drugom godinu za redom ovaj ansambl priređuje glazbenu poslasticu za subotičku publiku jer na koncertu izvodi vrlo širok repertoar a naravno uz već poznate tamburaške točke, ansambl se predstavlja i sa zabavnom glazbom. Kako je poznato, ovaj ansambl ima i svoje kompozicije pa se može reći da na repertoaru imaju i autorke točke, što se uskoro očekuje i na novom CD-u.

Koncert su izveli **Nikola Jaramazović, Josip Francišković, Mario Tikvicki, Miroslav Kujundžić, Miroslav Letić i Branko Ivanković Radaković.** /K. Č./

"Radujte se narodi" u Vajskoj

U župnoj crkvi Sv. Jurja u Vajskoj, u nedjelju 23. prosinca 2007., HKUPD "Dukat" priredilo je božićni koncert pod geslom "Radujte se narodi".

U programu je nastupio Pjevački zbor mjesnog društva "Dukat" a njemu su se pridružili i pjevači mađarskog KUD-a "Buzo Virág". Ovom koncertu nije manjkalo srca jer su se na kraju pjevanju pridružili i župnik **Josip Kujundžić** i vjernici koji su crkvu ispunili do posljednjeg mjesta. Zbor "Dukata" predvodio je i pjevanje na polnoćki te na svečanoj božićnoj misi. /K. Č./

Koncert i izložba molitvenika u Sv. Miletiću

Hrvatsko-bunjevačko kulturno umjetničko društvo "Lemeš" u Svetozar Miletiću priredilo je 15. prosinca božićni koncert na kojem su nastupili gosti iz Bačkog Brega, Bačkog Monoštora, Sombora i domaćini.

U okviru programa priređena je izložba svetih slika i molitvenika koja je posvećena bogatstvu tradicije naših starih.

Najmlađi članovi HKUD-a "Lemeš" prikazali su običaj "materica", a potom je nastupio zbor župe Rođenja Blažene Djevice Marije iz Svetozara Miletića te HKPD "S. S. Kranjčević" koje se predstavilo božićnim pjesmama pod nazivom "Veselje ti navješćujem" i "U to vrijeme godišta". HKUD "Vladimir Nazor" iz Sombora također je izveo božićne pjesme, a nastupila je i Pjevačka skupina "Lemešanke" te zbor "Muzika viva". KUD Hrvata iz Bačkog Monoštora otpjevao je tri božićne pjesme. /M. T./

Koncert "Božićne pjesme i običaji u Srijemu"

U petrovaradinskoj crkvi Sv. Jurja mučenika, održan je u nedjelju 6. siječnja tradicionalni koncert "Božićne pjesme i običaji u Srijemu". Domaćin koncerta i organizator bio je Srijemski vikarijat, odnosno pomoćni biskup đakovački i srijemski mons. **Đuro Gašparović**. Toga dana zajedno su se susreli svećenici, časne sestre redovnice, vjernici katolici, pravoslavni i vjernici drugih vjeroispovjesti koji žive u Srijemu, u srijemskom dijelu Đakovačke i Srijemske biskupije, te vjernici predstavnici Veleposlanstva i Konzulata Republike Hrvatske, kao i ljudi dobre volje. Ovo je još jedan u nizu tradicionalnih koncerata božićnih pjesama i običaja u Srijemu koji je doprinio proslavi Godine braka i obitelji "Obitelj – kućna Crkva" koju slavimo u našoj biskupiji.

Program "Božićne pjesme i običaji u Srijemu" osmišljen je prijedlozima iz naših župa, te sudjelovanjem zborova, orguljaša, pjevača, svirača i recitatora, koji su se predstavili kratkim igrokazima i adventskim i božićnim pjesmama.

Na početku, nakon pozdrava voditeljice i vjeroučiteljice iz Rume **Marije Vereš**, koncert su otvorili tamburaši i župni

Prof. dr. Tomislav Ivančić održao predavanje na VMA u Beogradu

Jednodnevna Međunarodna konferencija "Vjera i zdravlje" u organizaciji Ministarstva zdravlja, u suradnji s Kršćanskim kulturnim centrom, održana je u ponedjeljak 17. prosinca 2007. godine u velikom amfiteatru Vojno medicinske akademije (VMA) u Beogradu,

u povodu obilježavanja osam stoljeća od osnivanja prve srpske bolnice. Na poziv Ministarstva zdravlja Republike Srbije i protojereja prof. dr. Radovana Bigovića, profesora teološkog fakulteta u Beogradu, prof. dr. Tomislav Ivančić iz Zagreba održao je predavanje na temu "Hagioterapija – istraživanje i terapija čovjekove duhovne dimenzije".

Predavanja na VMA održali su medicinski znanstvenici, te teološko-filozofski istražitelji sa zajedničkom potrebom da što dublje istraže primarni utjecaj čovjekove duhovne dimenzije na zdravlje psihe i tijela. Predavači na ovom skupu bili su: prof. dr. Tomica Milosavljević, dr. Mile Ignjatović, Miodrag Jevtić, prof. dr. Miodrag Stojković, episkop jegarski dr. Porfirije, prof. dr. Vladeta Jerotić, prof. dr. Snježana Milenković, rabin Isak Asijel, prof. dr. Vesna Bjegović i protojerej dr. Vojislav Bilbija.

Konferenciji su pored ostalih nazočili i predstavnici Ministarstva vjera. U posljedopodnevnom satima istoga dana, prof. dr. Tomislav Ivančić održao je u zgradi Beogradske nadbiskupije predavanje za svećenike i časne sestre, na poziv beogradskoga nadbiskupa mons. Stanislava Hočevara. Nakon predavanja održano je Euharistijsko slavlje u crkvi Krista Kralja. Koncelebriranu misu predvodio je prof. dr. Ivančić zajedno s nadbiskupom Hočevarom i svećenicima koji su nazočili već spomenutom predavanju.

Župnik dr. **Milutin Novaković**, i sam liječnik, toplo je predstavio zagrebačkoga gosta, kao čovjeka koji nam dolazi u dane nagovještaja radostne vijesti i adventske nade, i sa sobom donosi Isusa, koji je nužno potrebit ovom društvu, koje treba duhovno pokrenuti. Kao i uvijek, dr. Ivančić je pomogao i pojasnio vjernicima kako ući u prvi pokornički dio sv. mise, kako predati svoje grijehes Isusu, oprostiti onima koji su nas povrijedili, i dozvoliti Isusu da nas izliječi te nas učini sposobnima ući u misno slavlje.

Nada Antončić

pjevači petrovaradinske župe Sv. Jurja u Petrovaradinu, a nastavili župni pjevači iz župe Svetog Roka u Petrovaradinu 3, pjevački zbor HKPD "Jelačić" iz Petrovaradina, pjevači iz župe Svetog Klementa u Hrtkovcima, VIS "Varadin", VIS HKPD-a "Jelačić", VIS HKPD-a "Tomislav" iz Golubinaca i pjevači iz župe Sv. Barbare u Beočinu. Igrokaze i recitacije izvela su djeca i mladi iz župe Svih Svetih u Irigu i iz filijale Sv. Barbare u Vrdniku. Prijavili su se i pjevački zborovi iz župa Uznesenja BDM iz Zemuna, Presvetoga Trojstva iz Surčina, Sv. Mihaela iz Novog Slankamena i dr., ali zbog lošega vremena nisu bili u mogućnosti doći na koncert.

Na kraju susreta, mons. Đuro Gašparović izrazio je radost što se vjernici i ovim slavljem uključuju u proslavu Godine braka i obitelji u Đakovačkoj i Srijemskoj biskupiji. Biskup je pozvao sve nazočne da se učvršćuju u vjeri, obogaćuju milosnim božanskim darovima i svjedoče Isusa Krista, novorođenoga Kralja, koji je uzeo našu ljudsku narav, postao čovjekom i time uzdigao čovjeka u milosni život s Bogom. Završetak susreta protekao je u zajedništvu razgovora i veselja svih nazočnih uz prigodni domjenak u prostorijama Srijemskog Vikarijata i Centra za mlade Srijema u Petrovaradinu.

Tomislav Mađarević

Irig kroz Došašće

Oduvijek se u Vrdniku slavila sv. Barbara, zaštitnica rudara, i to procesijom od manastira do rudarske kapelice. Po zatvaranju rudnika nestalo je i toga velikog slavlja. Sada se katolički vjernici okupljaju u obnovljenoj kapelici bivšega sanatorija. Od 2006. kada smo proslavili 200. obljetnicu rudnika, nastojimo dostojno, svečano i vjernički proslaviti sv. Barbaru uz preživjele rudare. Ove godine gost je bio beogradski nadbiskup, mons. **Stanislav Hočevar**, nadbiskupov tajnik **Andrej** i p. **Tadej Vojnović** iz Novoga Sada. Osim toga, slavlju su nazočili i mjesni paroh **Darko** i iguman manastira o. **Benedikt**, te predstavnici lokalne vlasti Vrdnika i Općine Irig, školska djeca s ravnateljicom škole i dr. U svojoj propovijedi, nadbiskup Hočevar pozvao je vjernike da otvore *treći Barbarin prozor (okno) da uđe svjetlo, Krist u naša srca i dom*. Svetu misu prenosio je Radio Marija, čiji se predajnik nalazi u Vrdniku a snimala je i u više navrata prikazala domaća vrdnička TV postaja. Župnik je 10. prosinca 2007. godine bio gost na predstavljanju knjige pape Benedikta XVI. "Isus iz Nazareta" u Zemunu, koju je izdala splitska nakladnička kuća "Verbum". U ponedjeljak 17. prosinca 2007. godine nazočio je dvjema izložbama. U Irigu su izlagali **Konstantin** i **Svetlana Glušić**, a u Novom Sadu izložbu slika pod nazivom "San u snu - Afrika" imala je **Jovanka Dragičević-Kizi** (dodajmo kako je ista slikarica oslikala crkvu u Šatrinčima). Trećega tjedna Došašća bile su svete ispovijedi u našem dekanatu, a istoga tjedna župnik je nazočio i obiteljskom slavlju Kurban-Barjama. Iriški mađarski KUD "János Aranyi" održao je 22. prosinca prošle godine u Domu kulture božićni koncert i zajedničko druženje.

I blagdan Božića svečano je proslavljen u svim filijama. *Bog postaje dijete, to je najljepša poruka svijeta i čovječanstva i većega čuda nema. Božić je blagdan sjećanja, osjećaja i želja*, poručio je župnik na misi polnočki na kojoj je bio nazočan i mjesni paroh protojerej **Slavko Teofilović**. Na sam dan Božića djeca Vrdnika i Iriga predstavila su se božićnim igrokazima i recitacijama. Na kraju tjedna upriličen je božićno-novogodišnji koktel u MZ Irig kojemu je nazočio i iriški župnik **Blaž Zmaić** kao i trećem božićno-novogodišnjem koncertu koji je održan iste večeri. Župnik već duže vrijeme sudjeluje i u općinskom tijelu Foruma za izradu Strategije lokalnog održivog razvitka u dvije podgrupe: turizam (vjerski) i obrazovanje i kultura. Tijekom mjeseca prosinca, župnik je osoblju iriških ustanova i pojedincima podijelio džepne kalendare, izdanje katoličkoga mjesečnika "Zvonik". Posljednji mjesec i godinu smo nažalost ispratili sprovodom **Đure Barteka** (28), na blagdan Svete obitelji.

f. f.

Upoznajmo župu Presvetog Trojstva u Surčinu

Župa Presvetog Trojstva u Surčinu osnovana je 1938. godine. Surčin je do tada bio filijala župe Uznesenja BDM u Zemunu.

Hrvati se doseljavaju, napose, po osnivanju Vojne Krajine i to iz Like, te se naseljavaju s istočne strane mjesta prema Zemunu. Odmah odabiru zemljište za gradnju crkve, na najljepšem mjestu. Tu su crkvenu parcelu najprije označili velikim drvenim križem, a poslije sagradili na stupovima i crkveni zvonik. U tom zvoniku bila su dva zvona.

Služba Božja održavala se u to vrijeme 3-4 puta godišnje. Pred križem napravila bi se sjenica i *sub coelo* služila se misa. Od ostalih obreda obavljao se jedino blagoslov žita, i to na dan kada se dospijevalo. Nastojanjem učitelja **Adolfa Markovića** potaknuto je pitanje gradnje crkve. Marković je dobio od kraljevske vlade pomoć od 9000 kuna, od Imovinske općine 2000. Osim toga, Imovinska općina je dala građu, kraljevska vlada dala je izgraditi plan i troškovnik. Cijeli trošak iznosio je 16.000 kuna. Ostali trošak namiren je od crkvenog novca.

Surčinci imaju zahvaliti učitelju **Franji Kovačiću** za lijepi župni stan koji je konačno dovršen 1930. godine. Građen je vrlo solidno od čiste cigle i maltera, a sastoji se od 8 prostorija i velikog podruma s dva okna. Taj je stan visoki parter (sedam stepenica), s prostranim zračnim sobama, i trokrilnim prozorima. Kad je konačno dovršen župni stan, Odbor je 1932. godine uputio delegaciju na čelu s **Markom Nagličem** i učiteljem Kovačićem, pred biskupa **Akšamovića** s molbom da im pošalje župnika. Tek 1938. godine molbi Surčinaca je udovoljeno. Prvim upraviteljem osamostaljene župe u Surčinu postaje **Petar Fischer**. Fischer je zatekao pri svom nastupu u Surčinu osim opisanog župnog stana i lijepu crkvu sagrađenu 1896. godine. Veliku zaslugu oko izgradnje crkve imao je učitelj Adolf Marković, koji je u Surčinu bio na službi od 1885. do 1895., kada je premješten u Vukovar. Njegovim nastojanjem skupljena je svota potrebna za to djelo. "Crkva je solidno građena od cigle, crijepom pokrivena i lijepo okićena iznutra i izvana. Iste godine umješteni su novi prozori sa željeznim okvirima. U crkvi se nalazi jedan oltar s kipom Svetoga Trojstva i dva malena oltarića s kipovima Srca Isusova i Marijina. Ti kipovi i oltar su tirolski radovi. Crkva ima jedan toranj i tri zvona. Jedno je još iz starog drvenog zvonika." (Župska kronika).

Crkva je temeljito obnovljena izvana i iznutra tijekom 2006./2007. godine. Toranj je pokriven novim plastificiranim limom (cca 140 kvadratnih m). Drvena konstrukcija s letvama je po potrebi izmijenjena. Izmijenjene su i letve s potrebnom građom krova koji je pokriven novim biber-tondach crijepom. Postavljeni su i novi žljebovi i okapnice od pocinčanog lima. Crkva je dobila i novu vanjsku fasadu u dvije nijanse. Unutrašnjost crkve je okrečena u dvije nijanse s coklom od plastificiranog kulira.

Razvedena je nova trofazna električna mreža, kao i instalacija za razglasni uređaj. Izvršena je i elektrifikacija zvona (tri). Na toranj crkve postavljena su četiri električna sata.

Šest velikih prozora u lađi crkve, kao i dva manja u svetištu, oslikao je akademski slikar iz Zemuna **prof. Vladimir Popin**, s motivima iz povijesti spasenja, (Božić, Krštenje Isusovo, Govor na Gori, Golgota, Uskrsnuće, Duhovi, te likovi Ivana Pavla II. i Majke Terezije).

U župi Presvetog Trojstva u Surčinu djelovali su kao upravitelji župe i župnici: **Petar Fišer**, **Josip Štimac**, **Josip Varžić**, **Antun Kolarević**, **Josip Šlogar**, **Petar Petrović**, **Đuro Kedveš** i **Marko Kljajić**.

Nada Antončić

Iz života Crkve

❑ **Pol milijuna hodočasnika na Papinim općim audijencijama u 2007.**

Vatikan, 19. 12. 2007. (IKA) - Opća audijencija pape Benedikta XVI. u srijedu 19. prosinca bila je 44. i posljednja u 2007. godini. U tih 12 mjeseci Sveti Otac završio je niz kateheza o iskustvu prvih apostola te započeo niz o prva dva naraštaja u Crkvi nakon apostola. Na audijencijama je sveukupno bilo oko pol milijuna hodočasnika iz cijeloga svijeta.

❑ **60 godina Hrvatskoga programa Radio Vatikana**

Vatikan, 21. 12. 2007. (IKA) - Na dan 21. prosinca prije 60 godina Radio Vatikan je započeo stalni prijenos na hrvatskome jeziku. Papa Pio XI. otvorio je Radio Vatikan 12. veljače 1931. godine. Tada su valovi Radija ponijeli Papin glas u svijet. Mjesec dana nakon otvorenja, točnije 15. ožujka 1931. godine, na valovima Radio Vatikana čula se hrvatska riječ.

❑ **Tony Blair u Katoličkoj Crkvi**

London, 21. 12. 2007. (IKA) - Nekadašnji britanski premijer Tony Blair primljen je u Katoličku Crkvu na misi koju je 21. prosinca u uskom krugu obitelji i prijatelja predvodio vestminsterski nadbiskup kardinal Cormac Murphy-O'Connor, u privatnoj kapelici u sjedištu u Londonu. Katolici su zadovoljni što su u svoju zajednicu primili nekoga tko je prešao ozbiljan put, put razmišljanja prema katolištvu, komentirao je predstojnik Tiskovnog ureda Svete Stolice o. Federico Lombardi, dodajući da je to "dobra vijest, koju, kao i svaku osobnu odluku, dočekujemo s poštovanjem".

❑ **Sveta Stolica osudila ubojstvo Benazir Bhutto**

Vatikan, 27. 12. 2007. (IKA) - Sveta Stolica osudila je ubojstvo pakistanske oporbene čelnice Benazir Bhutto, nazvavši ga tragičnim i stravičnim činom i još jednim napadom na mir. "Suosjećamo u boli pakistanskoga naroda", istaknuo je između ostaloga predstojnik Tiskovnog ureda Svete Stolice o. Federico Lombardi u razgovoru za Radio Vatikan.

❑ **U 2007. u svijetu ubijeno 15 svećenika i dva redovnika**

Vatikan, 29. 12. 2007. (IKA) - U godini 2007. u svijetu je ubijeno 15 svećenika i dva redovnika, ističe se u statistici koju je 29. prosinca predstavila agencija Fides. Osam svećenika potječe iz Azije, gdje je i ubijen najveći broj duhovnika. Samo u Iraku ubijeno je 4 svećenika, a u Europi su ubijena dvojica i to u Španjolskoj.

❑ **Dr. Stjepan Baloban novi rektor Nadbiskupskoga bogoslovnog sjemeništa u Zagrebu**

Zagreb, 5. 1. 2008. (IKA) - Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić dekretom od subote 5. siječnja 2008. godine imenovao je dr. Stjepana Balobana, sveučilišnog profesora, novim rektorom Nadbiskupskoga bogoslovnog sjemeništa. od 1997. do 2004. godine. Član je Nadzornog vijeća Caritasa Zagrebačke nadbiskupije. Novi rektor nastupa na službu 25. veljače 2008. godine.

Božićni nagovor pape Benedikta XVI.

Papa Benedikt XVI. u Vatikanu je na blagdan Božića 25. prosinca točno u podne, na Trgu svetog Petra pred brojnim mnoštvom hodočasnika, održao tradicionalni nagovor i čestitao Božić na 63 jezika svijeta, među kojima i na hrvatskome.

Božić je povijesni događaj i otajstvo ljubavi koje već više od dvije tisuće godina poziva muškarce i žene svakoga vremena i svakoga mjesta, rekao je Papa objasnivši kako se radi o svetom danu u kojem sjaji Kristova velika svjetlost, nositeljica mira! Papa je u nastavku rekao kako je svima upravljena Isusova poruka mira; svima dolazi ponuditi sebe sama kao sigurnu nadu spasenja. Kristova svjetlost koja dolazi rasvijetliti svako ljudsko biće, neka konačno zasja i neka bude utjeha svima koji se nalaze u tminama bijede, nepravde, rata; svima kojima je još uvijek zanijekano pravo na sigurniji život, na zdravlje, na školovanje, na stalno zaposlenje, na puno sudjelovanje u građanskoj i političkoj odgovornosti bez nasilja, te na promjenu onih situacija koje vrijeđaju ljudsko dostojanstvo, rekao je Papa.

Na ovaj dan mira misli se upravljaju ponajprije onamo gdje odjekuje tutnjava oružja: prema izmučenim područjima Darfura, Somalije i sjevera Demokratske Republike Kongo, prema graničnom području između Eritreje i Etiopije, prema čitavom Bliskom istoku, a posebice Iraku, Libanonu i Svetoj zemlji, prema Afganistanu, Pakistanu i Šri Lanki, prema balkanskom području i prema tolikim drugim kriznim žarištima koja su nažalost često zaboravljena, rekao je Benedikt XVI. Djetešce Isus neka donese utjehu svima koji su u kušnji, a odgovornima u vlasti neka udijeli mudrost i odvažnost da traže i nadu humanu, pravedna i trajna rješenja, zaključio je Papa. /Radio Vatikan, *Križ života*/

Europska godina međukulturnoga dijaloga

"Zajedno u različitosti", geslo je 2008. godine koju je Europska komisija proglasila Europskom godinom međukulturnoga dijaloga. Cilj inicijative je skladan suživot europskih građana putem shvaćanja prednosti kulturnoga bogatstva.

Nema kulture bez religije i nema religije bez kulture, istaknuo je kardinal Jean-Louis Tauran, predsjednik Papinskoga vijeća za međureligijski dijalog. Kardinal je rekao kako se međureligijski dijalog postavlja na razinu odnosa između čovjeka i Boga; i to čovjeka koji si postavlja pitanja o smislu života, smrti, o smislu zla. Na toj se razini nalazi međureligijski dijalog, jer mislim da vjera govori o ljudskoj veličini, govori o humanizmu koji ne uništava kulturu, nego ju obogaćuje.

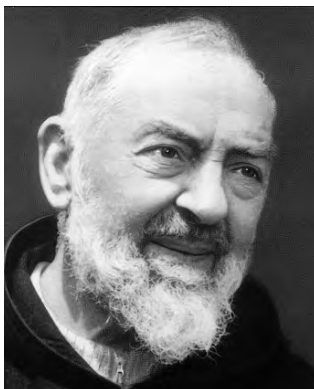
U međureligijskome dijalogu postoji pedagogija koja pomaže svijesti o jedinstvu ljudskoga roda i ljudskoga dostojanstva, i koja se razvija u potrebu praštanja i međusobnoga poznavanja, naglasio je kardinal Tauran. /Radio Vatikan, *Križ života*/

Ekshumacija stigmatiziranog sveca Pija od Pietrelcine

Posmrtni ostaci svetog Pija od Pietrelcine bit će ekshumirani i od travnja izloženi pučkoj pobožnosti, najavio je 6. siječnja nadbiskup Domenico Umberto D'Ambrosio, povjerenik Svete Stolice za svetište svetog Pija.

Osvrnuvši se na ekshumiranje svečevih tjelesnih ostataka nadbiskup D'Ambrosio je rekao kako je ekshumiranje i identifikacija svetaca uobičajena praksa u Crkvi. Nije dakle u pitanju znatiželja nego osiguravanje relikvija za nas i one koji dolaze iza nas, istaknuo je nadbiskup. Na upit kada će se vjernici moći moliti pred relikvijama svetoga Pija i što to za njih znači, rekao je kako nije riječ o fetišizmu jer se vjernici i sada mole pred svečevim grobom. Tjelesna smo bića, potrebni su nam opipljivi znakovi, a Bog je kako bi nam govorio postao jedan od nas i u svemu nam bio jednak osim u grijehu. Ljudi smo, a naša ljudskost treba vidjeti i dotaknuti.

Ekshumacija i identifikacija su s medicinskoga i znanstvenog gledišta zahtjevan čin, nastavio je nadbiskup. Do polovice travnja sve će biti završeno, lijes će s posmrtnim ostacima biti izložen štovanju vjernika u San Giovanni Rotondu, tamo gdje se i sada nalazi svečev grob. To će biti za 40. obljetnicu svečeva preminuća i 90. obljetnicu pojavljivanja nadnaravnih rana, rekao je nadbiskup. Na upit kako protumačiti pobožnost prema svetome Piju, rekao je kako pobožnost ne poznaje inflaciju. Uvijek ima zlih proroka koji govore o opadanju broja hodočasnika, ali se to ne primjećuje, dapače hodočasnika je sve više. /Radio Vatikan, Križ života/

Papin nagovor na početku Nove godine

Obitelj je agencija mira

Po zagovoru Blažene Djevice Marije, Majke Božje, papa Benedikt XVI. zazvao je na prvi dan nove 2008. godine mir za obitelji i za cijeli svijet, te upozorio: tko je nesklon obitelji, prijeti miru. Na misi koju je predvodio 1. siječnja u Vatikanu, na svetkovinu Marije Bogorodice i na dan kada se slavi 41. svjetski dan mira, Papa podsjetio kako je nijekanje prava obitelji prijetnja samim temeljima mira.

Danas započinjemo Novu godinu, a za ruku nas uzima kršćanska nada; započinjemo godinu zazivajući na nju Božji blagoslov, te moleći, po zagovoru Marije, Majke Božje, dar mira za naše obitelji, naše gradove, i za cijeli svijet, rekao je Papa.

U propovijedi je podsjetio kako svi želimo živjeti u miru, ali istinski mir nije jednostavno ljudski uspjeh ili rezultat političkih dogovora. On je prije svega Božji dar koji valja neprestano zazivati i u isto vrijeme on je obveza koju valja strpljivo održavati ostajući uvijek poslušni Gospodinovim zapovijedima.

Spomenuvši potom svoju poruku za Dan mira, naslovljenu "Ljudska obitelj, zajednica mira", Papa je rekao kako postoji uska veza između naravne obitelji ute-

meljene na ženidbi između muškarca i žene i mira. O tome je govorio i u podnevnom nagovoru, te naglasio kako i onaj tko je nesvjesno nesklon ustanovi obitelji čini krhkim mir u cijeloj zajednici, nacionalnoj i međunarodnoj, jer oslabljuje onu koja je u stvari glavna agencija mira. /Radio Vatikan, Križ života/

Najave

□ Zadovoljština za svećeničke propuste

Vječno klanjanje pred Presvetim na svjetskoj razini kao zadovoljštinu za svećeničke propuste, poglavito za žrtve spolnoga ponašanja jednoga dijela klera - predložio je kardinal Claudio Humes, pročelnik Kongregacije za kler, u intervjuu objavljenom u vatikanskom dnevniku *L'Osservatore Romano*.

Naime, u Macerati je u samostanu Tijela Kristova nedavno započelo vječno klanjanje pred Presvetim. Govoreći o značenju te inicijative u razgovoru za Radio Vatikan mons. Claudio Giuliodori, biskup Macerate, rekao je kako vjeruju da ih Providnost potiče ostvariti ono o čemu Papa govori u dokumentu "Otajstvo ljubavi", odnosno odrediti mjesta za vječno klanjanje.

Zbor za kler je biskupima uputio sličan zahtjev. To je bila naknadna potvrda, još jedan poticaj za pobožnost vječnoga klanjanja. U biskupiji sam naišao na veliko razumijevanje, pobožnost traje od sedam sati do pola noći, a uskoro će trajati 24 sata, rekao je biskup. /Radio Vatikan, Križ života/

□ Zagreb: Teološko-pastoralni tjedan 2008.

"Pastoral u susretu s novim crkvenim pokretima" bit će tema 48. Teološko-pastoralnog tjedna koji će se u organizaciji Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu održati od 22. do 24. siječnja u Međubiskupijskom sjemeništu na zagrebačkoj Šalati (Voćarska 106).

Svečanost otvaranja Tjedna bit će u utorak 22. siječnja u 8.45 sati. Svakoga dana, poslije prijepodnevnoga dijela predavanja, u 11.45 sati bit će sveta misa, a poslijepodnevni dio predavanja počinje u 15.30 sati. Posljednjega dana TPT-a, 24. siječnja, u 15.30 bit će plenarna rasprava nakon koje će Tjedan biti zatvoren. Teološko-pastoralni tjedan znanstveni je i pastoralni skup kojemu je cilj, suradnjom teologije i drugih znanstvenih disciplina, pridonijeti trajnom usavršavanju nositelja raznih službi i poslanja u Crkvi: biskupa, prezbitera i đakona, redovnika i redovnica te vjernika laika. /IKA, Križ života/

26. siječnja

Sveti Timotej

(umro oko 97. godine)

- Ime lijepog značenja ● suradnik svetoga Pavla ● čovjek na dobru glasu ● Božji suradnik ●
- kao dijete Pavlovo ● vidio otvoreno nebo ● Isus mu krunu pripremio ●
- efeški biskup ● je li bio mučenik? ●

Rođen u mješovitu braku

Rođen je u Listri; danas se na mjestu Listre nalaze Ruine u blizini Hatunsaraja kod Konje u Turskoj. Otac mu je bio poganin, a mati mu se zvala Eunika i bila je Židovka. Nju spominje sveti Pavao u 5. retku 1. poglavlja Druge poslanice Timoteju. Na tom mjestu hvali "neprijetvornu vjeru" koja je bila odlika Timoteja, ali i njegove bake Loide i majke Eunike. Sveti Timotej je, doduše, "od malena" poznavao "Sveta pisma", (2 Tim 3,15) pa ipak, iz činjenice da mu je mati sklopila mješoviti brak te da ga nije dala obrezati, lako je zaključiti da Timotej nije odrastao u duboko religioznoj obitelji. Ime Timotej znači onaj koji slavi Boga.

Pratilac svetoga Pavla apostola

Na početku svoga drugog misionskoga puta, sveti Pavao je prošao i Listrom, gdje se danas nalaze ruševine Hatunsaraja, izabrao je za svoga pratilca Timoteja. Timotej je uživao "dobar glas među braćom u Listri i Ikoniju. Pavao htjede da on pođe s njime pa ga uze i obreza zbog Židova koji bijahu u onim mjestima. Jer svi su znali da mu je otac Grk" (Dj 16,2-3). Tako je Pavao izbjegao možebitne prigovore Judeo-kršćana. Timotej je bio vrstan suradnik svetoga Pavla, pa mu je Apostol naroda povjeravao vrlo važne zadaće u apostolatu.

Zamjenjivao je svetoga Pavla

Sveto Pismo spominje da je Timotej djelovao u grčkom gradu Bereji, gdje je sveti Pavao počeo navješćivati Evanđelje, a Židovi "podjariše i uzbuniše svjetinu" protiv njega (Dj 17,13), pa je Pavao morao napustiti taj grad. Poslije Pavlova odlaska prema moru, u

Bereji su i dalje ostali Sveti Timotej i Sila (Dj 17,14). Timotej je djelovao i u Ateni (Dj 17,14). Dok je sveti Pavao ostao u Ateni, poslao je Timoteja u Solun, te o njemu piše da im ga šalje kao "brata"... "i suradnika Božjega u Kristovu evanđelju" da solunske kršćane "učvrsti i ohrabri u vjeri da se nitko ne pokoleba u... nevoljama" (1 Sol 3,3).

je sa mnom evanđelju" (Fil 2,19-22). Korinćanima piše vrlo pohvalno o Timoteju: "Upravo poslao k vama Timoteja, koji mi je dijete ljubljeno i vjerno u Gospodinu" (1 Kor 4,17). Pavao Timoteja drži svojim suradnikom u apostolskoj službi.

Pavlu u pohodima

Za vrijeme kad je Pavao bio prvi put zatvoren u Rimu pohodio ga je Timotej, te je Pavao upravo po njemu poslao jedno pismo u Filipe. Timoteju je Pavao uputio još dvije poslanice. Nešto kasnije, kako piše poslanica Hebrejima, bio je zatvoren i Timotej, ali je nakon kraćeg vremena oslobođen. Kako spominje 1. poslanica Timoteju, ali i Euzebije Cezarejski, još je jednom Timotej boravio u Efezu. Predaja čak znade da je Timotej bio i biskup u tom gradu, kao i da je tamo podnio mučeničku smrt, nakon što se suprotstavio jednom poganskom slavlju. Bio je, navodno, teško mučen za cara Nerona, ali su mu anđeli pružili utjehu, te je vidio otvoreno nebo i mučeničku krunu, koju je za njih pripremio Gospodin Isus.

Pomaže protiv bolesti želuca

Timotejevo tijelo je preneseno u crkvu svetih apostola u Carigrad, gdje je sahranjeno u blizini posmrtnih ostataka svetoga Luke i Andrije.

Umro je oko 97. godine u Efezu (danas su to ruine kod Seldžuka u Turskoj). Slikari ga i kipari prikazuju s toljagom i kamenjem. Zaštitnik je od bolova u želucu. U njemačkim krajevima seljaci prate vrijeme na spomendan svetoga Timoteja, pa drže, kako se u Bačkoj držalo za blagdan svetoga Matije (nekada se slavio 24. veljače), da tako i na dan svetoga Timoteja popušta led, a ako leda nema, da će ga Timotej načiniti.

Među Pavlu dragim Solunjanima

Timotej je u Solunu zatekao vjerne i dobre vjernike, te i sam Pavao hvali njihovu vjeru i ljubav. Solunjani su se sjećali Pavla i čeznuli za ponovnim susretom s njime. Pavao se i sam zaželio tamošnjih kršćana. Timotej je djelovao i u Korintu (Kor 4,17), a kasnije i u Efezu (1 Kor 16,8), i u Makedoniji (Dj 19,22). Timotej je pratio svetoga Pavla i na saboru apostola u Jeruzalemu (Dj 20,4). No nisu samo spomenuti gradovi i pokrajine bile mjesto Timotejeve djelatnosti.

Pavlu srodna duša

Svete Pavao je jako cijenio Timoteja. "Nadam se u Gospodinu Isusu da ću vam uskoro poslati Timoteja da mi odlane kad saznam što je s vama. Nikoga doista nemam tako srodne duše tko bi se kao on svojski za vas pobrinuo... A prokušanoš vam je njegova poznata: kao dijete s ocem služio

Uređuje i piše: o. Ante Stantić

Naš kandidat za sveca

GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

Ekologija duha

Mistika se mistikom vrednuje

(nastavak iz prošloga broja)

Dakle, na temelju Gerardovih vlastoručnih (autobiografskih) zapisa i na temelju mišljenja Federica Ruiza, držim da se nekima iz Gerardove bližine, doduše u dobrom vjeri, dogodilo isto ono što teolozima prigovara spomenuti pisac. Pojedinci od Gerardove subraće su pristupali vrednovanju Gerardovog duhovnog života, samo u svjetlu askeze, "pustinjaštva". Spuivali su sve u askezu, iako tvrde da "ga jako poštuju, da Gerard puno moli, puno djeluje, ali da ga u nekim stvarima ne mogu razumjeti"¹. Međutim, naš sluga Božji živi natprosječnim životom, mistikom svojih Obnovitelja, jer želi biti svet prema karizmi Terezije od Isusa i Ivana od Križa. Značajan je, u kontekstu prosudbe Gerardove subraće i vlastoručni, autobiografski zapis sluga Božjega, među mnogima, koji zapravo potvrđuje da ga u zajednici ne razumiju, baš zbog njegove vjernosti mistici njegovih duhovnih roditelja, Terezije od Isusa i Ivana od Križa. Tako zapisuje: "Ako Tebe mudrog Tvoji građani nisu shvatili, neka ni mene moji ne shvaćaju. Mene tješi Tvoja sudbina, (bolje) je od dragog ili nemilog, i od svakoga, lakše rane dobivati nego strašne zmijske, nevaljala nagnuća, u sebi držati. Pun je svijet zmijske (strasti), ali u samostanu nisu tako velike. Moram zato na sve tako gledati, (to jest): svući moram čovječje običaje, obući Isusa. Preobraziti se moram u Isusa kao voda u vino u Kani Galilejskoj"². Zapravo, drugim riječima izražava iste odluke: biti "mekani vosak", "iz gadne gusjenice lijepi leptir", "usuglasiti se s voljom Božjom". To će se ostvariti: "Ako nam bude sve uništeno, ali Isus u srcu kao jedino cvijeće"³. "Ići ću (Isuse), Tvojim stopama makar se sa mnom igrali kao s loptom"⁴. Gerard želi biti kao što je željela Mala Terezija!

1. Pisma Gerardova poglavara (1924.-29.) generalu reda.
2. Put blaženstva, 003576.
3. Biser mišljenja, 004585.
4. Razgovor s Isusom, 003640.

Svima su nam poznati ekološki problemi na našem planetu – Zemlji. Poznate su nam, barem donekle, i studije znanstvenika koji upozoravaju na katastrofe koje prijete ako se nešto ozbiljno ne poduzme kako bi se spriječilo ili barem umanjilo zagađivanje i zagrijavanje našeg planeta. Postoje i prijedlozi iz Kyota a koji su ponovljeni prošloga mjeseca na Baliu. Prijedlozi za otklanjanje zagađenja i zagrijavanja našeg planeta se ipak teško prihvaćaju ili se oklijeva prihvatiti ih i u cijelosti ih primijeniti.

Peter Seewald upitao je Sv. Oca Benedikta XVI., dok je još bio kardinal Ratzinger i predstojnik Kongregacije za nauk vjere – nije li sve što se događa s prirodom: "naše stanje duha koje se odražava na prirodi"? Tada je kardinal Ratzinger odgovorio: "Da, čini mi se da je jasno kako je čovjek onaj koji prijete da će oduzeti prirodu njezin dah. Jasno da je vanjska zagađenost okoline što je proživljavamo – zrcalo i odvod unutarnje zagađenosti... Mi želimo odstraniti mjerljiva zagađenja, ali ne poklanjamo dovoljno pozornosti duhovnom zagađenju čovjeka i prirode u njemu kako bi mogao disati kao čovjek, nego potpuno neistinitim pojmom slobode branimo sve što čovjek radi po svojoj volji"¹.

Važno je izdvojiti i podvući riječi da je uzrok "neistiniti pojam čovjekove slobode", koji priječi ozdravljenje prirode od zagađenja!

Naš sluga Božji, kako smo mogli uočiti u kratkim prikazima u *Zvoniku*, baš je toj temi posvetio posebnu pozornost i u brojnim svojim zapisima piše o kršćanskoj slobodi koju nam je Krist darovao te kako tu slobodu postići i jamačno osloboditi čovjeka od unutarnjeg duhovnog zagađenja, kao preduvjeta za otklanjanje zagađenja atmosfere.

Evo njegova prijedloga za "ekologiju duha": "Tvoja je volja najbolja, a moja je najgora; slijepa je, pa i okrutna... moja je volja ropkinja a ne slobodna"².

Razrađujući ovo temu, o. Gerard naglašava zašto je ljudska volja "slijepa". To je zato što je "sebična". Kako bi bila slobodna od "sljepoće = sebičnosti", treba slijediti Božju volju: jer "Božja volja... oprašta, (oslobađa)" od najvećeg "zlotvora što je sebičnost i koja je u isto vrijeme veliko strašilo... Zato je jedina sloboda nju Tebi (Bogu), žrtvovati"³. Učinak koji se dobiva, kad se ljudska volja podloži Božjoj volji, Božje je posinjenje, koje omogućuje graditi svoj kršćanski život, svoju slobodu: "Zato, zaključuje naš sluga Božji, kad čovjek prihvati volju Božju, Bog s njime postupa: "ne kao s robom nego kao sa milim sinom..."

Uzor pak na putu borbe protiv sebičnosti do slobode sinova je sam Isus Krist: "Ti si došao na ovaj svijet da ne činiš svoju volju nego volju onoga koji Te je poslao, svog nebeskog Oca"⁴. U nasljedovanju Isusa Krista, osobito je važno otajstvo Utjelovljenja Sina Božjega. "Tvoje Utjelovljenje poniženje 'bez para' (nadilazi svaku usporedbu)... Tvoja ljubav prema onima koji trpe je kao lijepa mirisava ružica; koji, ako taj miris zavoli, toga srce za svakim boli... Dakle do ludovanja se za Tebe (kao kralja) boriti"⁵.

Kako bismo uspjeli "osloboditi sebičnost" i "ovoliti volju Božju", treba neprestano "upirati pogled", jamačno vjere, ufanja i ljubavi, na Isusa, Utjelovljenog Sina Božjega, kako nam je već poznato iz drugih Gerardovih vlastoručnih zapisa, priopćenih u *Zvoniku*, jer "Lako je mrzit gad (sebičnost), ako vidim na drugoj strani ljepotu sad. Ipak mi je Božja ljepota vazda pred očima, kako bi slijep bio prema gadu (sebičnosti) u stvorovima... kad ih neuredno vidim". Tako pak nije moguće postupati ako nam nije "Plan: Za Boga sam stvoren, s Bogom se moram sjediniti... Boga traženje, dok ne postignem sjedinjenje, sada po vjeri, a poslije po slavi i ljubavi. Sada što je Vama (Isuse i Marijo) milo a meni mrsko... Lako je mrzit gad, (sebičnost), ako gledam na drugoj strani ljepotu sada"⁶.

Nije teško iz svega zaključiti da dok ne dođe do "čišćenja" čovjeka od "zagađenja", o kojem govori sv. Otac u navedenom odlomku iz njegova razgovora s Peterom Seewaldom, čišćenja njegove nutrine od "zagađenja" što se zove sebičnost, do "ekologije duha", neće zaživjeti ni znanstveni planovi za ekologiju prirode, ekologiju našeg planeta – Zemlje.

Bez Boga, bez životnog Božjeg posinjenja što nam je pribavio Isus Krist, nema slobode od sebičnosti. Bez življenja u Božjem posinjenju ne samo da nema čistog zraka za disanje nego nema ni "disanja duše", kako otac Gerard često ističe u svojim rukopisima. Bez disanja čovjek je tjelesno mrtav, a bez disanja duše mrtav je za vječni život.

1. Sol zemlje. Kršćanstvo i Katolička Crkva na prijelazu stoljeća. Mozaik knjiga, Zagreb, str. 207.
2. Razgovor s Isusom, 003888.
3. Ondje
4. Ondje
5. Ondje, 003889.
6. Razg. s Isusom i Majkom, 004150

Piše: Andrija Anišić

O bračnom sjedinjenju i rađanju

KAKO DO DJETETA?

Kako raste broj neplodnih bračnih parova, sve se više govori o umjetnoj oplodnji. Polazna točka neplodnih bračnih parova je tvrdnja: "Mi imamo pravo na dijete."

Po Božjem naumu o muškarcu i ženi, bračno sjedinjenje muža i žene je naravni put začeca djeteta. Plodnost je Božji dar a ne čovjekovo pravo. I zato plodnost nije uvjet za valjanost crkvene ženidbe. Međutim, nevaljane su ženidbe onih koji su spolno nemoćni, tj. koji nisu sposobni za bračno sjedinjenje. Bog je, naime, muškarcu i ženi naložio da u svom bračnom životu, koji podrazumijeva tjelesnu ljubav – bračno sjedinjenje, moraju biti otvoreni za prihvaćanje djeteta. Naravni put "stvaranja života" je bračno sjedinjenje, jer je Bog rekao muškarcu i ženi: "Plodite se i množite".

Prije nego prijedemo na tumačenje postupka umjetne oplodnje i na moralno kvalificiranje istoga, protumačit ćemo što Crkva uči o otvorenosti bračnih drugova rađanju.

Svaki bračni čin, po kojem bračni drugovi postaju "jedno tijelo", treba ostati otvoren za prenošenje života. U glasovitoj ali i vrlo osporavanoj enciklici "Humanae vitae" papa Pavao VI. je to ovako izrazio: "Po svojoj najdubljoj razložnosti, bračni čin, dok najuže sjedinjuje bračne drugove, ujedno ih osposobljuje za rađanje novog života, po zakonima koji su upisani u samu narav muškarca i žene. Ako se čuvaju oba bitna vida – vid sjedinjenja i vid rađanja – bračni čin u cijelosti zadržava smisao uzajamne i istinske ljubavi kao i svoju usmjerenost prema visokoj zadaći roditeljstva, na koju je čovjek pozvan" (br. 12,2).

Na ovoj tvrdnji temelji se i učenje Crkve o zabrani svake kontracepcije od prekinutog snošaja preko raznih tableta, pjena, kondoma i dijafragma. Poseban je problem sterilizacija (privremena ili trajna). Crkva jedino dopušta bračnim parovima primjenu

Prirodne metode planiranja obitelji, tj. da se izbjegava bračno sjedinjenje za vrijeme dok traju plodni dani ženinoga ciklusa. Zbog čega to Crkva čini? Zato što se po Božjem naumu ne može razdvojiti u bračnom činu "vid sjedinjenja" i "vid rađanja". U tom smislu ista enciklika uči: "Tako je Bog htio i čovjek je nema ovlasti svojom inicijativom raskinuti" (*Humanae vitae*, br. 22).

Po tom nauku, dakle, samo se u tome sastoji prava autentična bračna ljubav! Ako se želi sjedinjenje a manipuliranjem se isključi mogućnost rađanja, pomoću kontracepcije bilo koje vrste, nema prave autentične ljubavi; može se govoriti o zadovoljavanju spolnog nagona, o spolnom zadovoljavanju u dvoje itd., ali se ne može govoriti o pravoj bračnoj ljubavi. U tom smislu, svaki svjestan i slobodan kontraceptivni čin, s nakanom da se izbjegne rađanje, jest po sebi objektivno nedopušten čin i teško grešan čin (usp. Ivan Fuček, *Predbračna i bračna ljubav*, str. 363).

Na ovo se ne odnosi planiranje obitelji. Roditelji smiju, mogu i, dapače, moraju planirati učestalost ili neučestalost novih porođaja. U tome smislu papa Pavao VI. daje moralno pravilo u istoj enciklici: "Ako postoje opravdani razlozi da se porođaji učine rjeđima, razlozi koji potječu bilo iz tjelesnog bilo iz duševnog stanja bračnih drugova, ili izvanjskih okolnosti, Crkva uči da je tada dopušteno voditi računa o prirodnim mijenama koje su imanentne sposobnostima rađanja te imati ženidbeni odnosaj samo u neplodnim razdobljima i na taj način regulirati broj porođaja, da se ne povrijede moralna načela što smo ih gore izložili" (HV 16).

U sljedećem broju

UMJETNA INSEMINACIJA
I UMJETNA OPLODNJA

Hrvatske katoličke
internetske stranice (70.)

Kapucini

Kapucini (latinski naziv *Ordo Fratrum Minorum Capuccinorum*, kratica OFM Cap) su franjevački red, i to jedan od tri ogranka prvog franjevačkog reda (druga dva su franjevci konventualci i franjevci opservanti). Utemeljili su ga opservanti Matteo da Bascio i Ludovico da Fossombrone 1525. godine radi održavanja izvornoga *Pravila* Franje Asiškog (strogo siromaštvo, pustinjački život). U hrvatske krajeve kapucini su došli u XVII. stoljeću (Rijeka 1610, Zagreb 1618, Split 1691), a god. 1974. utemeljena je Hrvatska kapucinska provincija, koja nosi ime sv. Lepolda Bogdana Mandića. Njezina se internetska stranica nalazi na adresi:

www.kapucini.hr

Stranica hrvatskih kapucina veoma je lijepo dizajnirana i sadržajno veoma bogata. Najprije je tu mnoštvo podlinkova (s daljnjim poveznicama) glede reda u Hrvatskoj (uprava reda i provincije, samostani, odgojne ustanove), ili o redu uopće (kako postati kapucin, duhovnost), zatim različite aktualnosti (vijesti, naša izdanja, nekrologij, Centar sv. Leopold Mandić, događaji u slici...), nekoliko desetaka linkova o kapucinima širom svijeta itd. Posebno su informativni dva kapucinska lista (u pdf formatu): Mjesečno glasilo Reda manje braće kapucina u svijetu "Bici" na hrvatskome jeziku te "Ljudima prijatelj", List za promociju štovanja sv. Leopolda Bogdana Mandića.

Iako kapucini nisu djelovali na području današnje Subotičke biskupije, oni su danas najpoznatiji vjernici-ma kroz štovanje sv. Leopolda Bogdana Mandića, strpljivoga i blagoga djelatelja sakramenta pomirenja, koji je inače rodom iz "hrvatskoga zaljeva svetaca" – Boke Kotorske, točnije iz Herceg Novoga. Jedan od najpoznatijih suvremenih hrvatskih teologa Tomislav Janko Šagi-Bunić također je bio kapucin. A u susjednom Osijeku djeluje kapucinski samostan, koji osobito širi štovanje sv. Leopolda Bogdana Mandića: izdaje list "Ljudima prijatelj", organizira Centar sv. Leopolda Mandića itd.

s.b.

Teologija kršćanskoga crkvenog prostora

Da sakralna građevina ne pripada najintimnijoj biti kršćanstva može se zaključiti iz činjenice da se kršćani u prva dva stoljeća nisu služili nekim zasebnim kulturnim prostorima. I povijest Crkve u kasnijim epohama također potvrđuje da u nekim krajevima više desetljeća i stoljeća nije bilo crkvenih građevina, a ipak se crkvene zajednice nisu ugasile. S druge pak strane, velika je prednost ako se bogoslužni sastanci održavaju u prostoru koji svojim rasporedom i sadržajima potpomaže proglas Riječi Božje i slavlje liturgije utječući pozitivno na stvaranje „koinonije“, tj. zajedništva ljudi s Bogom i međusobno.

Krist – Hram

Ovdje ćemo se najprije baviti teologijom kršćanskih crkvenih zdanja. Novozavjetni spisi dosta često govore o bogoslužnom skupu, o mjestu zajedničkog okupljanja, ali ga nikada ne označavaju kao kuću Božju, svetište ili pak kao hram. Naprotiv, *pravi hram Novoga saveza jest Krist*. Prema Iv 2,13-22, Isus sam sebe označava hramom. To znači da će odsada proslavljeni Gospodin biti mjesto spasonosnog susreta s Bogom a ne jeruzalemski kameni hram. *Sada više nema određeno mjesto na svijetu koje bi bilo jedino pravo mjesto štovanja Boga. Bog se sada štuje ondje gdje je Krist, tj. na čitavome svijetu*. U tom smislu treba tumačiti i Iv 7,37 sl. Prema Otk 21,22, hram svetoga grada jest „Janje“ zajedno s Ocem; drugoga hrama nema. Isusovom smrću raskinuta je zavjesa u jeruzalemskom hramu, u čemu su mnogi Oci vidjeli znak završetka starozavjetnoga hramskog kulta i početak novog poretka spasenja. Krist je svojom smrću porušio zid koji je razdvajao Židove i pogane i podigao sveopći hram koji se otvara svim narodima pružajući im spasenje i pribježište. S Isusom i u Isusu počinje novi kult hrama i novo doba štovanja Boga, u kojem se Bogu iskazuje poklon „u duhu i istini“.

Zajednica vjernika – hram

Budući da vjernici sačinjavaju otajstveno tijelo Kristovo te u njima prebiva slava Božja, razumljivo je da se i

vjernici i njihova zajednica nazivaju hram Boga živoga. Kao što su po slici otajstvenog tijela kršćani nazvani udovima, tako se po slici hrama zovu živo kamenje. U hramu kršćanske zajednice Krist je nezamjenjivi temelj ili kamen temeljac Božje građevine i istodobno kamen zaglavni po kojemu se cjelokupna građevina povezuje u jedno. Na temelju Iz 28,16 Krist samog sebe naziva ugaonim kamenom.

Građevina - hram

Nasuprot tome, dom za zajedničke sastanke igra drugotnu ulogu i u službi je samih tih sastanaka. Od samih početaka očito je da građevina ne posvećuje bogoslužnu zajednicu, nego naprotiv, prostor u kome se okuplja, zajednica oplemenjuje sobom i svojim bogoslužjem; od njih dobiva prostor svoje dostojanstvo. To vrijedi i u kasnija vremena u kojima se dižu umjetničke crkvene građevine i kada nastaje raskošan obred posvete crkve, te na prijelazu u drugo tisućljeće kad se u crkvenim zgradama počinju pohranjivati posvećene hostije.

Građevina - crkva

Imajući sve ovo u vidu, podsjetimo se da je hram – crkva mjesto u kom se sastaju vjernici na bogoslužje. U prvim stoljećima to je bivalo po kućama pa je tako nastao i izraz „kućna crkva“. Kad je dana sloboda kršćanima da i oni grade svoje hramove, Crkva je preuzela postojeće velike dvorane – bazilike (u kojima su se ljudi okupljali u velikom broju) i pretvarala ih u novo-zavjetni bogoslužni prostor. Prvi od elemenata, bitnih u tom prostoru bio je samo oltar i mjesto odakle je predsjedatelj – biskup, svećenik predvodio obred. Tek kasnije taj prostor postaje vlastit Crkvi kao posvećeni prostor samo za bogoslužje.

U sljedećem broju ćemo govoriti o onome bez čega danas ne može postojati bogoslužni prostor, tj. crkva – hram. Razlikujemo dakle Crkvu kao zajednicu vjernika, koja je Mistično Tijelo Kristovo, i bogoslužni prostor koji je mjesto susreta Boga s čovjekom i čovjeka s čovjekom – vjernik na bogoslužju.

20. 01. 2008.

2. nedjelja kroz godinu

Iz 49,3.5-6; Ps 40,2.7-8a.8b-9.10

1 Kor 1,1-3

Iv 1,29-34

I posvjedoči Ivan: "Promatrao sam Duha gdje s neba silazi kao golub i ostaje na njemu. Njega ja nisam poznao, ali onaj koji me posla vodom krstiti reče mi: 'Na koga vidiš da Duh silazi i ostaje na njemu, to je onaj koji krsti Duhom Svetim.' I ja sam to vidio i svjedočim: on je Sin Božji."

27. 01. 2008.

3. nedjelja kroz godinu

Iz 8,23b-9,3; Ps 27,1.4.13-14

1 Kor 1,10-13.17

Mt 4,12-23

Narod koji je u tmini hodio svjetlost vidje veliku; one što mrklu zemlju obitavahu svjetlost jarka obasja. Ti si radost umnožio, uvećao veselje, i oni se pred tobom raduju kao što se ljudi raduju žetvi, k'o što kliću kad se dijeli plijen. Teški jaram njegov, prečku što mu pleća pritiskaše, šibu njegova goniča slomi kao u dan midjanski.

3. 02. 2008.

4. nedjelja kroz godinu

Sef 2,3. 3,12-13; Ps 146,6-7.8-9a.9b-10

1 Kor 1,26-31

Mt 5,1-12a

"Blago vama kad vas – zbog mene – pogrde i prognaju i sve zlo slažu protiv vas! Radujte se i kličite: velika je plaća vaša na nebesima! Ta prognili su tako proroke prije vas!"

10. 02. 2008.

bl. Alojzije Stepinac 1. Korizmena nedjelja

Izl 17,3-7; Ps 95,1-2.6-9

Rim 5,1-2.5-8

Iv 4,5-42

Spasitelj svijeta objavljuje se Samarijancima

"Sada više ne vjerujemo zbog tvoga kazivanja; ta sami smo čuli i znamo: ovo je uistinu Spasitelj svijeta."

17. 02. 2008.

2. Korizmena nedjelja

Post 12,1-4a; Ps 33,4-5.18-19.20.22

2 Tim 1,8b-10

Mt 17,1-9

Nakon šest dana uze Isus sa sobom Petra, Jakova i Ivana, brata njegova, te ih povede na goru visoku, u osamu, i preobrazi se pred njima. I zasja mu lice kao sunce, a haljine mu postadoše bijele kao svjetlost.

Razgovor s Danijelom Perčićem iz Žednika

Svjedočenje – najbolji put navještaja vjere

Danijel Perčić (1975.) živi sa suprugom Natašom i njihovo dvoje djece, sinom Matijom (8) i kćerkom Vanjom (5), u Žedniku. Oboje su zaposleni i rade u struci. On je po zanimanju električar, a supruga viša medicinska sestra. Pored posla, Nataša je ove akademske godine upisala Teološko-katehetski institut (TKI) u Subotici.

da postoje i drugi putovi. Kako biste željeli usmjeriti svoju djecu da im svojim primjerom ukažete na to kako je važno biti s Bogom?

□ **DANIJEL:** Svakako nastojimo, osobito nakon osobne spoznaje, i supruga i ja svoju djecu odgojiti u vjerskom duhu. Smatram da se to ne može tek naučiti. To je potrebno doživjeti. Moguće je pak biti tradicionalno religiozan, jer je čovjek tako naučio, ali da u tome nema iskrene osobne vjere.

Primjerice, kada nekoga pitaju zašto vjeruje, njegov jedini odgovor zna biti "Zato što su tako radili baka i djed". Djeca od nas, od roditelja trebaju učiti, ali ne na način da smo ih k tomu uspješli dovesti i da to u srcu vole zato što smo im mi tako rekli, nego zato što sami osjete da je to ispravno. Kad bih to postigao, to bi mi bio najveći životni uspjeh. Nastojimo im sve to dočarati što bolje. Ni mi još ne znamo točno što i kako. Obraćenici smo od 2006. godine. To su tek skoro dvije godine. Još

Spoznali smo da postoji nešto izvan ovih okvira, izvan ovozemaljskoga života. Ovo ne može biti kraj!

ZVONIK: Kad usporedite sebe prije i poslije obraćenja, što je ono najvažnije što se u Vama promijenilo u odnosu na prije?

□ **DANIJEL:** Mislim da je to drukčije otkriće cilja i životnih vrijednosti. Nije sve toliko usmjereno na ovozemaljsko. Spoznali smo da postoji nešto izvan ovih okvira, izvan ovozemaljskoga života. Ovo ne može biti kraj! To je taj novi pogled, kada čovjek shvati da nije sve u ovom materijalnom svijetu, u materijalnom stvarima. To je po meni najbitnija razlika – u viđenju života prije i sada.

ZVONIK: Jesu li možda i Vaše kolege na poslu primijetile neke promjene na Vama? Jeste li već imali kakve odjeke od drugih na promjenu Vašega životnoga pravca?

□ **DANIJEL:** Nisam primijetio da se dogodilo nešto posebno u njihovom odnosu prema meni. Ne vidim da sam drukčije tretiran u odnosu na prije. Mislim da je taj odnos ostao kao i prije ili ga ja doživljam nekako istim.

ZVONIK: Bogu se možemo približiti kroz patnju i nevolju, ali sigurno je

Na naše obraćenje, mislim tu na suprugu i mene, utjecao je jedan nesretni slučaj koji nas je na neki način naveo obratiti se Bogu i molitvi. Naime, kćerka je bila povrijeđena. Čak je bila i u komi čitavih sedam dana. Imala je teške povrede glave s izljevom krvi na mozak. Bilo je dosta komplicirano. Prognoze liječnika nisu bile nimalo sjajne, jer kod takvih povreda one su vrlo neizvjesne. To nas je potaknulo vratiti se k Bogu i pristupiti molitvi. Ustrajnom molitvom, hvala dragom Bogu, naša kćerka nema nikakvih posljedica od te nesreće. Zahvalni smo Bogu što je bio uz nas i kroz svu tu nesreću, te je baš iz toga iznjedrilo nešto smisleno. Jednostavno nam je pokazao da u životu ima i nešto više od onoga što je sad tu, na dohvat ruke.

uvijek smo relativno neiskusni u svemu tome. Učimo, istražujemo, čitamo, tako da i mi još tražimo sebe u svemu tome.

Župnik je razumio naš problem

ZVONIK: Tko vam je bio najvećom potporom na vašem putu obraćenja?

□ **DANIJEL:** Jako smo zahvalni župniku. Prije svega dragom Bogu, ali župniku isto tako. On je razumio naš problem, odnosno kada smo se obratili. Pomogao je puno, i to ne na usiljen način govoreći nam što moramo, nego je jednostavno pustio da bude kako je Bogu drago. Ako osjećate tu potrebu, vi ćete sami osjetiti kako i što vam je činiti i to će se dogoditi. Imamo tu u Žedniku krug prijatelja koji su to primijetili i pomogli nam. Družili smo se intenzivno, a i sada se družimo. Postoji određeni krug ljudi koji su to shvatili i vrlo lijepo prihvatili, tako da smo imali dobru potporu.

ZVONIK: Rekli ste da istražujete i tražite sebe u vjeri. Što je ono što, osim molitve i svete mise, smatrate potrebnim za hranu svojoj vjeri?

□ **DANIJEL:** Kod nas na župu dolazi mons. Andrija Kopilović. Njegova predavanja smatram vrlo poučnim i potrebnim. Ukoliko stvarno želimo živjeti po vjeri i Evanđelju, smatram da je potrebno shvatiti što to sve za mene znači. Upravo ta predavanja i edukacija predstavljaju jedan put, koji je potreban, da ne bismo sve prihvatili

zdravo za gotovo nego kroz osobno traženje. Naravno, treba poštovati sve, ali svakako i sam tražiti.

ZVONIK: Dakle, biti vjernik danas, možda više nego prije, iziskuje osobno uvjerenje. To nije tek puko prihvaćanje jedne od opcija, nego se ona nameće kao jedina. Da li je u tom slučaju pojedincu potrebna pomoć usmjerenja?

□ **DANIJEL:** Naravno, uz pomoć svećenika i predavanja, koja mi jako puno znače, puno je lakše usmjeriti se putem vjere. Volim slušati, čak i prodiskutirati o svojim uvjerenjima s drugima, razmjenjivati mišljenja. Maločas sam napomenuo da sam još vrlo mlad u svemu ovome, još vrlo malo znam, tako da mi svaki razgovor vrlo prija i dobro mi dođe.

ZVONIK: Što biste preporučili ljudima koji su pred nekom prekretnicom i ne nalaze odvažnosti dublje pristupiti otajstvu vjere?

□ **DANIJEL:** Ako čovjek želi biti iskren vjernik prema sebi i prema Bogu, onda mora dublje pristupiti tom otajstvu vjere. Ako sve ostane samo na površini, onda to i nije ono što može ukazati na ispravni put onda kada je to najpotrebnije. Tako možemo kvantitativno imati veliki broj vjernika, ali ustvari kvalitativno nećemo imati ništa.

ZVONIK: Vjera je Božji dar, nekima je dana više, a nekima možda manje, zato smo pozvani svoju vjeru živjeti i za druge. Kako vi to doživljavate?

□ **DANIJEL:** Sigurno da vjeru trebamo živjeti i za druge. Sam često puta osjećam, a i na svetim misama se kaže, da treba moliti za nevjernike da spoznaju što je ono što nudi vjera i Isus Krist. Ako drugi ne razumije ono što si ti spoznao, zašto se ne moliti za njega pa će mu onda možda u nekom životnom trenutku to i doći. To je volja Božja.

ZVONIK: Na nama je, vjerujem, dijeliti svoja iskustva s drugima i tako svjedočiti, pa neka dragi Bog učini s drugima ono što je njegova volja.

□ **DANIJEL:** Točno tako! Svjedočanstva su najbolji način da nekog uputimo onamo kamo smo i sami s uvjerenjem krenuli.

Mislim da uloga zajednice u obraćenju pojedinca može biti velika, a može biti i velika prepreka. To ovisi o tomu koja je i kakva zajednica. Teško da će se čovjek sam od sebe obratiti Bogu. Ustvari, najčešće se čovjek obraća Bogu kad je u nekoj nevolji. Pitanje je hoće li on poslije te nevolje ostati s Bogom ili će reći: "Pa dobro, hvala ti, vidjet ćemo se kod sljedeće nevolje, onda ću te već ponovno potražiti". Mi smo, hvala Bogu, spoznali što je za nas značila naša nevolja i zašto sad baciti ono što smo dobili? Prihvatili smo to, ali i pomoć zajednice je značajna. Čovjek može kroz nevolju i sam, ali mora postojati netko tko će ga, na lijep način a nika-ko ne nasilno, uputiti na ono što mu može biti od pomoći, uputiti ga što pročitati, pozvati ga da dođe poslušati predavanje, kako bi i ovaj mogao naći sebe u tomu.

Iz života u sjemeništu:

Posjet generalne konzulice RH

U ponedjeljak 17. prosinca, našu školu i sjemenište posjetila je generalna konzulica Republike Hrvatske u Subotici, gospođa **Ljerka Alajbeg**. Nakon kratkog prezentiranja povijesti i rada naše škole i sjemeništa, gđa

Alajbeg nam je govorila o tijeku svog diplomatskog puta. Istaknula je da je dobar broj njezinih kolega diplomata prošao upravo svoj put školske formacije kroz katoličke škole, pa čak i sjemeništa. Nakon kratkog programa, gđa Alajbeg se u našoj zbornici susrela se s našim profesorima i poglavarima sjemeništa.

Dražen Dulić

Advent

Treća adventska večer

U predvečerje treće adventske nedjelje, upalili smo treću adventsku svijeću. Službu riječi u sjemenišnoj kapelici predvodio je župnik župe Marija Majka Crkve, **mons. dr. Andrija Kopilović**. Uz upućene nam riječi, mons. Kopilović nas je darivao i novim zidnim kalendara, na kojima se nalaze tematske slike godine posvećene u čast sv. Pavlu.

Četvrta adventska večer

U večernjim satima 21. prosinca, na službi riječi koju je predvodio naš biskup **msgr. Ivan Penzeš** upalili smo i četvrtu adventsku svijeću. Ova je adventska večer ujedno bila i zaključivanje predbožićnog ciklusa u sjemenišnom životu. Nakon ove adventske večeri u sjemeništu lagano počinje božićno blagdansko raspoloženje.

Tomislav Kljajić

Božićne ferije

Božićne ferije u sjemeništu ove godine započele su u subotu 21. prosinca 2007. i trajale su do 15. siječnja 2008. U te dane u krugu svojih obitelji i župnih zajednica proslavili smo Božićne blagdane. Nakon povratka u sjemenište započele su intenzivne pripreve za proslavu dana Paulinuma kojim se ove godine navršava ujedno i 45 godina rada ove ustanove.

Sjemenište dobilo svoj novi broj i adresu

Već nekoliko mjeseci dio Trga žrtava fašizma na kojem se nalaze katedrala, Dom Biskupije, te sjemenište i gimnazija Paulinum vratio je svoj stari naziv u Trg svete Terezije. Sjemenište je tako dobilo svoj novi broj, broj 2. Kroz jedan dogledni period koristit će se još obje adrese: Trg žrtava fašizma 19 i Trg svete Terezije 2, a potom će se u potpunosti prijeći na novu adresu.

Vladimir Sedlak

Pozivnica

za proštenje u Paulinumu

Dragi čitatelji *Zvonika*, ovim Vas putem obavještavamo da ćemo 25. siječnja prijepodne u 10 sati u sjemenišnoj kapeli, biskupskom svečanom svetom misom proslaviti blagdan obraćenja sv. Pavla koji je ujedno i dan sjemeništa i gimnazije "Paulinum". Misno slavlje predvodit će naš subotički biskup Ivan Penzeš, a gost propovjednik na hrvatskom jeziku bit će nekadašnji paulinac **msgr. Kiro Stojanov**, biskup skopski. Ove godine Paulinum proslavlja svoju 45. obljetnicu djelovanja, stoga vas, dragi čitatelji, srdačno pozivamo da zajedno proslavimo ovogodišnji dan Paulinuma.

Božićni darovi sjemeništu i gimnaziji Paulinum

Vrijeme Božićnih blagdana, vrijeme je darivanja. Paulinum je u mjesecu prosincu imao dvije lijepe donacije: dva nova fotokopirna stroja marke Canon od **Csabe Kerna**, direktora "CIM-gasa", te dva nova kompjutera od **Tivadara Bunforda** i njegove tvrtke "Masterplast D.o.o."

Naime, još prošle godine, kada smo u sjemeništu mijenjali centralno grijanje na plin, direktor "CIM-gasa", Csaba Kern primijetio je da škola ima samo jedan stari aparat za fotokopiranje. On je tada obećao da će u narednoj fazi, kada radovi centralnog grijanja budu dovršeni, našoj školi i sjemeništu darovati novi fotokopirni stroj. Ove godine, gospodin Kern nas je iznenadio za Nikolinje obećanim darom, no namjesto jednog, dobili smo čak dva fotokopirna stroja marke Canon.

Drugo iznenađenje stiglo nam je upravo pred same Božićne blagdane, iz tvrtke "Masterplast D.o.o.", od g. Bunforda. On nam je darovao dva nova računara za naš informatički kabinet. Ovom donacijom kompjutera, naša je škola ispunila propise Ministarstva za obrazovanje RS, koje propisuje, da bi na dva učenika trebao doći jedan kompjutorski uređaj.

Našim dobročiniteljima srdačno zahvaljujemo na pomoći oko osuvremenjivanja naše gimnazije i sjemeništa, te ih u ove Božićne dane s osobitom pažnjom preporučamo u naše molitve.

Vladimir Sedlak

Uređuje i piše: s. Blaženka Rudić

Predstavljamo misijske zemlje

RUANDA

Ruanda (Rwanda) je mala zemlja u centralnom dijelu Afrike. Površinom je manja od Hrvatske, a ima preko osam milijuna stanovnika. Ruandu su otkrili njemački istraživači 1894. godine. A već 1900. godine dolaze misionari iz redova Bijelih otaca. Ruanda je bila pod belgijskom upravom, a 1962. godine je proglašena neovisnost. U toj državi žive dva plemena: većinsko pleme Hutu i manjinsko pleme Tutsi. Između ova dva plemena bilo je tijekom povijesti krvavih sukoba, a posljednji najteži bio je 1994. kada su Hutui izvršili genocid nad Tutsijima. U tromjesečnom pokolju pobijeno je oko milijun ljudi. Posljedice tog krvavog sukoba osjećaju se još i danas.

U Ruandi ima oko 55 % katolika, oko 25 % protestanata, oko 2 % muslimana, a ostali su pripadnici različitih sekt i starih vjerovanja. Ruanda je "mlada" zemlja. Oko 60 % stanovništva ima ispod 25 godina. Obitelj u prosjeku ima 8 članova. Velika nevolja Ruande je siromaštvo, te bolesti malarija i sida. Zbog siromaštva djeca se ne mogu školovati. Mladići su neodlučni za ženidbu, jer nemaju materijalnu osnovu za uzdržavanje obitelji. Djevojke sve više imaju djecu iz nestabilnih veza i problem je njihovo zbrinjavanje i uzdržavanje.

Država ne smeta Crkvi, ali je posebno niti ne podržava. Školovanje se plaća, a zbog velikog siromaštva mnogi to sebi ne mogu priuštiti. Stoga misionari ulažu velike napore da djeci i mladima omoguće najosnovniju naobrazbu, podučie ih nekom zanatu i tako im osiguraju kruh. Zato misionari traže pomoć sa svih strana. Prva je pomoć molitva i žrtva, a onda svakako puno znači novčana pomoć. Često puta i jako male svote u našim očima njima znače cijelo bogatstvo s kojim mogu nešto sagraditi, nekome osigurati pribor za školu, odjeću, hranu, krov nad glavom.

Kakvi su kršćani u Ruandi?

Narod je jako navezan na svoju tradiciju i teško napušta svoja vjerovanja i običaje. No, oni su u isto vrijeme puni povjerenja. Vjeruju onome što im Crkva govori. Osjećaju da je to istina, ali se isto tako teško odvajaju od svoje tradicije. To je nešto što Afrika ima, a nijedan drugi kontinent nema. To je jedan spoj njihova tradicionalnog, animističkog vjerovanja, življenja u suglasju s prirodom. Tu je često teško nešto promijeniti, ali zato misionari djeluju polako i strpljivo, ne žele nametnuti nešto bez razumijevanja. A ono što je

U Ruandi djeluju i hrvatski misionari, salezijanci **Danko Litrić** i **Sebastijan Marković**, te franjevac **Ivica Perić**. U Ruandi je 15 godina djelovao fra **Vjeko Ćurić**, koji je ubijen u

specifično njihovo, a ne narušava sklad vjere, dopuštaju, kao ples tijekom mise, pojedine običaje i pobožnosti koje se ne tiču sakramenata, poput običaja pogreba, useljavanja u kuću...

Kršćani u Ruandi znaju slaviti. Njima u crkvi nije dosadno. Oni mogu provesti i nekoliko sati na svetoj misi. U tome sudjeluju svom dušom, pjevaju i plešu. Iako su siromašni u crkvu ne dolaze neuredni i nesređeni, za tu prigodu obuku najljepše što imaju. I za blagdane nastoje pripremiti hranu kako je običaj, premda u svakodnevnom životu imaju samo jedan obrok na dan, a ponekad ni to.

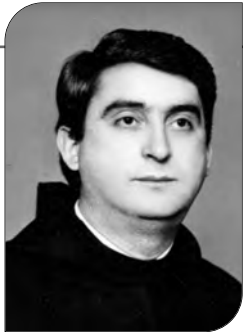
Afrički narod, iako siromašan zna darivati. Svoje darove na misi donose na oltar u ritmu plesa. I znaju zahvalno primati i najmanju sitnicu. Tako, kažu misionari, svakog dana mogu obradovati nekoga bilo kakvom sitnicom.

Unatoč teškim uvjetima života kršćani u Ruandi znaju se radovati i Crkva danomice raste novim članovima.

U Ruandi djeluju misionari iz različitih redovničkih zajednica iz čitavoga svijeta, ali ih je sve manje. Međutim, domaća Crkva je prilično jaka i preuzima stvar u svoje ruke. U Ruandi ima 9 biskupija, a samo jedna nema svoje vlastito sjemenište. U glavnom gradu Kigaliju ima 21 župa.

Kigaliju 1998. pod nerazjašnjenim okolnostima. On se zauzimao za mir u vrijeme krvavih sukoba između zaraćenih plemena, mnoge je spasio od sigurne smrti, a kasnije, kad se situacija smirila, pomogao je i jednima i drugima. Za narod Ruande njegov lik i ime su pojam nesebične ljubavi prema čovjeku.

Duhovne vježbe

Pod "duhovnim vježbama" općenito podrazumijevamo duhovnu praksu koja teži kršćanskoj svetosti, kojoj posvećujemo nekoliko dana, ili tjedana.

One su postale obvezujuće za svećenike, redovnike i redovnice. Laicima duhovne vježbe postaju sve privlačnije i oni ih dragovoljno obavljaju.

Uvod

U mjesecu studenom 2005., naš katolički list *Zvonik* objavio je da se u karmelićanskom samostanu u Somboru otvara "Duhovni centar Oca Gerarda", čija je svrha organizirati i nuditi: duhovne vježbe, duhovne obnove, seminare, predavanja, školu molitve i druge sadržaje praktične duhovnosti za različite staleže (svećenike, redovnike, redovnice, bračne parove) i uzraste (djeca, mladi i stariji), kao i za različite profesije i duhovne pokrete u Crkvi.

Osim gore navedenog, predviđaju se također duhovne vježbe za prosvjetne radnike, za intelektualce, za medicinsko osoblje, za ekonomiste i trgovce, i za članove župno-pastoralnih vijeća, o čemu će zainteresirani biti obaviješteni na vrijeme. *Zvonik* otvara novu rubriku pod naslovima: Duhovne vježbe; duhovnost; duhovne obnove, škola molitve itd.

Što su to "duhovne vježbe"?

Kad čujemo riječ "vježbe", možda ćemo pomisliti da se radi o nekim "vojnim" vježbama, a kada dodamo toj riječi pridjev "duhovne", da se radi o nekim duhovnim manevrima. Dakako, nije riječ o tome. Pod "duhovnim vježbama" općenito podrazumijevamo duhovnu praksu koja teži kršćanskoj svetosti, kojoj posvećujemo nekoliko dana, ili tjedana. Te se vježbe temelje na dubokoj prirodnoj potrebi duše koja želi slušati vlastitu savjest i staviti se u dodir nadnaravnog Božjeg djelovanja u svijetu, kontrolirati svoje vlastito ponašanje, obnavljati ga i nadilaziti svoje prirodne mane.¹

U Katoličkoj Crkvi, primjer Isusa Krista u pustinji, te apostola u dvorani posljednje večere (Dj 1,13), bio je jedan od motiva kojim su se, još u davnoj prošlosti, nadahnjivale pojedine osobe ili skupine povlačeći se u pustinju, ili samotnička mjesta, osobito tijekom korizme, živeći u molitvi i pokori suobljučujući se Kristu i Apostolima.

U srednjem su se vijeku počeli graditi mnogi samostani s posebnim ćelijama, ili pustinjačkim nastambama, kako bi mogli ugostiti one koji su se željeli povlačiti u samoću i obavljati duhovne

vježbe. Dekadencijom monastičkog života gubi se polagano takav smisao života. U 13. i 14. stoljeću, pojavom takozvanih "prosjачkih Redova", poput franjevac, dominikanaca, a osobito osnivanjem Karmela i njihovih novih "pustinja", ponovno se oživljava povlačenje pojedinaca ili skupina na duhovne vježbe. Pod utjecajem takozvane "devotio moderna", ova se praksa počinje sistematizirati tiskanjem različitih priručnika, među kojima se, u to vrijeme, osobito ističu "Duhovne vježbe" benediktinskog monaha Garcie de Cisneros, iz Montserata u Španjolskoj, te glasovitih "Duhovnih vježbi" svetog Ignacija Lojolskog.²

Duhovne vježbe kroz povijest Crkve

U početku su se duhovne vježbe obavljale pojedinačno. Pojavom prosjačkih Redova i osnivanjem Karmela, te pojavom Isusovačkih Colegija, sve se više u duhovne vježbe uključuju skupine, kao i pojedinci. Godine 1538. isusovci osnivaju kuće za duhovne vježbe u Sieni, a 1553. u Alcali u Španjolskoj. Slijede kuće za duhovne vježbe u Kölnu 1561., u Louvenu 1569., u Val de Rosal u Portugalu 1570. Sveti Karlo Boromejski 1569. podiže glasovitu kuću "Ascetarium" za duhovne vježbe u Milanu. U 16. stoljeću otvaraju se kuće za duhovne vježbe po čitavoj Europi, Americi, Indiji i Japanu. Duhovne vježbe obavljaju vrlo ugledni ljudi iz politike, gospodarstva, znanosti i kulture. U 16. stoljeću pojavljuju se veliki apostoli promicatelji duhovnosti klera, poput svetog Franje Saleskog, kardinala Petra de Berulle, J. J. Olieri, svetog Vinka Paulskog koji je sam održao duhovne vježbe za 20.000 svećenika. Ovi apostoli promicanja duhovnog života ne zadržavaju se samo na oblikovanju duhovnosti klera. Oni drže duhovne vježbe za kršćanske laike, otvarajući kuće za duhovne vježbe 1659. u Vannesu u Francuskoj. Glasoviti promicatelj duhovnih vježbi za laike bio je O. Huby, te Catarina de Francheville koja je osnovala kuću duhovnih vježbi za žene s 330 sobica.

U 17. stoljeću, duhovne vježbe

postaju sveopće, zahvaljujući potpori papa, osobito Klementa XI., Klementa XII. te pape Benedikta XIV. Ukinućem isusovačkog Reda, duhovne vježbe doživljavaju svoju veliku krizu. Sačuvale su se samo pojedine kuće duhovnih vježbi, kao npr. u Buenos Airesu, gdje je Maria Antonia de la Paz (+ 1799), zvana "blaženica duhovnih vježbi", uspjela organizirati duhovne vježbe za 250.000 osoba; u Italiji, zahvaljujući djelu svetog Alfonza M. de Liguorija i njegovim Redemptoristima; u Regensburgu zalaganjem biskupa Saliera, te u Francuskoj zalaganjem raznih pobožnih žena.

U 18. stoljeću, veliki obnovitelj teorije i prakse duhovnih vježbi je O. Roothaan (+ 1853). Njegovim zalaganjem počinje procvat kuća za duhovne vježbe u suradnji s O. Watringanom (+1926). Danas duhovne vježbe imaju svoje veliko značenje i vrijednost. One su postale obvezujuće za svećenike, redovnike i redovnice. Laicima duhovne vježbe postaju sve privlačnije i oni ih dragovoljno obavljaju. Veliki upliv duhovnih vježbi vrši se preko: pučkih misija, duhovne literature temeljene na principima duhovnih vježbi, hodočašća, raznih duhovnih skupova itd.³

Karakteristike duhovnih vježbi danas

Duhovne vježbe nisu nastale nekim aktom učiteljstva Crkve. Duh Sveti je pokretač takvih želja u samom Božjem narodu, kao duhovna praksa koja se stupnjevito razvijala u vjerničkom životu. Duhovne vježbe nisu nauka koju treba nekome saopćiti. One su iskustvo kršćanskog života, snažno iskustvo Boga u ozračju osluškivanja Božje riječi, obraćenja, sve većeg prijanjanja i potpunog darivanja Kristu u Crkvi, zalaganjem za Krista i njegovu Crkvu konkretnim djelima. Dakle, bitni elementi duhovnih vježbi su: **slušanje Božje riječi, iskustvo Boga, obraćenje i potpuno darivanje Kristu i Crkvi.**

(nastavlja se)

1) Usp. *Dizionario Enciclopedico di Spiritualita 1.*, Edizioni Studium

Egipatska zla

Bog je započeo sud nad Egiptom, budući da se faraon oglušio o poziv Božji koji mu je u njegovo ime uputio Mojsije. Božji sud ima svoju "pedagogiju" jer Bogu nije cilj uništiti već popraviti. Ova se Božja pedagogija zasniva na postepenosti njegovih zahvata s time da se nakon svakog zahvata Božjeg očekuje promjena faraonova srca.

Mnogi govore o "egipatskim zlima" ili o "deset egipatskih zala". Mislim da je bolje govoriti o "Božjim opomenama" faraonu budući da od Boga ne može proisteći zlo. (U biblijskom se tekstu o njima govori kao o "znamenjima", *hebr. otot*). Mi ljudi možemo pojedine Božje zahvate doživljavati kao "kazne" (u religijskoj svijesti to se tako razmišlja), ali što god Bog čini, On to čini za čovjekovo dobro jer ga želi zaustaviti u njegovom grijehu. Čovjek to prepoznaje, ali je na odluci njegove slobodne volje, hoće li to prihvatiti ili ne. U tekstu koji čitamo uvijek ćemo zapaziti ovo faraonovo "prepoznavanje" ali i njegovo odbacivanje Boga i tvrdoću srca kojom se nastavlja opirati.

Pitamo se, zašto? Zašto se čovjek opire Bogu i zašto mu ne vjeruje? Faraon ne želi pustiti Izraelce jer će tako ostati bez dragocjene radne snage koje se ne želi odreći. Često nam se čini da se sami bolje možemo brinuti za svoje dobro i da ga bolje vidimo nego li to čini Bog. No, pratimo dramu odnosa faraona i Boga Izraelova.

Krv

Nakon što je *faraonovo srce okorjelo i odbija da pusti narod*, Bog daje Mojsiju novi zadatak. On mora u Božje ime stati pred faraona. Bit će to u trenutku kad faraon silazi na rijeku Nil. Moramo znati da je za Egipćane rijeka Nil bila božanstvo. Štovali su je kao boga koji hrani čitav Egipat. Stoga je faraon svakog jutra silazio na Rijeku da prinese jutarnju žrtvu božanstvu Nila.

I evo susreta: Mojsije u ruci drži štap koji se bio pretvorio u zmiju, Božji štap, i smjelo govori faraonu: *Jahve, Bog Hebreja poslao me k tebi s porukom da pustiš moj narod da mi iskaže štovanje u pustinji*. Bog preko Mojsija upozorava faraona da je neposlušan njegovoj opomeni. To nije neki nepoznati

Bog, to je Bog koji ima svoje ime, Bog jednoga naroda, Bog Hebreja o kojem je faraon već čuo!

I bez da čeka faraonov odgovor, Mojsije u Božje ime (*hebr. koh amar Jahve*, proročki izraz Božjeg autoriteta: *Ovako govori Jahve*) daje faraonu znak po kojem on treba spoznati suverenitet Jahvin. *Gledaj, govori Mojsije faraonu, štapom koji imam u ruci mlatnut ću po vodi u Rijeci i pretvorit će se u krv* (Izl 7,17).

Događaj u susretu - predaja

Što se dogodilo? Ovaj događaj nam opisuju tri izvora, tri predaje i svaka je od njih nastojala "proširiti" događaj. Prva i najstarija predaja je jahvistička (J). Na nju zaključujemo i po nazivanju Boga (Jahve) i po činjenici da je Mojsije sam, bez Arona. Sam Mojsije drži u svojoj ruci Božji štap. Osim toga ovo je znamenje naviješteno u puno manjem opsegu kako nam to svjedoči Izl 4,9) gdje stoji da će se samo ona voda koju Mojsije zahvati iz Rijeke i prolje po suhom, pretvoriti u krv. Tako jahvistička predaja koja nastaje u 10. stoljeću prije Krista! Mlađa predaja je elohistička (skraćenica E i nastaje u 8. stoljeću pr. Kr.) prepoznavamo je i zove se po izrazu kojim naziva Boga (Elohim). Ova predaja već proširuje sam događaj na Rijeci i to na čitavu rijeku Nil pa kaže: *Sva se voda u Rijeci prometnu u krv*. Ovdje se uz Mojsija spominje i Aron i on drži štap u svojoj ruci. Nakon što su se ove dvije predaje spojile dolazi i treća redakcija a to je svećenička (P) koja će još više proširiti događaj na rijeci Nilu i to čak do proturječnosti.

Svećenička redakcija koju duguje mo izraelskim svećenicima kojima je stalo da narod upozna veličinu Boga ali i njegovu moć i transcendentalnost prikazuje događaj na rijeci Nilu u nevjerojatnom razmjeru. Pisac kaže da se čudesni znak pretvaranja vode u krv dogodio *povrh egipatskih voda: njihovih rijeka, njihovih prokopa, njihovih jezera, svih njihovih vodenih stjecišta ... čak i u drvenim i kamenim posudama* (usp. Izl 7,19). Ova posljednja opaska *čak i u drvenim i kamenim posudama* u izvorniku stoji *ba'ecim uba'abanim*

što je doslovno *u drveću i kamenju*. Međutim, gotovo svi prijevodi Biblije (osim engleskog NJB) to prevode "u posudama od drveta i kamena".

Posljedice su strašne: *ribe u Rijeci pocrkāše, Rijeka se usmrđje tako da Egipćani nisu mogli piti vodu iz Rijeke...* Život je, dakle, postao nemoć. Faraon je opet pred dilemom: popustiti izraelskom Bogu Jahvi i izgubiti toliku radnu snagu ili se na neki način oduprijeti. Pri ruci mu uvijek stoje dvorski vračevi.

Što reći o cjelokupnom opisu događaja na Rijeci? Pisac je, želeći naglasiti Božju moć, jednostavno sabrao sve predaje i tako ih ostavio čitatelju ne želeći se upuštati u stvarni povijesni događaj. U logičkom razmišljanju o tekstu to zaista pričinjava poteškoću. Naime, u svim ovim egipatskim znakovima koje Mojsije (ili Mojsije i Aron) čine pred faraonom vidimo jednu određenu "shemu". Ona se sastoji od ovih elemenata: a) Mojsije čini znak, b) faraon je na početku suočen s Božjim djelom, c) pokušava se tome suprotstaviti pozivajući svoje vračeve, d) kad oni uspiju napraviti isti znak faraon ostaje okorjela srca.

U ovom slučaju pisac se ne osvrće na činjenicu što je sva voda u Egiptu pretvorena u krv. Naime, kad faraon poziva svoje vračeve pisac jednostavno kaže: *Ali egipatski vračari svojim vračanjem učiniše isto*. Što isto? Pretvorili su vodu u krv? Koju vodu, kad je već sva voda pretvorena u krv? No u svetoj povijesti uvijek moramo gledati nakanu svetoga pisca. On želi reći da se faraon opet oglušio na Božji znak koji mu je dan preko Mojsija. Nije poslušao Jahvu i nije pustio narod da u pustinji žrtvuje svojem Bogu. No, to je tek početak Božjega suda nad Egiptom. Slijede i druge Božje opomene i drugi znakovi.

Neki pokušavaju sve skupa protumačiti "naravno", prirodnim pojavama, kako to često susrećemo i na našoj televiziji (National geographic). Zna se da rijeka Nil nekada postane crvena, pa narod govori o "crvenom Nilu", međutim ovdje je pred faraonom prisutno nešto više. Faraon isto znade o "crvenom Nilu" ali se po njegovoj reakciji vidi da to nije to.

(U sljedećem broju: Egipatska zla 2)

*Za božićni program učili smo pjesmu:
"Sad pjevajmo, na tihu Badnju večer
Pomolimo se zajedno, za svako biće nesretno,
I molimo na tihu Badnju večer..."*

Prva sam generacija koja u školi ima vjeronauk. U božićnom vremenu dobili smo zadaću napisati sastav na temu: "Došašće – Božić 2007. – pomolimo se zajedno za svako biće nesretno".

Ovo sam napisao: "Danas je veliki broj ljudi nesretan zbog bolesti od koje boluje ili on sam ili netko u obitelji ili od prijatelja."

I sam ovisim o pomoći drugih. Rođen sam s multipleks sklerozom. Nisam nikada potrčao, nikada preskočio jarak, igrao nogomet, nisam se verao na drveće... Ali, na neki način sam ipak sretan. Obitelj mi puno pomaže. Vole me skupa s mojim problemima. Jednako je i s prijateljima u školi i rodbinom. Kad osjetim njihovu pažnju ja sam sretan.

Neki se ne mogu pomiriti s time pa krive Boga, svađaju se, koriste duhan i droge, alkohol... Još misle da je cijeli svijet bez veze i nikomu ne vjeruju. Oni su nesretni. Nesretni su i oni nad kojima se vrši nasilje u obitelji, u ratovima, u prijevarama... Molimo za njih.

Ali, da li je to stvarno tako? Nije. Zašto? Netko je vrlo siromašan, nema ni za odjeću i hranu, za školarinu. To je jako tužno. Bliži se Božić, blagdan Kristova rođenja. Neki će ga provesti uz bogatu trpezu u slavlju. Ići će i na misu, dati nešto u košaricu.

Ali, pitam se što je s ljudima koji su bolesni i siromašni, koji to sebi ne mogu priuštiti? Možda su čak i nepokretni ili nesposobni za rad. Da li itko misli na njih, na nas? Da, ali to je mali broj ljudi. Dragi Bog misli na nas. Njemu sve možemo reći.

I ja bih volio s ostalom stotinom djece ići na zornice, ali ne mogu. I zato, molimo se zajedno za svako biće koje je nesretno.

Ako ste se pomolili i pomogli, sretan Vam je Božić!

Kristijan s Palića

Advent u mojoj kući

Kao i većina kršćanskih obitelji i moja slavi božićne blagdane. Advent je vrijeme kada iščekujemo Božić. U božićne blagdane padaju Bezgrješno začecje, Materice i Oci. Bezgrješno začecje Bogorodice je dan kada je Marija začela Isusa po Duhu Svetom. Materice su blagdan svih majki. Na taj dan djeca odlaze u čestitanje. Čestitaju materice majkama jer im zahvaljuju što su ih rodile. Majke i bake u znak zahvalnosti čestitarima daju jabuke u koje su utaknuti novčići, orase, maramice i slatkiše. Oce su sličan blagdan samo zahvaljujemo očevima. U mojoj obitelji se nikad ne zaboravljaju Materice i Oci.

Najviše volim Božić jer je onda cijela obitelj na okupu. Tada sam sretna, ali uvijek se sjetim onih ljudi koji nemaju svoju obitelj i nemaju s kim proslaviti božićne blagdane.

*Ivana Temunović, 6. raz.
OŠ "Đuro Salaj" Subotica*

Kratke POKLADJE

Još nam u ušima božićne pjesme, a evo već mislimo na poklade!

Ove je godine vrijeme božićno naglo prešlo u pokladno, a ubrzo će i ono sasvim drukčije – korizmeno.

Radosno je vrijeme Božića, po nekima je "LUDO" vrijeme poklada a nama se svakako i jedno i drugo sviđaju.

Pratili smo kako su djeca na mnogim mjestima slavili rođenje Isusovo, a za veliku su pohvalu priredbe i humanitarni bazari u školama, mnogim župnim domovima i sličnim mjestima.

Na poklade mogu biti sve što hoću!

Poklade nas i ove godine privlače svojom šarolikom igrom i maskama. Mnogi već razmišljaju što će biti i kakav će kostim pripremiti. Maskiranje je drevni običaj kada se prurušavamo u nekoga drugoga, skrivamo se iza maske i možemo činiti neke "ludorije" koje inače ne bismo radili. Naravno, neki vole biti tajanstveni do kraja pa ih je teško prepoznati. Također je to mogućnost da nekoga ismijavamo ili da mu se rugamo.

No, treba i u ovome biti umjeren, moramo paziti na svoje ponašanje!

Dakle, mogu biti sve što hoću ali ću paziti da kada skinem masku kako bih se mogao pogledati u ogledalo!

Zvončica

Priprema za Božić

Advent je priprema pred dolazak Božića. Nedjeljom se uvijek u crkvi pali po jedna svijeća a kod kuće mama isto pali po jednu svijeću. Ja volim advent zato što je u njemu "Mikulaš", Materice, Oci i Božić. Tada dobijamo puno darova. Mi u našoj obitelji pravimo sami lijep adventski vijenac. Ja volim s mamom sjeckati grančice od jelke i plesti oko vijenca. Za mene je najveći blagdan Božić zato što je to rođendan Isusov. Volim ukrašavati jelku i praviti "Betlehem" da bih tako dočarala pod našom jelkom najveći događaj naše ere.

*Mirela Jenei 5. raz.
OŠ "Đuro Salaj" Subotica*

Proslava Božića u školama

"Ivan Milutinović"

U dvorani za tjelesni odgoj OŠ "Ivan Milutinović" održan je 18. prosinca Božićno-novogodišnji koncert. Na koncertu su sudjelovali: zbor nižih razreda koji vodi **Ana Kovač**, zbor viših razreda vod ravanjem **Ružice Inić**, solisti **Vedrana Pejin**, **Ivana Stipić**, **Dragana Sudarević**, **Gabriela Švorc**, **Mihaela Švorc** i dječji orkestar HKC "Bunjevačko kolo" pod ravanjem profesorice **Mire Temunović**.

Bila je ovo prigoda za proslavu završetka velike obnove škole iznutra a ovoj radosti nazočili su i ugledni gosti, među kojima smo vidjeli župnika župe sv. Roka **preč. mr. Andriju Anišića** i **mons. dr. Andriju Kopilovića**, te konzulicu Generalnog konzulata R. Hrvatske u Subotici **Mirelu Lucić**, a iz Općine **Edit Molnar Pinter** a naravno najradosniji je bio ravnatelj škole **Ivan Stipić** koji je svima poželio sretne blagdane.

"Ivan Milutinović" u Maloj Bosni

I učenici OŠ "Ivan Milutinović" iz Male Bosne su u njihovom Domu kulture održali svečanu priredbu i bazar dječjih rukotvorina u povodu božićnih i novogodišnjih blagdana uz vodstvo svih učiteljica. Priredbi je nazočio veliki broj roditelja i rodbine učenika. /Zvončica/

Djed Božićnjak u Hrvatskoj riječi

U petak 28. prosinca, prostorije NIU "Hrvatska riječ" posjetio je Djed Božićnjak, donijevši darove djeci uposlenika ove medijske kuće. U kratkom prigodnom programu djeca su se družila s "uvijek dragim gostom", oni odvažniji su recitirali, a na koncu su svi zapjevali "Zvončice" i pjesmom zahvalili Djedu na posjetu i lijepim darovima. /N. S./

Betlem u župnom domu u Sonti

Članovi dječjih odjela Kulturno-prosvjetne zajednice Hrvata "Šokadija" iz Sonthe na "Kokošji badnjak" odnijeli su "Betlem" u dom svojega župnika **vlč. Dominika Ralbovskog**. Oni su od začeca do "Kokošjeg badnjaka" obilazili domove Sonćana, unoseći u njih "Betlem", svete pjesme i radost dolazećeg Božića, unoseći u njih dah nečega već pomalo potisnutoga iz sjećanja. Mnoge su suze zablistale, mnoga su srca omekšala, mnoga su se sjećanja probudila kod starijih koji su slušali pjesmu ove djece.

Ova je običaj prekinut u Sonti početkom šezdesetih godina 20. stoljeća a iz zaborava su ga ove godine izvukli članovi KPZH "Šokadija". Vlč. Dominik i njegova sestra **Kristina** radosno su primili djecu u svojem domu i skupa s njima zapjevali a na kraju ih, kako to običaj nalaže, i darovali. /I.A./

Božićna priredba malih likovnjaka

Dječja sekcija Likovnog odjela Hrvatskoga kulturnog centra "Bunjevačko kolo" priredila je 23. prosinca božićnu priredbu u Hrvatskoj čitaonici, u kojoj se i inače tijekom godine okupljaju. Djeca su izvela predstavu teatra sjene, naravno za koju su sami napravili lutke. Voditeljica sekcije je nastavnica likovnog odgoja **Senka Rožumberski** a asistentica u radu na predstavi bila je **Sonja Pil**. /Zv/

ZVONIK u Starom Žedniku

Iako ste se malo opustili za vrijeme zimskog raspusta i tako manje čitali i pisali, pa je na našu nagradnu igru stigao je manji broj kupona, *Zvonik* ipak nagrađuje lijepim nagradama one najvjernije.

Evo sretnih dobitnika kojima čestitamo na vjernom i ustrajnom čitanju:

1. **Katarina Vojnić Tunić**, Žednik
– Ilustrirana Biblija mladih
2. **Magdalena Dulić**, Žednik
– DVD HosanaFesta 2007.
3. **Kristian Deak**, Vajska
– krunica i lančić s privjeskom bl. Marije Petković

Nova nagradna igra za USKRS!

Uredio: PeTaR

Mladi

Dragi mladi!

Pred nama je vrijeme poklada, disnotora i maškara. Vrijeme je ovo veselja i vrijeme je stavljanja maski. To zna biti prečesta pojava u našem životu. Stavljamo maske kako bismo se sakrili. Od čega, tj. od koga se mi to skrivamo? Mnogo puta se bojimo da nas osobe neće prihvatiti takve kakvi jesmo pa radije stavimo masku da se skrivamo. Iako smo mladi katolici, često odajemo sliku nevjernika. Zašto bježimo od Božjega plana koji je težak ali sladak! Tako je i na drugoj strani pred nama Korizma, vrijeme skidanja maski, vrijeme mekšanja tvrdoga i okorjeloga srca. Bog ima savršen put za nas, da, SAVRŠEN! Jednu od "ponuda" možete pročitati i u "našoj temi" koja govori o jednom od načina kako primiti još jedan blagoslov za budućnost! Sad je vrijeme spasenja – to ne podrazumijeva rad u crkvi, nego i van nje – kršćani su odgovorni za one što imaju "maske". Dužni su pokazati put svetosti. Međutim, sv. Josemaria, osnivač Opus Dei kaže: "Moraš bez prestanka osjećati obvezu da budeš SVET! To ne znači biti čudak, znači voditi nutarnju borbu junački, sve do kraja izvršavati svoje dužnosti!"

PeTaR

FESTIVAL HRVATSKIH DUHOVNIH PJESAMA

"HosanaFest 2008."

U organizaciji *Povjerenstva za pastoral mladih Subotičke biskupije* u nedjelju 7. 09. 2008. održat će se u Subotici

Festival hrvatskih duhovnih pjesama – "HosanaFest".

Festival je natjecateljskog karaktera.

U tu svrhu Organizacijski odbor Festivala raspisuje

NATJEČAJ

za prijem skladbi za HosanaFest 2008.

Natječaj je otvoren od 1. 02. 2008. i traje do 1. 04. 2008.

Uvjeti natječaja su sljedeći:

- skladbe tematski moraju imati kršćanski karakter;
- skladbe ne smiju biti već objavljene niti javno izvođene;
- trajanje skladbe ne smije biti dulje od 4 minute;
- uredno potpisani autori glazbe, teksta i aranžmana;
- autor i glavni izvođač pjesme ne smije biti mlađi od 16 godina;
- u vokalno instrumentalnom sastavu ne smije biti više od 15 osoba.

Prijava na natječaj dostavlja se na CD-u ili putem elektroničke pošte, a obavezno mora sadržavati sljedeće:

- ogleđnu demo snimku pjesme (snimka ne mora biti studijska, ali glazbeno-produkcijski treba biti što sličnija izvedbenoj verziji). Pjesma može biti poslana i u mp3 formatu s minimalnom rezolucijom od 192 kbps;
- tekst pjesme u Word formatu;
- notni zapis osnovne melodijske linije pjesme s potpisanim tekstom i natpisanim akordima na CD-u (skenirano u JPG formatu) ili ČITKO ispisano ili otiskano u dvije kopije;
- kraću biografiju izvođača sa svim potrebnim podacima (adresa, telefon, e-mail, web i sl.), te navesti zajednicu u kojoj se djeluje;
- potvrda svećenika.

obavijesti

Tribina mladih

20. 01. 2008. u 19 h

Predavač: p. Tadej Vojnović

Tema: **Ateizam i kršćanski relativizam**

Nakon tribine mini žurka

u povodu poklada.

Očekujemo vas ☺

MISA ZA MLADE

1. 02. 2008. u 20 h

u bolničkoj kapeli sv. Elizabete

Duhovna obnova za mlade
u samostanu Kćeri Milosrđa

22. – 24. 02. 2008.

Prijave: preč. Andriji Anišiću
ili Petru Gakoviću

Prijave koje ne budu ispunjavale gore navedene uvjete, kao i skladbe upitne originalnosti neće uopće biti razmatrane od strane Stručnog povjerenstva.

Napomena: Autori slanjem skladbe na natječaj jamče za njezinu originalnost, te daju svoju suglasnost za izdavanje skladbe na festivalskom CD-u. Naknadno utvrđivanje neoriginalnosti skladbe povlači za sobom sankcije određene pravilnikom "HosanaFesta". Prijavljene skladbe ne mogu se povući, niti će biti vraćene.

Rezultati natječaja bit će objavljeni 20. 04. 2008. u web prezentaciji HosanaFesta, a moći će se naći u i drugim medijima. Izvođači čije skladbe Stručno povjerenstvo uvrsti u program Festivala, trebaju studijsku snimku dotične skladbe, te njenu matricu dostaviti najkasnije do 20. 06. 2008.

Redoslijed nastupa na "HosanaFestu" određuje festivalski Organizacijski odbor.

Radove slati ili dostaviti na adresu:

"HOSANAFEST 2008."

Gajeva 2

24000 SUBOTICA, Vojvodina-Srbija

tel. +381(0)25/482-496

e-mail: hosanafest@yahoo.com

Radosno očekujemo Vaše sudjelovanje!

Organizacijski odbor "HosanaFesta"

www.hosanafest.suboticka-biskupija.info

Europski susret mladih u Genevi

Mladi iz cijele Europe, i drugih krajeva svijeta, ove godine okupili su se na Europskom susretu mladih koji je održan u Genevi od 28. 12. 2007. godine do 1. 01. 2008. godine. Od oko 40.000 mladih koji su hodočastili, bilo je preko 9.000 Poljaka i oko 2.000 Hrvata. Veliki broj medija pratilo je ovaj susret i svojim izvještavanjem doprinijelo da gotovo svi sudionici susreta budu smješteni u privatne domove, čime su Švicarci pokazali svoju iznimnu gostoljubivost i povjerenje prema mladima.

Kao i dugi niz godina unatrag, i ove su godine Europski susret pohađali i mladi iz Subotice i okolnih mjesta, koji su svoje hodočašće započeli još 1996. godine.

dvadeset pet zemalja koji se zavjetuju cijeli život provesti u dijeljenju materijalnih i duhovnih dobara, na celibat i veliku jednostavnost života. U srcu dnevnog života u Taizéu su tri zajedničke molitve. Zajednica se uzdržava vlastitim radom. Ne prima darove niti donacije. Neka braća žive u malim "bratstvima" među siromasima. Od kasnih 50-ih godina mnogo tisuća mladih iz brojnih zemalja je pohodilo ovo malo mjesto i pronašlo svoj put u Taizé, kako bi sudjelovali u tjednim susretima u molitvi i razmatranju. Uz to, braća posjećuju i vode susrete u Africi, Sjevernoj i Južnoj Americi, Aziji i u Europi, kao dio "Hodočašća povjerenja na zemlji". Svake godine za novu godinu organizira se susret u nekom europskom gradu.

Na svečanoj molitvi koja je održana u nedjelju navečer 30. 12. 2007. godine objavljen je naredni susret koji se planira krajem godine održati u Bruxellesu u Belgiji. /L. S./

**O susretu mladih u Genevi:
brat Richard iz zajednice
u Taizéu**

Ti to možeš!

Koliko mladih je došlo u Genevu?

Trideset tisuća mladih je već stiglo i njih smo već smjestili. Ima i desetak tisuća mladih iz ovog dijela Švicarske koji su sudionici susreta, iako nismo morali naći smještaj za njih.

**Koja je vaša poruka mladima
okupljenima na susret u Genevi?**

Poruka je usmjerena na sam smisao susreta. Trideseti europski susret mladih je postao hodočašće povjerenja na zemlji. Mi bismo htjeli preko ovoga susreta da mladi nađu novu nadu i pouzdanje da je Bog u svakoga čovjeka položio jedinstvene darove. Htjeli bismo da svi mladi, ovi iz Geneve ali i svi koji su došli kao hodočasnici, razumiju koliko Bog ima povjerenja u njih. Svi imamo povjerenja u Boga, to je vjera, ali Bog ima povjerenja u nas i on ne želi da bismo pasivni, nego da slijedimo Krista i krenemo k njemu. Teško je slijediti Krista, ali Bog ima toliko povjerenja u nas da nam kaže: "Ali ti to možeš. Možeš oprostiti, možeš moliti, možeš postati..."

Razgovarao: Vedran Jević

DJEVIČANSTVO

NEVINOST

Djevičanstvo prije braka

Hodajući ovim svijetom, postavljaju se mnoga pitanja: da li raditi ono što i drugi? Postavlja se pitanje je li moguće biti drukčiji od drugih ako to od nas traži Gospodin? Zaista je teško provesti riječi u djelo tj. biti kršćanin na djelu? To ne znači da je to nemoguće.

U posljednje vrijeme u razgovoru s mladima – kršćanima i ateistima – Subotičanima i Novosađanima – često sam nailazio na pitanje o djevičanstvu, tj. nevinosti. Na jednoj su strani bila pozitivna iskustva, dok su na drugoj strani bila iskustva o kojima nemam riječi. Često nisam mogao napraviti razliku između vjernika i nevjernika, što je doista žalosno, ali to je realnost. Međutim, glavni razlog gubljenja nevinosti su bili neznanje i jednostavno praćenje svojega instinkta.

Glavno pitanje koje se danas postavlja je pitanje što podrazumijevamo pod gubitkom nevinosti? Pored tolikih izvora pornografije, od obične trafike i interneta, pa do sms chat-čak i na TV-u... Doista, što se podrazumijeva pod gubitkom nevinosti, kad su nam oči i uši toliko isprljane grešnim stvarima, da seksualnost zaista gubi onu čar i mistiku koju je Bog ustvari i zamislio da ima. Taj sveti čin gubi svoj smisao ako se koristi negdje drugdje. Sv. Grgur napominje kako je djevičanstvo DAR! I to zato jer ju može dati sam Gospodin. Isto onako kako smo dobili dar za pjevanje ili dobro pamćenje, koje treba razvijati, tako i ovaj dar treba razvijati! Kako? Pa ako osoba nije izgubila nevinost iz razloga što ju nitko neće, baš i nije potrebna neka razboritost. Ali, ako osoba ima mnoštvo ponuda i to odbija, riječ je o zreloj osobi. Pitate se zašto? Pa zašto je potrebno ući nevin u brak? Zašto to uopće Gospodin i traži od nas kad je to tako divna stvar? Zašto je potrebno čekati do braka? Odgovor je jasan: Bog nam hoće samo najbolje! On hoće da i njegova djeca budu najbolja, a to smo upravo mi! E, pa upravo zbog toga što je seks prije braka grijeh! Bog je i pored toga što je znao da će ljudi grijehiti ostavio čovjeku slobodnu volju tj. izbor. Grijeh je iz tog razloga što čovjek na taj način sam sebi određuje pravila, kad i kako što hoće raditi. Pa zamislite da djevojka začne s 13 godina. To je vrijeme puberteta tj. fizičke i psihičke pripreve za taj sveti čin! Jedina problematika koja se javlja jest što se ne sazri-

Možemo voljeti istodobno više osoba, ali se možemo zaljubiti samo u jednu!

Ako stavite grumen zemlje na tepih u sobu, napraviti ćete tulaž od tepiha! Isto je tako i sa seksom izvan braka – koristiti ga tamo gdje mu je mjesto.

jeva duhovno. To je prvi i pogrešni korak suvremenoga čovjeka – "Otišao je do mjeseca i natrag, a nije dosegnuo do svojega srca" kaže Phill Bosmans. Isto tako i masturbacija nije grijeh po fizičkoj pojavi, nego je grijeh iz razloga što je to puko zadovoljavanje grijehom i tom prilikom ne dajemo mjesta Bogu. Problem koncentracije je problem sebičnosti – možemo kad i što hoćemo... Pa što je drugo grijeh nego doslovno okretanje leđa Bogu, koji, ponavljam, hoće samo najbolje svojih djece!

CELIBAT

Svaki istinski "celibat za Kraljevstvo" temelji se na onom iskustvu kad nas zahvati ljubav koja sve traži jer sve može dati. To je takva zaljubljenost da nas više ne privlači nijedno drugo stvorenje; osjećamo tada da, ako odgovorimo na ovaj božanski zov, Bog postaje posve jedini za nas, onda je isključena svaka druga ljudska ljubav. I tada donosimo odluku i prihvaćamo ljubiti Boga kao jedinu Ljubav!

Potrebno je shvatiti kako celibat nije "apsolutno izbjegavanje svijeta" nego je upravo kroz posvećenje Gospodinu moguće približiti svijet Stvoritelju, što znači ući u svijet, a ne bježati od njega. To je izazov svećeništva i redovništva – biti cijeli Kristov znači služiti bratu čovjeku.

Dragi moji mladi! Ovdje su prikazana dva puta koja možete prihvatiti kako biste imali puninu života te bili iskreno sretni! Na nama je odluka: hoćemo li uzeti križ i ići dalje ili ćemo ga baciti "uz put". Budućnost Crkve ne dolazi od onih koji izabiru lak put. U snazi Božjoj možemo sve izdržati pa i najveće kušnje, ta on je imao otvorene sukobe sa sotonom. Tako i mi imamo svu njegovu moć i mudrost, samo je na nama kako ćemo ju upotrijebiti. Na nama ostaje kako ćemo razvijati dar djevičanstva.

"Kad netko shvati jedinstvenost Boga i njegove ljubavi, onda on sve svoje osjećaje i odnose pleće oko nove točke, kao što se događa kod zaljubljenosti. I onda sve ostalo uspoređuje s obzirom na Njega: svoj život, rad, način gledanja i osjećanja, način kojim ljubi i susreće ljude.

I onda sve ostalo uspoređuje s obzirom na Njega: svoj život, rad, način gledanja i osjećanja, način kojim ljubi i susreće ljude.

- Samo Božja ljubav može zahtijevati ljubav
- Samo Bog – ljubav može od tebe tražiti da ga ljubiš svim srcem
- Samo onaj koji ti je sve darovao, sve od tebe može tražiti
- Samo onaj koji te je ljubio na križu može od tebe tražiti ljubav koja će te dovesti na križ
- Samo onaj koji svaki dan oblikuje tvoje srce svojim Duhom može ti dati da ljubiš na drukčiji način, a ne po "tijelu i krvi"

Pier Giordano Cabra, Svim srcem

Bog liječi depresiju

Depresija – bolest današnjice. Napada podlo, podmuklo, svojim kandžama obuhvaća cijelo biće. Čovjeku utjeruje strah, patnju i beznađe. Napada mlade i stare, muškarce i žene. Ne bira.

Znam kakva je, jer sam i ja bila njena žrtva. Ne znajući ni kada ni kako, upala sam prvo u tugu, zatim samosažaljenje i beznađe. Željela sam pobjeći od svega, sakriti se od svih. Nisam željela ustati iz kreveta. Ustvari, jedino što sam željela je zaspati i više se nikad ne probuditi. Nisam nikome vjerovala! Osjećala sam se napušteno. Smatrala sam da sam bezvrijedna i beskorisna. Postala sam pasivna i bježala sam od svih. Patnju i neuspjehe svojih bližnjih, ekonomske neprilike, nedostatak novca, nemogućnost da pronađem posao doživljavala sam kao svoju krivicu. Osjećala sam kako gubim tlo pod nogama. Smatrala sam da za mene više nema ni svjetla ni budućnosti. Pitala sam se zašto me je Bog uopće stvorio ovako nesposobnu. Proživljavala sam pakao u duši. Strašno! Još je strašnije da je tako razmišljala i osjećala majka dva divna djeteta.

Tako je bilo sve do jednog dana dok mi starije dijete nije došlo i reklo plačući: *Mama, ja te ne mogu više gledati ovako tužnu i nesretnu. Reci što da uradim da ti pomognem. Moraš znati da smo uz tebe.* Odgovorila sam da mi nije ništa, da ne brine – bit će bolje. Bit će bolje! Ali kada – nastavila sam razmišljati. Kako, kad ni sama ne vjerujem u to? Pomišljala sam otići k psihijatru, ali čemu? Samo će me natrpati lijekovima. Da molim? Pa molim, ali me Bog ne čuje. Ima On pametnija posla, nego baviti se sa mnom – to sam mislila ja.

Ali hvala Bogu, tako nisu mislila moja djeca. Ona su počela moliti za mene. Prijelomni trenutak je nastao kada sam vidjela ta dva mlada bića kako žarko mole Isusa, koliko vjeruju i s koliko ljubavi vape za mene. Trgnula sam se! Pa ja nemam pravo odbaciti svoj život! Dobila sam od Boga život kao dar, svoju djecu kao blagoslov. Ušla sam u sobu. Zatvorila vrata, ali ovoga puta da bih molila, a ne tugovala. Počela sam s Isusovom molitvom *Oče naš...* Riječ po riječ sam izgovarala polako, dopuštajući da obuhvati svaki dio

moga bića. Zahvaljivala sam Bogu za život, za svoju djecu, prijatelje, za sve blagoslove. Prolazila sam korak po korak cjeli svoj život. Molila za oprost grijeha, kajala se, ali i praštala drugima. Čitala sam Sveto pismo i riječi evanđelja su padale kao proljetna kiša na moju dušu i liječila ju kao najbolji melem. Poslije nekog vremena osjetila sam da se led oko mog srca topi, moja duša se opet punila toplotom. Pojavilo se svjetlo. Shvatila sam da imam pravo i obvezu živjeti, odgajati svoju djecu, smijati se s prijateljima, voljeti i biti voljena, boriti se za svoje misli, za svoje ideje, za svoje mjesto na ovome svijetu na koji me Bog u svojoj milosti poslao. Jer On je moje ime u svoje dlanove upisao, On je poslao svoga Sina da me otkupi, Duha Svetoga da me brani i vodi. Bog je uslišao moju molitvu. Ne na onaj način na koji sam ja htjela, ne u vrijeme kada sam ja htjela, jer je izabrao bolji način i bolje vrijeme!

Ne znam hoće li mi se depresija vratiti ili ne, ali ako dođe, ja ću se boriti protiv nje jer znam da je moj Trojedini Bog na mojoj strani. Ja mu vjerujem i predajem mu se!

Hvaljen i slavljen bio Bog u vijeke!

Marija Anna

IN MEMORIAM

Zbogom s. Alžbeta!

U 58. godini života, 27. studenog 2007., nakon teške bolesti preminula je s. **Alžbeta Vrabčejak**. S. Alžbeta rođena je 15. ožujka 1950. u Selenči od oca Jana i majke Ane kao četvrto, najmlađe dijete u obitelji. Od malena je težila biti što bliže Isusu da bi u svojoj 19. godini ušla u novicijat k sestrama salezijankama, Kćerima Marije Pomoćnice u Lovranu (današnja Hrvatska). Prisutnost i pastoralna djelatnost s. Alžbete u Hrvatskoj i Sloveniji donosila je lijepo plodove. Nakon zavjeta djelovala je u Torinu kao katehista, zatim je pohađala u Zagrebu kurs za njegovateljicu gdje se kasnije posvetila ovom pastoralu. Djelovala je još u Rijeci, Ljubljani, Bledu, Željimlju, Rakovniku, Gornjem Trgu.

Njena djelatnost se proširila i na Selenču. Nakon srebrnog jubileja vječnih zavjeta, koje je proslavila u rodnoj župi, zajedno sa sestrama iz Slovenije dolazila je tri godine držati ljetni Oratorij za djecu naše župe. To je činilo djeci i animatorima veliku radost i uvijek su s radošću iščekivali ljeto.

Njena prvotna zadaća u zajednici uvijek je bila kuhinja, gdje god bila. Njene vrijedne i majstorske ruke načinile su najbolja jela ali ono što je sve privlačilo u kuhinju bio je njen miran i topao osmijeh na licu koji je dijelila svima bez razlike. Znati se žrtvovati za druge bilo je ono što je ukrašavalo osobnost s. Alžbete. Gdje je vidjela žalost znala je utješiti, a gdje je vidjela trpljenje pratila ga je svojim molitvama i žrtvama. No, nije ni slutila da joj Bog priprema njenu Golgotu, veliko trpljenje i žrtvu. U svom dnevniku je zapisala: *U životu će doći i teški trenuci, tada se sjeti Isusovih riječi koje kao da tebi govori sa križa: Evo ti Majke, u njenom nježnom srcu naći ćeš utjehu...*

S. Alžbeta sahranjena je 29. studenog 2007. godine na groblju sestara na Bledu u prisutnosti velikog broja sestara, svećenika i ostalih članova Salezijanske obitelji.

Kristina Ralbovski

Dobre želje i dobra djela

Dragi čitatelji!! Sretna vam Nova godina! Hvala dragom Bogu što je dao da još jednu dočekamo, što nam daje mogućnost da u njoj živimo i budemo sretni, ljubimo i budemo ljubljeni, što će nas i ove godine držati nježno na svom dlanu... Najljepša čestitka, jednostavna i kratka, koju smo ove godine dobili SMS-om nama je ova: "BOŽE, ČUVAJ OSOBU KOJOJ OVO ŠALJEM, NJENU OBITELJ I PRIJATELJE!" U vrijeme kad smišljamo kako najljepše sročiti naše dobre želje i iskazati naklonost onima kojima čestitamo, ovaj naš dragi prijatelj ne gubi vrijeme, već moli za druge, čime i čestita i želi dobro i dobro čini. Nova godina uvijek, makar u potaji, donosi u naš život bar jednu novu odluku – moja je češće se ispovijedati, čak i kad se čini da mi ispovijed nije neophodna. Ispovijed je zagrljaj dobrog Oca koji čeka izgubljenog, razvratnog sina – postoji li netko tko taj zagrljaj ne treba što češće? U zagrljaju njeznog i milosrdnog Oca zakoračimo svi u Korizmu, koja je već pred nama! © vh

kutak ♥

Savjeti modernim tatama

Suvremeni očevi u životu svoje djece sudjeluju ravnopravno i gotovo isto koliko i majke: prate trudnoću, oni hrabri prisustvuju porođaju, paze na novorođenčce i igraju se s djecom. Prisutnost oca djetetu je važna i zato jer je otac djetetu u duhovnom smislu – oslonac, od kojeg i dječaci i djevojčice očekuju da ih čuvaju i budu uz njih kad im treba pomoć. Kako na najbolji način biti prisutan u životu svoje djece? Evo par savjeta stručnjaka:

♥ **Priznajte djeci da ne znate sve** – Nitko, osim dragog Boga, ne zna sve, zato nemojte uvijek biti "onaj koji sve zna". Nećete biti manji u očima svog djeteta ako mu priznate da ni vi uvijek ne znate sve odgovore. Naprotiv! Ukoliko ste u nečemu pogriješili, obvezno recite svojoj djeci da vam je žao i molite oproštaj ako je potrebno.

♥ **Boravite više kod kuće** – Mnogo očeva radi prekovremeno ili čak dva posla odjednom, iako ništa nije tako važno kao druženje sa svojom djecom. Kad god možete, igrajte se s njima, uživajte u zajedničkoj igri ili učenju, pa čak i po cijenu manje plaće.

♥ **Ostanite fleksibilni** - Iako morate uvijek biti dosljedni (jer djeca trebaju vašu sigurnost), nemojte biti kruti

u svojim stavovima, postavljanju pravila ili inzistiranju da uvijek sve bude po vašem. Postoji razlika između autoriteta i moći – imajte ovo prvo, ali nemojte iskoristavati ono drugo. Previše krutim stavovima samo ćete otjerati svoje dijete od sebe.

♥ **Darovi ne znače ljubav** – Vaše dijete ne mora dobiti baš sve što poželi, jer niti mu vi to možete priuštiti, niti je to dobro za njega. Ne zaboravite – novcem se ne može kupiti sreća.

♥ **Obradujte ih** – Kada je novac u pitanju, treba biti oprezan, ali ipak ne škrt. Nemojte se ustručavati potrošiti malo novca za dječje sličice, ako će one usrećiti vašeg sina, ili svojoj kćerki uplatiti sate plesa o kojima sanja. Postoji budućnost, ali postoji i sadašnjost u kojoj treba malo i uživati sa svojim mališanima.

♥ **Pustite ih da imaju svoj put** – Roditelji se često uznemire kada im djeca počnu sličiti, jer se plaše da (i) ona ne pogriješe u nekom od važnih životnih izbora. Pokušavaju ih "spasiti" od pogrešnih odluka i ne daju im birati vlastiti put. Često preko svojih potomaka roditelji žele ostvariti svoje neispunjene želje. Svladajte u sebi sve te porive,

pomozite im da sama otkriju svoj put, nemojte ih skretati na onaj koji ste vi jednom davno promašili, prijateljski upozorite smatrate li što pogrešnim, hrabrite ih da ustraju u dobrom, ali neka izbor uvijek bude njihov.

♥ **Volite njihovu mamu** – Zagrlite djetetovu majku i pokažite mu koliko je volite. Djeca uče voljeti doživljavajući ljubav u vlastitoj obitelji. Kada ljubavi nema ili se ona ne pokazuje, dijete prestaje vjerovati da će je ono doživjeti u svom braku i obitelji, što je jedan od uzroka što se mladi sve teže i rijetko odlučuju na brak. Čak i oni koji nisu u braku, imaju obvezu biti dobri prema majkama svoje djece. Razgovarajte s njom s poštovanjem, nasmijavajte ju i dajte sve od sebe da s njom izgradite korektan odnos. Djeca će vam na tome biti jako zahvalna.

dobri primjeri

OBITELJSKI PASTORAL RIJEČKE NADBISKUPIJE

Program *Praćenje mladih bračnih parova* započeo je održavanjem radionica u lipnju 2005. godine kada su se radionice počele održavati u dječjim vrtićima jednom mjesečno, a uspjela su se okupiti 34 bračna para. Svi mogu dovesti i djecu, koju čuvaju časne sestre, što je veliki doprinos jer mladi roditelji često, uz svu silnu želju i nastojanja za dolazak i rad u radionici, nemaju nikoga tko bi im pričuvao dijete. Dolaskom cijele obitelji potiče se obiteljsko zajedništvo, djeca se igraju dok roditelji bezbrižno rade na kvaliteti i dobrobiti svoga braka i cjelokupnog obiteljskog ozračja. Cjelokupni program traje tri godine koji se ciklički ponavlja. Svaka godina programa nosi svoj naziv: "Zaplešimo zajedno", "Brak kao zanimljiva zadaća za sav život" i "Lijepo je živjeti zajedno". (prema: www.mojaobitelj.net)

Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku, u Srbiji se godišnje sklopi oko 39.000 brakova, skoro 8.000 se razvede već tijekom prve godine, brak u Srbiji u prosjeku traje 12,8 godina, a svaki peti brak u Srbiji završava razvodom! Oko polovine razvoda brakova događa se u prvih 5 godina braka, pa je značaj rada sa zaručnicima i mladim bračnim parovima izuzetno velik. Pokušajmo!

MALE MUDROSTI

Mudra odluka

Jednom je jedna žena zalijevala svoj vrt, kada je ugledala tri starca pred svojim vrtom. Nije ih poznavala, no svejedno im je rekla: "Mislim da vas ne poznajem, ali mi se čini da ste gladni. Molim vas uđite unutra i pojedite nešto." Starci su je upitali: "Je li Vaš muž doma?" "Ne", odgovorila je, "nije". "Onda moramo otići", rekli su.

Navečer kada joj se muž vratio doma, žena mu ispriča što se dogodilo. "Sada im možeš reći da sam se vratio i pozovi ih natrag, unutra", rekao je muž. Žena je otišla pozvati starce na večeru. "Na žalost, ne možemo svi prihvatiti Vaš ljubazni poziv", rekli su joj starci. "Zašto ne?", upitala je iznenađena žena. Jedan od staraca pokaza na jednog i reče: "Njegovo ime je Bogatstvo." Potom pokaza na drugoga i reče: "Ovomu je ime Uspjeh, meni je ime Ljubav. Sada pođi k mužu i skupa odlučite kojega biste od nas trojice pozvali unutra."

Žena se vratila u kuću i sve ispričavala mužu. Muž presretan reče: "Super! Pozovi Bogatstvo da sa svim i svačim napuni našu kuću!" Ona pak nije bila zadovoljna s njegovim prijedlogom: "Zašto radije ne bih pozvala Uspjeh?" Razgovor između njih je slušala njihova kćer i sva oduševljena rekla: "Zar ne bi bilo bolje pozvati Ljubav? Naš dom bi potom bio napunjen Ljubavlju!" Poslušavši savjet njihove kćeri, muž je rekao ženi: "Pođi van i zamoli Ljubav neka bude naš gost."

Žena je pošla van i upitala: "Tko je od vas Ljubav? Molim neka dođe i bude naš dragi gost." Ljubav je sjedila u svojim invalidskim kolicima i odvezla se u kuću. Druga dva starca su krenula za njom. Zaprepaštena žena je upitala zašto idu i Bogatstvo i Uspjeh, kada je ona pozvala samo Ljubav? Starci su u jedan glas odgovorili: "Da si pozvala Bogatstvo ili Uspjeh, druga dva bi bili otišli. No, ti si pozvala Ljubav i kamo god Ona ide, nas dvoje je slijedimo!"

Tamo gdje ima Ljubavi, uvijek dolaze Bogatstvo i Uspjeh.

 za život: RIJEČIMA ZA ŽIVOT

Što kažemo kad nam netko povjeri da razmišlja o "namjernom prekidu trudnoće", tj. ABORTUSU, a mi znamo da je to samo drugi naziv za ubojstvo, smrtni grijeh?

"Što se tiče djeteta i njegove budućnosti, ne možeš biti sigurna u ishod, ali ja ti mogu ispričati jednu vrlo utješnu priču - znam par koji je začeo dijete u vrijeme kad su bili oboje ovisni o heroinu, za vrijeme trudnoće na heptanonu, majka je k tome zaražena hepatitisom c. Djevojčica se rodila zdrava, danas je zdrava 7-godišnjakinja, a oni imaju još dvoje mlađe djece, čisti su i prilično sam sigurna da neće recidivirati. U vrijeme kad je ona bila trudna, i ja sam smatrala da je neodgovorna njena odluka da rodi dijete. Bila sam u krivu..."

"Jednom prilikom sam nekima koji podržavaju abortus rekla da je to za mene jednako kao da se dijete rodilo, doživjelo 3 godine i sada je svima dosadilo pa će ga se riješiti... i ubiti ga. Svi su ostali sablažnjeni i rekli mi da sam luda... Ali zar nije tako? Da sam ja napravila abortus moja kćer ne bi danas imala skoro 10 godina. Ne bi je bilo. Ne nekog tamo ploda, fetusa, već moje kćeri! I sada - da to nije ubojstvo! Koliko slijep čovjek mora biti!" *(mišljenja preuzeta sa različitih katoličkih internet foruma)*

 protiv života: ULICE PASA ILI
ULICE PUNE DJECE?

Pas napao i ubio dijete! U jednoj australskoj obitelji, jedan od dva psa kućna ljubimca, pasmine rotvajler, ubio je djevojčicu od 9 tjedana, dok je otac bio van kuće, majka u dvorištu. Pse bračni par već dugo ima, a ljubomoru životinje izazvalo je novo-rođeno dijete, pa ga je, prvi put ostavljeno bez nadzora, životinja, kao suparnika, ubila.

Žaleći nevino dijete, ne možemo ne upitati se - zar se ta životinja nije mogla naučiti da bude - pas, životinja koja je kućni ljubimac i da nikako ne može biti "dijete" i zauzeti mjesto djeteta u obitelji. Tada bi pas znao svoje mjesto i ne bi niti pokušao nautiti djetetu. Pasmine koje su svakako opasne, nespojive su sa životom u obitelji. Ipak, danas ljudi pse (mačke također) vrlo često drže umjesto - djece! U gradovima postoje čitave "ulice pasa" gdje žive ljudi s dva ili tri psa i - nijednim djetetom. Psi tu imaju i "svoje" dvosjede, mačke imaju

kutije za hranu s pozlaćenim poklopcima, za njih se kupuju vitamini i slatkiši, nose se na liječničke kontrole na klinike specijalizirane za njih, pušta ih se u vlastiti krevet, iznajmljuju se i plaćaju "dadjije" - osobe koje životinje čuvaju, vode u šetnju, čiste za njima... Razumljivo je da pored svih tih troškova, za dijete (ili djecu) nema mogućnosti - materijalni uvjeti to ne dozvoljavaju... Ako netko ipak odluči da svoj život "oplemeni" (jednim!) djetetom, na mjesto psa ili mačke dolazi dijete. U slučaju da za to kućni ljubimac ima razumijevanja i to prihvati, obiteljska idila je moguća, ako ne, nad postupkom ljubomorne životinje, do tada tretirane poput djeteta, zgraža se čitav svijet.

Slična razmišljanja potiče i TV reklama za poznatu marku automobila, u kojoj se sretna obitelj fotografira s automobilom, uz slogan: "PRIPREMITE SE ZA NOVOG člana obitelji!"

Sveti Metod djelovao i na području Sombora?

Ne može se pisati povijest Crkve u Panoniji i Moravskoj bez da se spomenu **Sveta braća Ćiril i Metod**. Tako se ne može pisati ni povijest nekadašnje Kalačko-Bačke nadbiskupije, pa ni Subotičke biskupije, bez spomena svetoga Ćirila i Metoda. *Obraćanje Bavarske i Koruške*, djelo iz njihova doba, spominje da su Sveta Braća bila misionari Slavena u Donjoj Panoniji. Ta je pokrajina u 3. stoljeću obuhvaćala čitav današnji Srijem, te dobar dio sjeverozapadne Srbije, sjeveroistočne Bosne i istočnu Slavoniju s današnjim gradovima Slavonski Brod, Vinkovci i Osijek. Sve kad Sveta Braća i ne bi djelovala na području današnje Bačke, područje njihova djelovanja je svakako bilo na južnim i zapadnim granicama današnje Subotičke biskupije.

O Svetoj Braći

Sveti Metod je, kao i njegov mlađi brat Ćiril, krsnim imenom Konstantin, rođen u Solunu, kao sin carskog službenika **Lea**. Metodovo krsno ime je bilo **Mihael**. Dogodilo se da je mlađi brat umro u Rimu u dobi od 42 godine. Metod je bio panonski i moravski nadbiskup, a umro je 6. travnja 885. godine. Metod je zajedno sa svojim bratom Ćirilom za svoje poslanje među slavenskim narodima preveo dijelove Evanđelja i liturgijske knjige na slavenski jezik, kojim su govorili Slaveni u njihovom rodnom gradu Solunu. Ćiril je 855. godine sastavio glagoljicu, kao posebno pismo na osnovu grčkog alfabeta. Iz glagoljice se kasnije razvila ćirilica kao pismo brojnih slavenskih naroda. Poznato je da su Sveta Braća 860. godine misionarila na poluotoku Krimu među Kazarima. Godinu dana kasnije sveti Metod je krstio bugarskoga **kana Borisa**, čime je započelo pokrštenje bugarskoga naroda. Na poziv moravskoga **kneza Kocelja** 863. godine su započeli trogodišnju misiju u Moravskoj, koja je tada zahvaćala velika područja Panonije, odnosno današnje Češke, Slovačke i Mađarske. Njihovo je sjedište bilo u danas mađarskom gradu Zalavár, gdje je stolovao i knez. Djelovanje Svete Braće su bavarski (njemački) biskupi,

pratili s nepovjerenjem i zavišću. Napadali su ih zbog primjene slavenskog jezika, pa čak i s krivovjerja, a radi lo se i o tome da se spriječi neovisnost slavenskog govornog područja od njemačkog utjecaja. Salcburški nadbiskup je čak dvije godine držao svetoga Metoda u tamnici u gradu Ellwangen. Energičnim nastupom Svete Stolice nadbiskup je morao osloboditi svoga zatočenika. Ipak su Sveta Braća svoju misiju morala braniti pred papom, koji je odobrio slavensko bogoslužje. Tada je sveti Ćiril umro u Rimu, gdje je sahranjen uz velike počasti, te je odmah čašćen kao svetac. Dok je Ćiril umirao,

Metod mu je obećao da će do smrti ostati vjeran svome poslanju među Slavenima, premda ga je srce više vuklo u mir i povučenu samostansku života. Sveti Metod je živio još 16 godina poslije bratovljeve smrti.

Braća koja su osvojila svijet

Praksa i povijest je uvijek davala izvjesnu prednost svetome Ćirilu. Nedugo poslije Metodove smrti Sveta Stolica je zabranila slavensko bogoslužje. Papa Ivana Pavao II. je 1980. godine Svetoj Braći proglasio, uz svetoga Benedikta, suzaštitnicima Europe. Osim što su Sveta Braća zaštitnici svih slavenskih naroda, štiju se i kao zaštitnici od nevremena. Ideja o narodnom jeziku, ideja da se Bog javno može slaviti ne samo na latinskom, grčkom i hebrejskom jeziku, koju su zastupala Sveta Braća, priznata je u čitavoj Katoličkoj Crkvi na Drugom vatikanskom saboru (1962.–1965. godine).

Sirmium ili Bač

O mjestu gdje je bilo sjedište panonskoga nadbiskupa postoje velike rasprave. Jedni kažu da je bilo na području slovačkoga grada Nitre, drugi da je stolovao u Sirmiumu (Srijemska Mitrovica). Naš pokojni biskup Matiša Zvekanović piše: "Povjesničari općenito na temelju dokumenata kažu da je Sveti Otac imenovanjem Metodija obnovio Sirmijsku nadbiskupiju", ali iznosi i mišljenje da je teško pretpostaviti da bi sveti Metod za sjedište svoje nadbiskupije izabrao Sirmij, koji je "u ono vrijeme bio potpuno razrušen, bez vjernika, bez crkve, pa i bez kuća. Srijem je bio izložen borbama raznih naroda". Još piše da je istina da 873. godine Metod "prelazi iz Panonije u Moravsku", ali još 876. godine naziva se panonskim nadbiskupom, a istom 880. godine prvi puta upotrebljava naziv: moravski nadbiskup. Sigurno je isto tako da ovi krajevi i nakon 873. godine pripadaju njegovoj jurisdikciji; nema, naime drugog nadbiskupa. Ako sve ovo imamo pred očima, tada neka nam je dozvoljeno ono što ipak ne smijemo sa svom sigurnošću tvrditi: Sam sv. Metodije nije, doduše, stolovao u Baču, ali zaključujući po svim okolnostima, tu je podigao panonsko nadbiskupsko sjedište, povremeno se navraćao, a njegovi nasljednici, s pravom ili bez prava, nosili su ovaj naslov. Uostalom, prije dolaska Mađara u Bačku ovdje su već bili Slaveni, čiji su misionari bili Ćiril i Metod. Kao najjači dokaz da je sveti Metod djelovao u Bačkoj biskup Zvekanović ističe zaštitnika bačke zemlje, svetoga Pavla. U Metodovom rodnom gradu, Solunu se sveti Pavao uvijek štovao. Sveti Pavao je u Srijem poslao svoga učenika Andronika. Kako je sveti Pavao od pamtvijeka zaštitnik Bačke, to bi mogao biti još jedan dokaz za djelovanje svetoga Metoda i u Bačkoj, pa tako i na području današnjeg grada Sombora. "Bačka nadbiskupija direktno ili indirektno ima svoje porijeklo od sv. Metodija" – zaključuje biskup Zvekanović.

Nije naša nego Njegova

Ovih dana molimo za jedinstvo Crkava. Što je zapravo bit i oznaka prave Crkve, a da se ne dijeli na "našu" i "njihove"?

N. N., Subotica

Sretan sam što sam upravo ovih dana u ruci imao knjigu "Razgovor o vjeri" Josepha Ratzingera, tj. sada pape Benedikta XVI. koji odgovara na slično pitanje – a što želim i vama prenijeti.

Potvrđujući "kvalitativnu" razliku između Crkve i bilo koje ljudske organizacije, podsjeća da "samo Crkva, u ovom svijetu, u pravom smislu riječi nadilazi čak i neprijelaznu granicu: granicu smrti. Živi ili mrtvi, koji su članovi Crkve, žive povezani istim životom koji proizlazi ucjepljenjem svih u isto Tijelo Kristovo". Realnost je, da je to katolička teologija uvijek zvala *zajedništvo 'svetih'*, gdje su 'sveti' svi kršteni. Naravno, ne smije se zaboraviti da ovaj izričaj ne označava samo jedinstvo članova Crkve, bilo živih bilo pokojnih, nego označava i zajedništvo *'svetih stvari'*, tj. sakramentalnu milost koja proizlazi od Krista mrtvog i uskrslog. I ova otajstvena veza ipak je realna, i ovo jedinstvo u životu čini da Crkva nije naša Crkva, s kojom možemo raspolagati kako nam se sviđa, nego je naprotiv njegova Crkva. Ako je Crkva u biti *naša*, te ako smo Crkva *samo mi*, ako njezine strukture nisu onakve kakve je želio Krist, onda se ne može više shvatiti postojanje hijerarhije kao službe za krštenike ustanovljene od samog Gospodina. Ali Kristova Crkva nije partija, udruženje, klub: duboka i neodstranjiva njezina struktura nije *demokratska* nego *sakramentalna*, dakle *hijerarhijska*; zato što se hijerarhija osniva na apostolskom naslijeđu te je nužna za postizanje snage i stvarnosti sakramenta. Autoritet se ovdje ne zasniva na izboru većine; temelji se na autoritetu samoga Krista koji je želio da na njoj participiraju ljudi kao njegovi predstavnici do njegova konačna povratka. Samo ako budemo nanovo počeli s ovakvom vizijom, bit ćemo u mogućnosti ponovo otkriti nužnost i plodnost Katoličke crkve te poslušnost njezinoj zakonitoj hijerarhiji."

Ipak, pored tradicionalnog izričaja postoji i jedna druga latinska fraza koja je uvijek imala pravo građanstva među

katolicima, *Crkva je uvijek potrebna obnavljanja*. Koncil je o ovome bio jasan: Iako je Crkva snagom Duha Svetoga ostala vjerna Zaručnica svog Gospodina i nikada nije u svijetu prestala biti znakom spasenja, ona ipak dobro zna da je tijekom duge njezine povijesti među njezinim članovima, klericima i laicima bilo i takvih koji su se iznevjerili Božjem Duhu. I u naše vrijeme Crkva dobro zna kolika je razlika između poruke koju naviješta i ljudske slabosti onih kojima je povjerenom evanđelje. Što god povijest sudila o tim nedostacima, mi ih moramo biti svjesni i protiv njih se snažno boriti da ne nanose štetu širenju evanđelja.

Naravno, u svojoj ljudskoj strukturi Crkva je *uvijek potrebna obnavljanja*. Treba pak vidjeti na koji način i do koje točke. Navedeni tekst II. vatikanskog sabora daje nam precizno obilježje govoreći o "vjernosti Kristove Zaručnice" koja nije stavljena u pitanje po nevjernosti njezinih članova. Ali kako bih se još bolje izrazio, poslužit ću se formulom koju je po rimskom obredu svećenik izgovarao u svakoj misi, na "znak mira" koji prethodi pričesti. Govorio je, dakle, ovu molitvu: "Gospodine Isuse Kriste, ne gledaj na moje grijehе nego na vjeru

Crkva nije naša Crkva, s kojom možemo raspolagati kako nam se sviđa, nego je naprotiv njegova Crkva.

Prava "reforma" znači raditi u tolikoj mogućoj mjeri da nestane sve naše tako da se bolje pojavi ono što je njegovo – Kristovo.

svoje Crkve." Danas u mnogim prijevodima reda mise, formula je od *ja* prešla na *mi*: "Ne gledaj na naše grijehе." Ovaj pomak čini se nevažnim, ali je od velike važnosti.

U ovoj molitvi koju je liturgijska mudrost stavila u najsvetčani dio mise, koji prethodi fizičkom, intimnom sjedinjenju s Kristom pod prilikama kruha i vina, Crkva je smatrala da, tko god slavi Euharistiju, ima potrebu reći: "Ja sam grijesho; ne gledaj, Gospodine, na moje grijehе." Bio je to obvezatan zaziv svakog svećenika: biskupi, sam papa, sve do posljednjeg svećenika morali su ga izgovarati u svojoj svakodnevnoj misi. Također su i laici i svi drugi članovi Crkve bili pozvani sjediniti se u tom priznanju grijehа. Dakle, svi u Crkvi,

bez ijedne iznimke, morali su se priznati grešnicima, moliti oprost te tako biti na putu prave reforme. Ali ovo ne znači da bi Crkva kao takva bila grešnica. Crkva je – kako smo vidjeli – stvarnost koja otajstveno i neograničeno nadilazi skup svojih članova. Štoviše, da bismo dobili oprost od Krista, ističe se *moj grijeh* nasuprot *vjeri njegove Crkve*. Nije se samo dogodio prijelaz od *ja* u *mi*, od osobne na kolektivnu odgovornost. Stječe se dojam da pojedini, možda nesvjesno, preokreću zaziv, interpretirajući ga kao: "ne gledaj na grijehе Crkve, nego na moju vjeru..". Što, dakle, napraviti? Moramo ponovno reći Gospodinu: "Mi grijeshimo, a ne grijeshi Crkva koja je tvoja i koja je nositeljica nade." Vjera je odgovor Crkve Kristu, ona je Crkva u mjeri u kojoj je čin vjere. Vjera koja nije osobni čin, samotna je odgovor pojedinca. Vjera znači vjerovati zajedno s cijelom Crkvom.

Moramo uvijek imati na pameti da Crkva nije naša nego Njegova. Dakle "reforme" i "obnavljanje" – premda uvijek nužni – ne mogu se razriješiti u našem marljivom radu po kojem bismo podigli nove, profinjene strukture. Najviše što se može ostvariti od sličnog posla je "naša" Crkva, po našoj mjeri;

ona čak može biti i zanimljiva, ali nije samo po tome prava Crkva – ona koja nas podržava u vjeri i daje nam sakramentalni život. Želim reći da je ono što mi možemo učiniti beskonačno lošije od onoga što On čini. Dakle, prava "reforma" ne znači toliko truditi se podići novi izgled, prava "reforma" znači raditi u tolikoj mogućoj mjeri da nestane sve naše tako da se bolje pojavi ono što je njegovo – Kristovo. To je istina koju su dobro upoznali sveci: koji su, ustvari, obnovili Crkvu u dubinu ne pripremajući unaprijed planove za nove strukture, nego obnavljajući sami sebe. Već sam kazao, ali nikada se ne može dovoljno naglasiti: ne menadžment, nego svetost je potrebna Crkvi kako bi odgovorila potrebama čovjeka.

Stogodišnjica Molitvene osmine za jedinstvo kršćana

Paul Wattson

Svjetskom "Molitvenom osminom za jedinstvo kršćana" 2008. navršava se 100 godina od početka "Osmine jedinstva Crkve".

Prije 100 godina ustanovio je otac **Paul Wattson**, episkopalni (anglikanski) svećenik i suutemeljitelj zajednice Atonement u Graymooru (Garnison, New York), Molitvenu osminu za jedinstvo kršćana, koju se već isprva slavi od 18. do 25. siječnja 2008. Točno 60 godina kasnije, 1968., primile su Crkve i zajednice diljem svijeta po prvi puta materijal za Molitvenu osminu za jedinstvo kršćana, koji su zajednički dali pripraviti Povjerenstvo "Vjera i ustroj" Svjetskog vijeća Crkava i Papinsko vijeće za promicanje jedinstva kršćana.

Danas je postala ustaljena praksa da u pripravi i u slavlju Molitvene osmine surađuju anglikanske, protestantske, pravoslavne Crkve, Katolička Crkva i druge kršćanske zajednice. Ova jednostavna činjenica dokaz je učinkovitosti molitve za jedinstvo. Ona nam daje svako pravo da o povijesti Molitvene osmine za jedinstvo govorimo kao o uspjehu i kao o razlogu za veliku radost i zahvalnost.

Pretpovijest molitvene osmine

Imajući u vidu okolnost ovih dviju obljetnica i promatrajući povijest molitvene osmine, samo po sebi je razumljivo da molitva za jedinstvo nije izum zadnjeg stoljeća. Sam je Isus molio Oca "da svi budu jedno", a kršćani su otada tu molitvu oblikovali na nebrojene načine. Usred svojih podjela kršćani svih tradicija su uvijek bili svjesni da se, moleći se za jedinstvo svih Kristovih učenika, nadovezuju na njegovu vlastitu molitvu za jedinstvo. Drevna liturgija pravoslavne Crkve poziva, primjerice, na iskrenu molitvu za mir i za jedinstvo sviju.

Pretpovijest svjetske Molitvene osmine za jedinstvo kršćana seže unatrag do sredine 19. stoljeća. Važnost i neophodnost molitve, i naposljetku i molitve za jedinstvo podijeljenih kršćana, isticana je u cijelom nizu crkvenih pokreta i sredina, među njima npr. u Oxfordskom pokretu, u Evangeličkoj alijansi i u raznim ženskim molitvenim inicijativama. U svojoj ireničkoj poslanici svim pravoslavnim Crkvama iz 1902. godine, naglasio je ekumenski patrijarh **Joakim III.** da je jedinstvo svih kršćana "objekt trajne molitve i prošnje".

Paul Wattson i Paul Couturier

Kada je otac Paul Wattson koncipirao i uveo molitvenu osminu – što se drži početkom Molitvene osmine za jedinstvo kršćana koju u naše vrijeme slavimo, on je jedinstvo promatrao kao povratak različitih Crkava rimokatoličkoj Crkvi. To je utjecalo na njegov izbor datuma Osmine, od 18. siječnja, kada se u to vrijeme u rimokatoličkom kalendaru slavio blagdan Katedre sv. Petra Apostola, do 25. siječnja, blagdana Obraćanja sv. Pavla. Nakon što je zajednica Pomirenje (Atonement) 1909. korporativno primljena u Katoličku Crkvu, papa **Pio X.** je Osmeni dao službeni blagoslov.

Sredinom tridesetih godina 20. stoljeća otac Paul Couturier iz Francuske, dao je novi smjer Molitvenoj osmini za jedinstvo. Dotad se Osmina vršila u katoličkoj Crkvi i u manjem broju anglikanskih zajednica, koje su naginjale sjedinjenju s biskupom Rima, no približavanje na takvom teološkom temelju odbijalo je mnoge kršćane izvan rimokatoličke Crkve. Otac Paul je zadržao datum od 18. do 25. siječnja, ali je promijenio terminologiju. "Opći tjedan molitve za jedinstvo kršćana", kojega je on promicao, želio je biti za jedinstvo Crkve "kakvo Bog hoće".

Vjera i ustroj

Može se utvrditi i jedna druga struja molitvenih inicijativa za jedinstvo kršćana kao sastavnica podrijetla i povijesti Molitvene osmine. Godine 1915. tiskan je Priručnik molitvi za jedinstvo kršćana za Povjerenstvo protestantske episkopalne Crkve u Sjedinjenim Američkim Državama na Svjetskoj konferenciji Vjere i ustroja. U kratkom uvodu je naglašena nada da će sve različite zajednice moliti za jedinstvo, premda nije neophodno da svaki puta budu i fizički zajedno.

Nije se očekivalo da "liturgijske Crkve kao što su Katolička Crkva Rima i sveta Crkva istočno pravoslavna" koriste upravo taj materijal, nego da one posežu za svojom vlastitom bogatom baštinom i pomagalicama za molitvu za jedinstvo kršćana.

Od 1921. nadalje materijale za Molitvenu osminu za jedinstvo kršćana objavljivao je Stalni odbor svjetske konferencije Vjera i ustroj, predloživši da

traje osam dana koji će završavati blagdanom Duhova. Godine 1941. odbor Vjera i ustroj premješta termin na siječanjski, kako bi se podudarao s katoličkom inicijativom, da bi obje struje kršćana mogle biti pozvane moliti u istom periodu. Od 1958. materijal kojega je pripravljaio odbor Vjera i ustroj usuglašavan je najvećim dijelom s katoličkim materijalom kojega je pripravljaio Ekumenski centar Kršćansko jedinstvo iz Liona, a od 1960. materijal je pripravljan zajednički do u potankosti, premda na jedan diskretan način, budući da ekumenska nastojanja te vrste još nisu bila službeno uvedena u Katoličkoj Crkvi.

Prema zajedničkom slavlju molitvene Osmine

Dana 25. siječnja 1959., na završetku Molitvene osmine za jedinstvo, papa **Ivan XXIII.** sazvaio je Drugi vatikanski sabor, koji je dao snažan zamah ekumenskim nastojanjima u Katoličkoj Crkvi. Sabor je napokon otvorio vrata i službenoj suradnji između tajništva Vjere i ustroja Ekumenskog (Svjetskog) vijeća i vatikanskog Tajništva za promicanje jedinstva kršćana.

Godine 1966. održano je zajedničko savjetovanje o Tjednu molitve za jedinstvo kršćana, koje je završeno osnivanjem mješovite radne skupine za pripremu materijala Tjedna. Godine 1968. pripravljen je prvi projekt te skupine. Počevši od 1973., svake godine prvi nacrt materijala za Molitvenu osminu pozvana je pripraviti ekumenska skupina iz drugoga dijela svijeta, kojega potom dorađuje međunarodno zajedničko povjerenstvo za pripremu. Takvo kružno "putovanje" kuglom zemaljskom ističe stvarni ekumenski značaj tjedna molitve.

Ova duga povijest zajedničke pripreme za slavlje Molitvene osmine za jedinstvo kršćana dovela je konačno 2004. i do zajedničkog objavljivanja teksta od strane povjerenstva Vjera i Ustroj i Papinskoga Vijeća za jedinstvo kršćana.

Privredio: Jure Zečević, OCD

Zahvaljujemo našim darovateljima

Oprema za kupatila
kolpa-san®

Novi Beograd: Tošin bunar 224a, 011 260 99 20, Beograd: Bulevar Kralja Aleksandra 402, 011 240 73 71
Beograd: Zrenjaninski put 1, 011 20 85 460, Novi Sad: Rumenački put 11, 021 518 091
Zrenjanin: Vojvode Petra Bojovića 2, 023 581 590, Subotica: Banijska 2, 024 547 886

KAMENORESCI
Beogradski put 224a

SVE OD KAMENA
NOVA KAMENOREZAČKA RADNJA
NAJVEĆI IZBOR-NAJPOVOLJNIJE CENE

EV-PRO d.o.o.
SUBOTICA BEOGRADSKI PUT 72
TEL. 024/671-500
063/501-542

- veliki izbor granita i mermera u bojama
- izrada nadgrobnih spomenika od prirodnog i veštačkog kamena
- izrada enterijera po zahtevu kupca od svih vrsta uvoznog kamena
- usluga rezanja i obrade kamena
- izrada stepenica, prozorskih klupica, stolova i
- sve što zamislite

**POVOLJNO SA GARANCIJOM
MOGUĆE ODLOŽENO PLAĆANJE**

Zahvaljujemo našim darovateljima

RENAULT

NAŠ SERVIS - VAŠA SIGURNOST

Ovlašteni Renault servis je svakako najbolji izbor za Vaš automobil. A razlozi su:

- kvaliteta koju nudimo
- garancija od 12 mjeseci na rezervne dijelove i popravku
- sigurnost
- osposobljenost, opremljenost i profesionalnost naših majstora

Dobrodošli!

AC VIDA KOVIĆ

Subotica, Braće Radića 53, tel. 024 553-567, 551-124

Maksima Gorkog 20 (kod glavne pošte)

Radno vrijeme: radnim danom od 9,30-12 i 16,30-19 sati
Radno vrijeme očnog liječnika: radnim danom od 17-19 sati

Kafana - "Đuka"

Subotica,
Preradovićeveva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:
- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI
Posebno se preporučamo za organiziranje "Poduša"

Radno vrijeme: od 12 - 22
nedjeljom zatvoreno

Swake treće nedjelje u mjesecu novi broj "Zvonika"

Vremena su teška. Svaka pomoć nam je dobro došla.
Unaprijed hvala svakom darovatelju.

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

POLIKLINIKA

24000 Subotica
Jo Lajoša 4a
tel: 024 / 520-698

Radno vrijeme
radnim danom: od 9 do 19 sati
subotom: od 9 do 12 sati

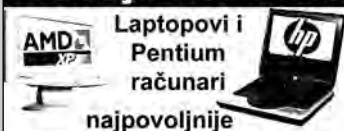
H čitaonica
Hrvatska

Svakodnevno možete čitati
tisak, posuditi knjige i
porazgovarati s prijateljima
u Hrvatskoj čitaonici

Subotica, Ulica Bele Gabrića 21

Ponedjeljak, srijeda, petak 10-14 sati
utorak, četvrtak 16-19 sati

Millennium
GSM Centar
Prodaja i SERVIS

Laptopovi i
Pentium
računari
najpovoljnije

Mobilni

Gigaset
A-180

Panasonic
KX-TCD445

house1

Klima
uređaji

www.millenniumgsm.co.yu
Tel 024/ 551-353 Prvomajska 6.

Neka Bog
blagoslovi
sve koji
radom služe
braći
ljudima!

TippNet

Internet provajding
Prodaja računara
Instalacija i održavanje računarskih mreža
Pojedinačni i grupni kursevi
(Windows, Word, Excel, Internet)
☎ (024) 555-765 Karađorđev put br. 2. Subotica
e-mail: support@tippnet.co.yu

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karađorđev put 2
Telefon (danonočno): 024 / 55-44-33
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonočno): 024 / 792-202

RASPORED SAHRANA NA INTERNETU
www.funero.co.yu

E-mail: funero@funero.co.yu

ONO ŠTO JE NEKAD BILO NEMOGUĆE SADA JE MOGUĆE!

U Subotici možete nabaviti:
misnice, štole, albe i rokete sve po mjeri;
košulje i birete, prvopričesnička
i ministrantska odijela;
svijećnjake, križeve za prvopričesnike
i krizmanike.

NOVO-NOVO

kaleži, tamjan i hostije

Sve informacije i narudžbe možete dobiti
u župnom uredu Palić
tel. 024/755-002

APZ pp. „Auto-Dan Z” d.o.o.

024/670-975
024/55-44-25

SUBOTICA, Beogradski put 29
Somborski put 11

prodaja skutera i bicikala sa
pomoćnim motorom marke

KEEWAY

PIAGGIO GILERA
Vespa

Radio Subotica
Radio Subotica
Szabadkai Radio

SuboticaDanas.info

Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

Kovač Dejan

MAJSTOR ZA IZRADU TRADICIONALNIH PAPUČA
PAPUČSKESZITÓ - MESTER

- BUNJEVAČKE - MAĐARSKÉ - ŠOKAČKE -

24000 Subotica,
ul. Dinka Šimunovića 10.

Tel.: 024/ 524-786,
Mob.: 064/ 14-62-103

ZANATSKA TRGOVINSKA RADNJA

Vi. Milica Pečerić, Trg žrtava fašizma 14
Mobilni: 064 201 56 12

Miss Exclusive

SVE VRSTE KROJAČKIH USLUGA

Radno vrijeme: Ponedjeljak - petak: 10 - 18
Subota: 9 - 13

HRVATSKI KULTURNI CENTAR "BUNJEVAČKO KOLO"

Subotica,

Preradovićeva 4

Tel:
(024) 555-589

MONOLIT GRADNJA

Iršai Laslo

24000 SUBOTICA, Franje Kuhača 10, Tel.: 024/551-685
e-mail: monolit@tippnet.co.yu

IZVOĐENJE SVIH VRSTA GRAĐEVINSKIH, ZANATSKIH
I INSTALATERSKIH RADOVA. PROJEKTOVANJE I NADZOR

SZTR

JULIJA-OPTIKA

KULTURA NOŠENJA NAOČALA

VODITE RAČUNA O REZERVNIM NAOČALAMA!

24000 Subotica, Braće Radića 6

Telefon: 024/ 528-482

Radno vrijeme:

radnim danom:

9,30 do 12,00 i 17,00 do 19,00

subotom: 9,00 do 12,00

Prvi privatni i registrirani
dom za stara i nemoćna lica

"Sv. Katarina"

PALIĆ, Sutjeska 47

Tel. 024/603 640

Mob.: 063 577 350

064 122 87 55

U ugodnoj palikoj pri-
rodi i zelenilu, u privatnoj
kući s lijepim dvorištem,
pružamo usluge, stručno i
odgovorno:

Čuvanje i njegu starih i nemoćnih
lica; usluge medicinskih sestara;
liječničke i specijalističke usluge;
njegu starih i nemoćnih lica na terenu
(i u vašoj kući).

HRVAT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.

II. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301

311-9200, 353-1501

Tel/fax: (36-1) 269-1300

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo - Tel: (024) 883-040

Email: hirvivo@tothfalu.co.yu

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA

"APOLONIA"

Radno vrijeme:

ponedjeljak,
srijeda i
petak
15 - 19 sati

utorak i
četvrtak
8 - 12 sati

subota
- po dogovoru

Igmanska 6, 24000 Subotica
mobitel: 063 533 318

CSALÁDI MAGAZIN

Hitélet

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad

Tel: (024) 469-474

Email: agape@eunet.yu

Slušajte
Radio Suboticu
program

na hrvatskom jeziku
svaku večer od 19-21 sat
na frekvenciji 91,5 Mhz

Put Jovana Mikića 12

Tel: 024 55 22 00

Fax: 551-902

RADIO MARIJA

Tel: 021 4790-529; Email: rama@eunet.yu

94,2 MhZ FM - SUBOTICA

102,9 MhZ FM - NOVI SAD

URED HRVATSKOG NACIONALNOG VIJEĆA

Subotica, Preradovićeva 4

Tel: (024) 556-898 i 553-818

www.suboticka-biskupija.info

NATJEČAJ

za najljepše **PRELJE**
"Velikoga prela 2008."
traje do 31. 01.

Djevojke, javite se u Ured HKC
"Bunjevačko kolo"
ili na tel. (024)555-589

• • •

Molitvena osmina za jedinstvo kršćana

18.-25. 01. 2008.
svake večeri u 17 sati
po ustaljenom rasporedu

Biskupska misa
kojom se zaključuje ovogodišnja
Molitvena osmina
u katedrali-bazilici Sv. Terezije
25. 01. 2008. u 17 sati

• • •

Misa za biskupa Ivana Antunovića

u katedrali-bazilici
Sv. Terezije u Subotici
20. 01. 2008. u 18 sati

• • •

KNJIŽEVNO PRELO

i predstavljanje knjige
"TEŠKA VRIMENA

- izbor kazališnih komada
Hrvata u Podunavlju"
priređuje Hrvatska čitaonica
u Subotici
u HKC "Bunjevačko kolo"
24. 01. 2008. u 19 sati

Katolički institut za kulturu,
povijest i duhovnost
"Ivan Antunović" Subotica
priređuje

SJEĆANJE NA ILIJU KUJUNDŽIĆA i MIJU MANDIĆA,

učenike Ivana Antunovića,
u povodu 150. obljetnice
njihova rođenja
GRADSKA KNJIŽNICA
29. 01. 2008. u 19 sati

• • •

Predstavljanje "Rječnika govora bačkih Hrvata"

akademik dr. Ante Sekulić
HKUD "Vladimir Nazor" Sombor
31. 01. 2008. u 19 sati

• • •

Dan redovništva

Biskupska misa
kod franjevaca,
a ujedno i početak devetnice
Gospo Lurdskej
2. 02. 2008. u 17,30 sati

• • •

STEPINČEVO:

Biskupska misa
kod subotičkih franjevaca
10. 02. 2008. u 17,30 sati

ZVONIK

Katolički list (mjesečnik)
Izdaje:
Rimokatolički župni ured
Sv. Roka, 24000 SUBOTICA
Beogradski put 52

Telefon: +381(0)24 554-896;
Fax: +381(0)24 551-036;

E-mail:
zvonik@tippnet.co.yu.
Web: www.ZVONIK.org.yu

Uredništvo:

mr. Mirko Štefković
glavni i odgovorni urednik
Tel: +381(0)24 553 610

Željka Zelić
zamjenica glavnog
i odgovornog urednika

mr. Andrija Anišić
ročelnik Izdavačkog odjela
Instituta "Ivan Antunović"

mr. Ervin Čeliković
tehnički urednik

Katarina Čeliković
lektorica

Vedran Jegić
fotograf

Uredničko vijeće:

Stjepan Beretić
Ladislav Huska
Vesna Huska
Franjo Ivanković
dr. Andrija Kopilović
mr. Mato Miloš
Lazar Novaković
Jakob Pfeifer
s. Blaženka Rudić
Željko Šipek
dr. Tadej Vojnović

Tisak:

Štamparija "PRINTEX",
Segedinski put 86, Subotica,
Tel.: 024/554-435

ISSN 1451-2149

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- Srbija 1200 dinara
- inozemstvo - 40 EURA
ili 300 kuna;
avionom 80 USD

Pretplatnici iz inozemstva i R.
Hrvatske uplate mogu poslati poš-
tanskom uputnicom ili čekom na
adresu i ime (ne na ime Zvonika):

Svjetlana Ivković
Adresa: Augusta Piazzè 6
10000 Zagreb,
tel: +385 (0)1 301 34 68

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Subotica.info

PROŠTENJE U PAULINUMU

25. 01. u 10 sati
u sjemenišnoj kapeli
biskupsku svečanu sv. misu
predvodi
subotički biskup
dr. Ivan Pénses
a propovijeda
skopski biskup
mons. Kiro Stojanov,
nekadašnji "paulinac"

LOZIKA CVIJIN r. Vukov (1957. - 2007.)

Dana 23. studenog 2007. godine
preminula je u Subotici, u 51. godini
života, Lozika Cvijin. Sahranjena je na
Kerskom groblju 24. studenog 2007. godine.

S tugom u srcu i molitvom da joj Gospodin podari
vječni mir i radost te s nadom u ponovni susret s njom
u vječnosti, njeni najmiliji:

majka Jaga, suprug Gabor, sinovi Darko i
Tomislav te sestre Janja i Marga s obiteljima.

Božićni koncert katedralnog zbora

Za pjesmu od srca...

... priznanje: bravo!

Palić: djeca na zornici

Sombor: božićni program

Žednik: gostovanje "Zvonika"

Naš najstariji i najmlađi svećenik

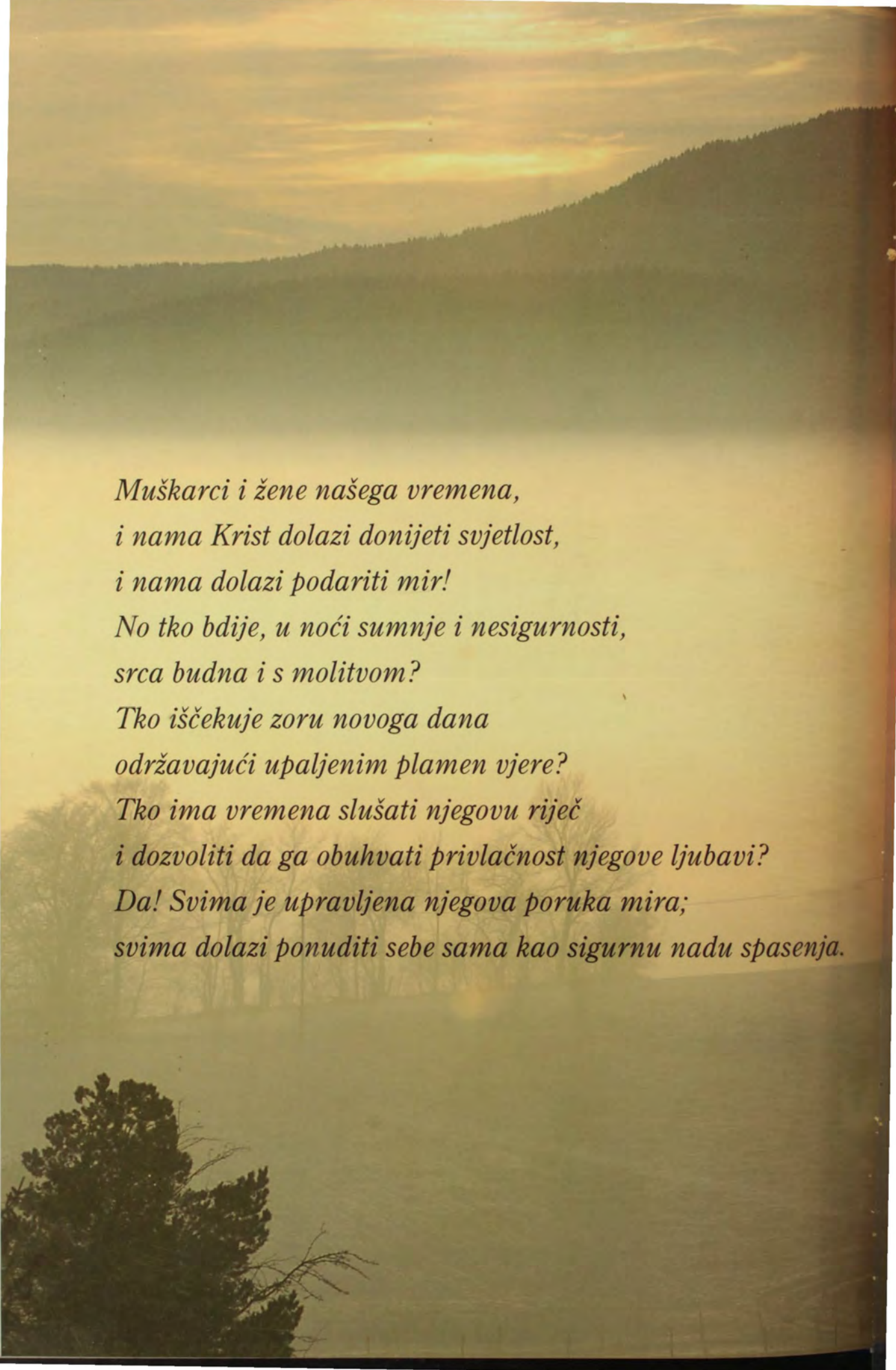
XVI. razgovor:

Riječ mladima

Predavanje

*Muškarci i žene našega vremena,
i nama Krist dolazi donijeti svjetlost,
i nama dolazi podariti mir!
No tko bdije, u noći sumnje i nesigurnosti,
srca budna i s molitvom?
Tko iščekuje zoru novoga dana
održavajući upaljenim plamen vjere?
Tko ima vremena slušati njegovu riječ
i dozvoliti da ga obuhvati privlačnost njegove ljubavi?
Da! Svima je upravljena njegova poruka mira;
svima dolazi ponuditi sebe sama kao sigurnu nadu spasenja.*